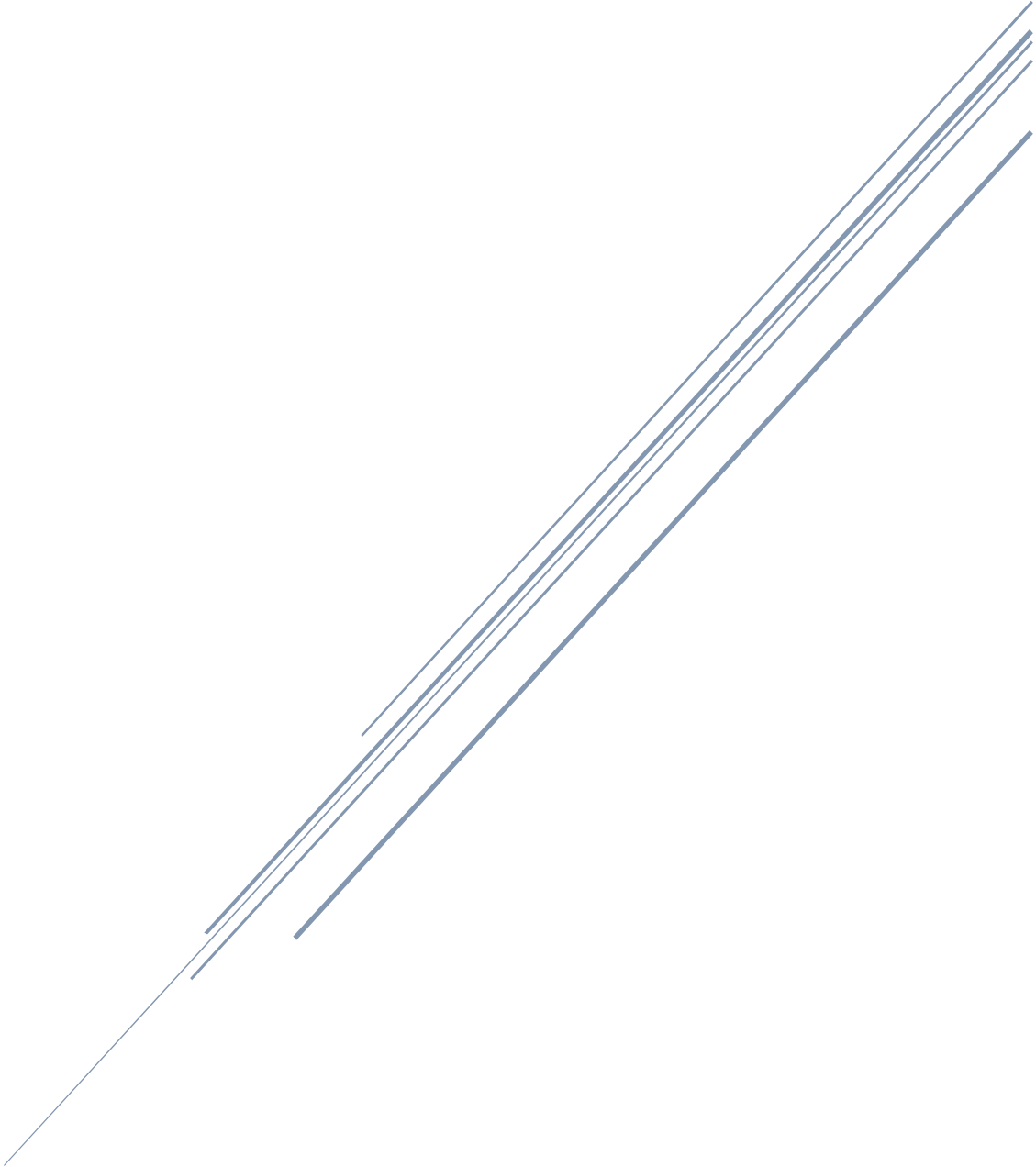

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2018

**ESZTERGÁR LAJOS CSALÁD-ÉS GYERMEKJÓLÉTI
SZOLGÁLAT ÉS KÖZPONT**

Pécs, 2018.02.20.

**Nagy István
igazgató**

Bevezetés

Az **Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ** a 2018-as évi szakmai tevékenységét a szociális és gyermekvédelmi törvény, a végrehajtási rendeletek és az önkormányzati rendelet alapján szervezte meg. A munkavégzés során a szociális segítő tevékenység és az esetmenedzselés az egyéni esetkezelés, pár- és család konzultáció, csoportfoglalkozás és a konfliktus kezelés módszereinek alkalmazásával valósult meg. A feladatellátás során a kliensek számára biztosított volt a szociális segítő munka, valamint a gyermekvédelmi hatósági intézkedésekhez kapcsolódó segítő, kontrolláló, segítő/támogató hálózat megszervezését biztosító tevékenység. A speciális feladatellátás tekintetében a jogszabályban meghatározott valamennyi szolgáltatási elem elérhető a kliensek számára.

Az Esztergár Lajos Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ által biztosított gyermekjóléti szolgáltatások

1. Család-és Gyermekjóléti szolgálat keretében családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás.

Ellátási terület: Pécsi Járás települései, kivéve Hosszúhetény települést.

2. Család-és Gyermekjóléti Központ szolgáltatás.

Ellátási terület: Pécsi Járás települései.

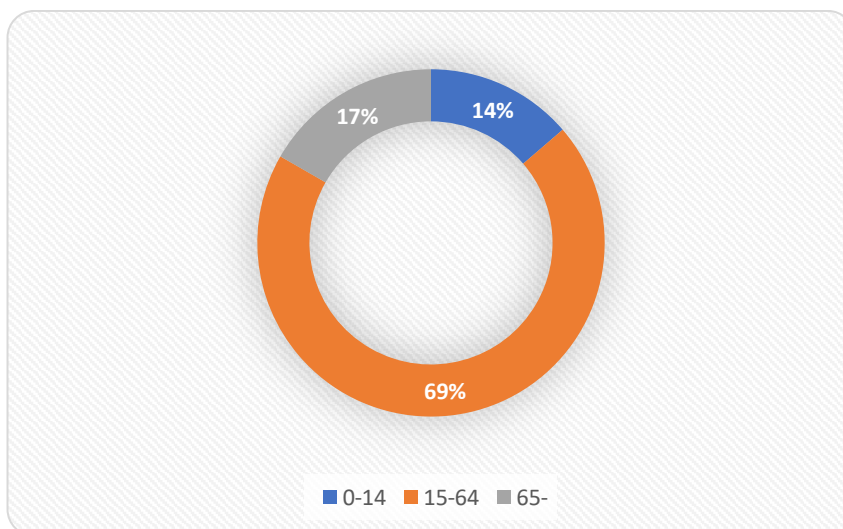
3. Gyermekek Átmeneti Otthona

Ellátási terület: Pécs közigazgatási területe.

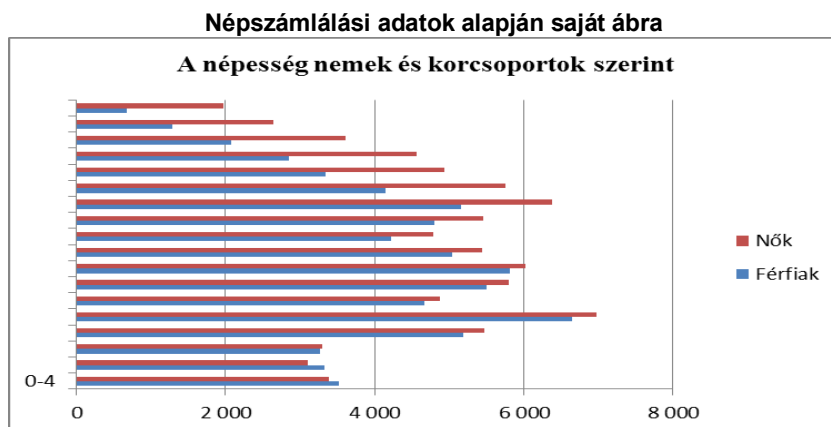
Az ellátási terület településszerkezete, demográfiai sajátossága.

A térség aprófalvas szerkezetű: 2 település 100 fő alatti, 18 település 500 fő alatti, 9 település 500-1000 fő közötti, 5 település 1000-1500 fő közötti, 3 település 1500-2000 fő közötti, 1 település 2000 fő feletti, 1 település 5000 fő feletti (Kozármisleny a térség legdinamikusabban fejlődő települése, amely 2007-ben kapott városi rangot) és 1 település Pécs városa 156 801 fő feletti lakossal rendelkezik.

Lakosság korcsoportonkénti megoszlása (KSH 2011. Népsz.)

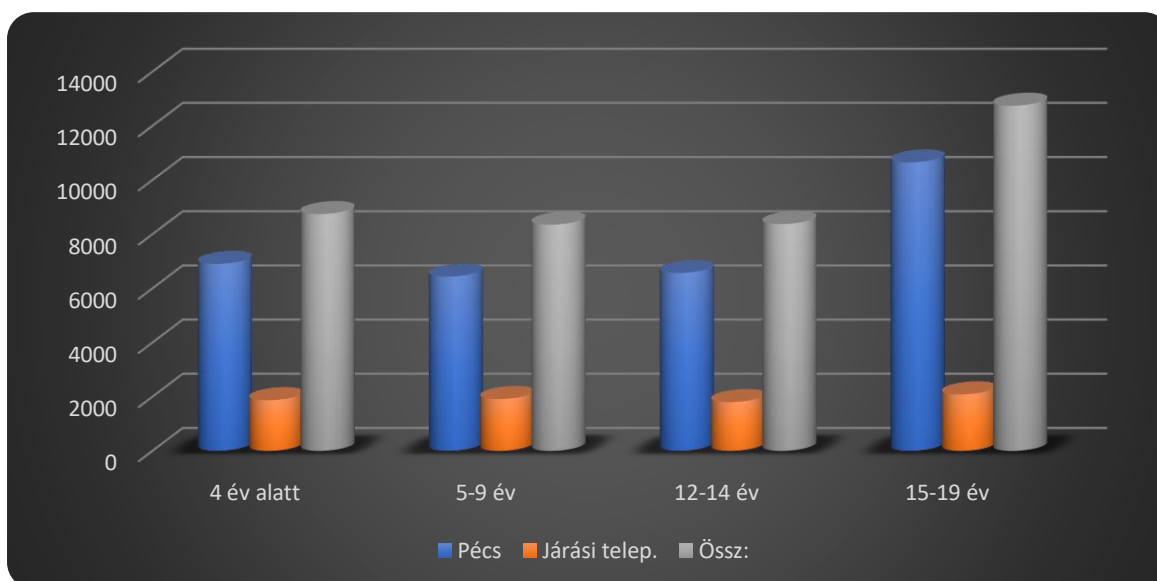
A járás területén a nyugdíjasok és gyermekkorúak aránya az összlakossághoz viszonyítva, közel megegyező. Természetesen településenként ez az arány más képet mutat.

A diagram alapján megállapítható, hogy a férfiak-nők aránya tekintetében, a gyermekkorban még a fiúk-lányok száma közel megegyező, azonban a felnőtt kortól az idősor felé haladva a nők száma jelentősen meghaladja a férfiak számát.

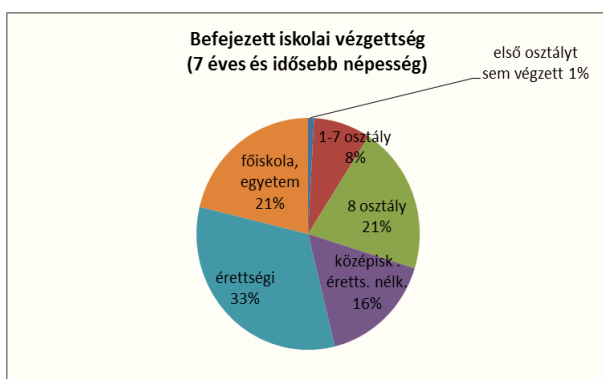
Kiskorúak száma			
Korcsoport	Pécs	Járási települések	Össz:
4 év alatt	6912	1877	8749
5-9 év	6440	1920	8360
12-14 év	6576	1807	8383
15-19 év	10657	2092	12749
Összesen	30585	7696	38241

KSH adatai alapján saját tábla

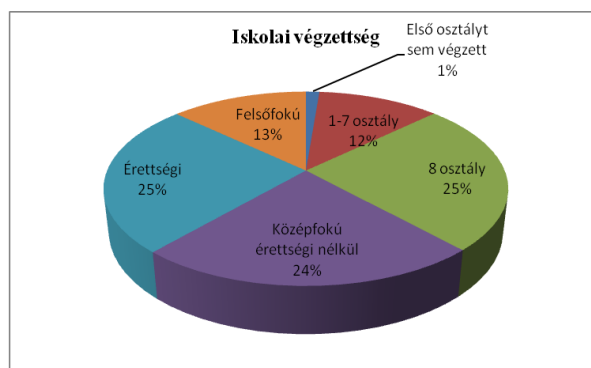

A járásban élő, 19 éves korcsoport alatti korosztály közel 80%-a a járásszékhelyen él. Legmagasabb számban a 15-19 éves korcsoport képviselteti magát.

Pécs

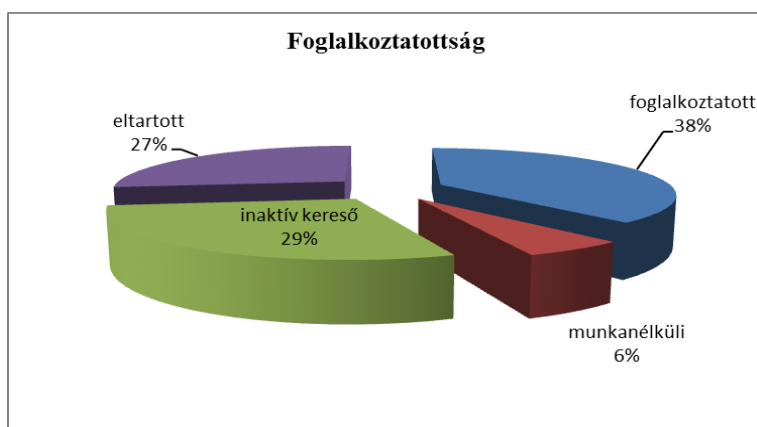
Pécs járási települések

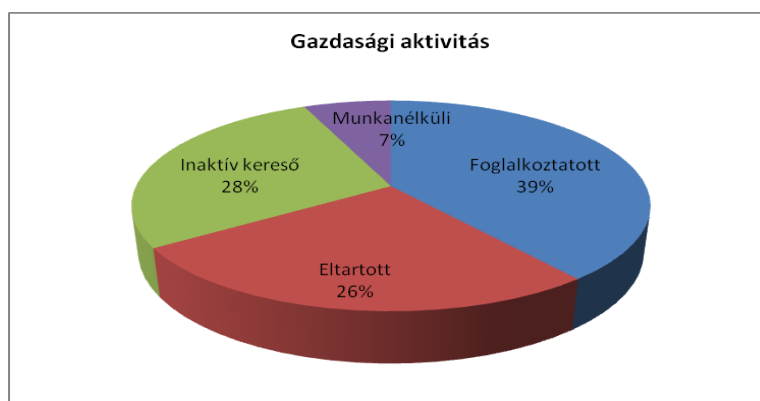
A népesség iskolai végzettségét tekintve szembevetendő, hogy a legalább középiskolát végzett, érettségizett pécsiek aránya meghaladja a lakosság felét.

Az iskolai végzettség a – 7 éves és idősebb korcsoportokat tekintve – a Pécsi járás települései területén alacsonyabb, mint Pécsen, ahol az általános iskolát végzettek, a középfokú szakvégzettséggel és az érettségivel rendelkezők hasonló arányban vannak jelen.

Pécs

Pécs városában a népesség gazdasági aktivitását tekintve a teljes népességből 60.060 fő volt foglalkoztatott, 44.724 fő inaktív kereső, 42.283 fő eltartott és 8.982 fő munkanélküli a népszámlálás idején.

38 Pécs környéki település

Pécsi járás lakosságának gazdasági aktivitása nagyon hasonló a pécsihez, illetve a munkanélküliség valamelyest magasabb.

A lakosság munkaerő-piaci aktivitásának vizsgálata alapján, az ellátási terület egészét tekintve megállapítható, hogy Pécs és a járás lakosságának gazdasági aktivitása, az arányokat tekintve, közel megegyező.

I. Család-és Gyermejjóléti Központ

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek esetében a család- és gyermejjóléti központ a szolgáltatásait a gyámhivatal, illetve a bíróság határozata alapján biztosítja.

A Központ a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, a gyermek családba való visszahelyezése érdekében esetenkénti tevékenységet folytat, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

1. Központ ellátási területe: Pécsi Járás települései

A járás területe: **623 km²** a megye **14 %-a**; Településszáma: **40**

Lakosság száma: **189 707 fő**

2. Igénybe vevők száma

Az 1. sz. táblázat a tárgyévben a gyermekvédelmi hatósági intézkedéssel érintett gyermekek adatait mutatja be.

Hatósági intézkedés	Pécs	Járasi települések	Járási összesen
Védelembe vétel	549	148	697
Ideiglenes hatályú elhelyezés	15	4	19
Nevelésbe vétel	344	68	412
Utógondozás	18	4	22
Összesen:	926	224	1150

1.sz. ábra

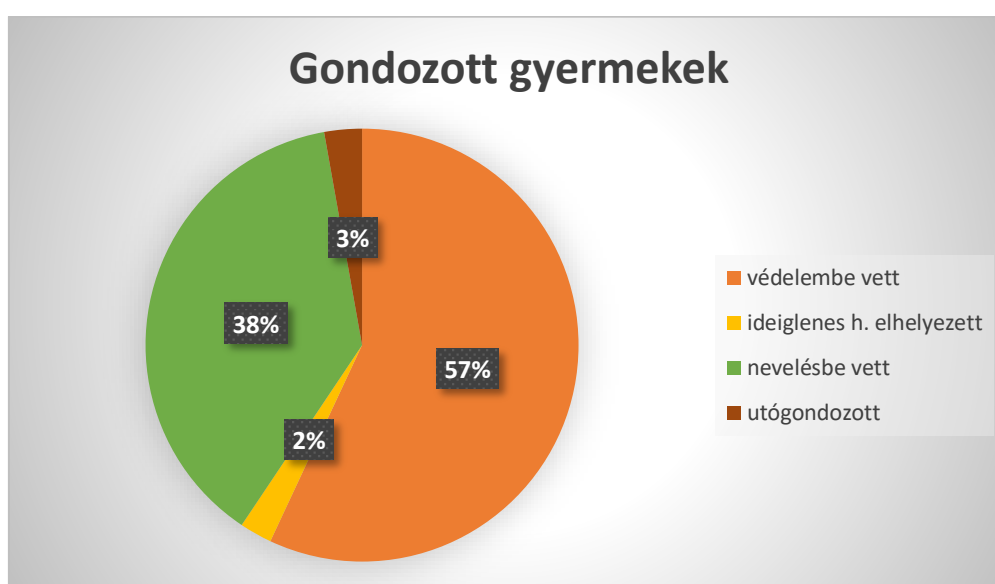
A védelembe vett gyermekek száma a vizsgált évben 926 gyermek, melyből 549 pécsi és 148 a járás többi településén él. Ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett gyermekek száma Pécsen 15 fő, a járás többi településén 4 fő gyermek. Nevelésbe vétellel érintett gyermekek száma Pécsen 344 fő, a járás többi településén összesen 68 gyermek. Gyermekvédelmi hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma összesen 1150 fő, ebből 926 gyermek Pécsen él.

Az 2. számú táblázat szinte azonos adatokat mutat az év kezdésekor és a zárásakor, azonban a hasonló adatok ellenére az év során jelentős volt az esetek áramlása a szakmai egységben.

A táblázat adatai alapján az átlagos esetszám 26. A védelembe vett gyermekekkel 12,5 esetmenedzser foglalkozik, átlagos esetszámuk 20. A nevelésbe vett és utógondozott gyermekeket 4 esetmenedzser segíti. Ezen esetmenedzserek átlagos esetszáma 48. Vannak olyan nevelésbe vett gyermekek, akik vérszerinti szülei a pécsi járásban rendelkeznek állandó lakcímmel, de ismeretlen helyen tartózkodnak, vagy börtönbüntetésüket töltik, vagy külföldön vállaltak tartós munkát. Ezekkel a szülőkkel az esetmenedzser nem tud aktív munkát folytatni, azonban az egyéb törvényi előírásnak itt is eleget kell tenni, mely szerint félévente helyzetértékelést készít, a nevelésbe vétel felülvizsgálatát megelőzően meglátogatja a gyermeket a gondozási helyén, rendszeresen kapcsolatot tart a gyermekvédelmi gyámmal, stb. Tehát ezen esetekkel is jelentős munkát kell végeznie az esetmenedzsernek, azonban a gyermekek hazagondozására ezekben az esetekben nincs lehetőség.

	Védelembe vett gyermekek száma	védelembe vett gyermekek családjának a száma	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek családjainak száma	Utógondozott gyermekek száma	Utógondozott gyermekek családjának száma	Nevelésbe vett gyermekek száma	Nevelésbe vett gyermekek esetében gondozott szülők
2018.01.01.	433	225	8	5	10	9	336	248
2018.12.31.	446	249	19	14	22	18	296	195

2.sz. táblázat A megadott két időpontban gondozott esetek száma

2.sz. ábra Gondozott gyermekek ellátási forma szerinti százalékos megoszlása

2. Hatósági intézkedések

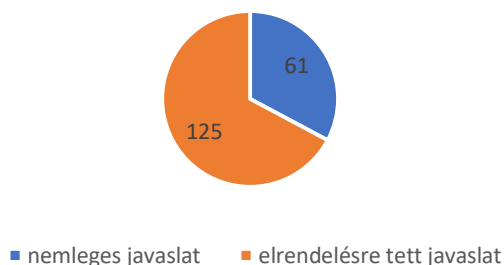
2.1. Védelembe vétel

A 2018-as évben a Központ 186 új esetben tett javaslatot védelembe vételi eljárás során hatósági intézkedés elrendelésére. A Gyámügyi és Igazságügyi Osztály az év során a védelembe vétellel kapcsolatosan a Központ által tett összes javaslattal egyet értet, és annak megfelelő határozatot hozott.

61 esetben a Központunk a védelembe vétel mellőzését javasolta. Minden esetben a védelembe vételi eljárás megszüntetését követően a családot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat alapellátás keretében tovább segítette.

125 új esetben tett a Központ javaslatot védelembe vétel elrendelésére, melyet a Hatóság el is rendelt.

2018-ban az
új védelembe vételi eljárásokban megtett javaslatok

3.sz. ábra Új védelembe vételi eljárásban megtett javaslatok

Az év során a Központ 219 esetben tett javaslatot védelembe vétel felülvizsgálata ügyében. A védelembe vételi határozatok többségében a védelembe vételt 1 évre rendeli el a Gyámhatóság, de előfordul, hogy 3, vagy 6 hónap elteltével történik meg a felülvizsgálat. Több esetben a Központ kéri a felmerülő súlyos problémák miatt a védelembe vétel rendkívüli felülvizsgálatát.

A Család-és Gyermekjóléti Központ 89 esetben kérte a felülvizsgálat során, hogy eredményesség miatt szüntessék meg a védelembe vételt. A 89 javaslat 179 gyermeket érintett. Ez egy jelentős szám, mert a gondozott esetek 36%-a. Tehát az év során az ügyek 36%-a szűnt meg eredményesség miatt. Az esetmenedzserek ezekből a sikeres esetekből tudnak érzelmileg töltődni, hogy a kiégést el tudják kerülni. Fontos lenne, hogy ez a százalékos arány tovább emelkedjen a 2019-es évben, azonban ez a családok együttműködésétől, aktív közreműködésüktől is függ.

4.sz. ábra Védelembe vétel felülvizsgálata során tett javaslatok

2.2. Megelőző pártfogás

2018-as évben 5 új gyermek esetében tett javaslatot a Központ megelőző pártfogás elrendelése ügyében. Ez nagyon alacsony szám a 2017-es évhez képest, csupán ötöde a tavalyinak. 3 gyermek esetében nem került elrendelésre, és csupán kettő új esetben rendelték el az év során a megelőző pártfogást. A Központ véleménye szerint sokkal több esetben lenne szükség erre a hatósági intézkedésre. Az előző években az volt a tapasztalat, hogy ahol elrendelésre került ez az intézkedés, ott sokkal kevesebb esetben fordult elő bűnismétlés. A megelőző pártfogás alatt a gyermekeknek különböző csoportos foglalkozáson is részt kell vennie, ami nagy hatással van a magatartásukra.

2.3. Ideiglenes hatályú elhelyezés

A Központ a 2018-as év során közvetlenül 42 gyermek esetében tett ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslatot. A 42 gyermek 31 családban él. 11 gyermek esetében nem rendelte el a Gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést, mely arány a Központ szakemberei véleménye szerint nem jó. Emellett problémát okoz a Központ esetmenedzserei számára, hogy a végre nem hajtott ideiglenes hatályú elhelyezések többségében nem kap az Intézmény elutasító határozatot a Gyámhatóságtól.

2.4. Nevelésbe vétel

A 2018-as év során 74 gyermek esetében tett a Központ nevelésbe vétellel kapcsolatban új javaslatot. 6 gyermek vonatkozásában a nevelésbe vétel mellőzésére tett javaslatot. 68 új esetben javasolta a Központ a nevelésbe vétel elrendelését. 33 esetben nem rendelte el a hatóság a nevelésbe vételt. 35 gyermek esetében a hatóság elrendelte a nevelésbe vételt. Az új javaslatok 50%-ában történt csupán nevelésbe vétel. Információink szerint a gyermekvédelmi szakellátás férőhelyhiányos, nagyon nehéz gondozási helyet találni a gyermekeknek, ezért csupán a legsúlyosabb veszélyeztetés esetekben történik meg a gyermekek kiemelése a családból. A Központ, szakmailag megalapozottnak találja az összes javaslatát, és szükségesnek tartja a gyermekek szakellátásban történő elhelyezését. Az év során volt olyan nevelésbe vételi eljárás, melyben a gyermek 16,5 éves volt, és a megkésett gyermekvédelmi intézkedésre hivatkozva mellőzték a nevelésbe vétel elrendelését, azonban a Központ korábban már 2 alkalommal is javaslatot tett a gyermek családból történő kiemelésére.

5.sz. ábra Új nevelésbe vételi javaslatok kimenete

A 2018-as évben 166 esetben tett javaslatot a nevelésbe vett gyermekek felülvizsgálatával kapcsolatban a Központ. 13 esetben javasolta a nevelésbe vétel megszüntetését, és 153 esetben a nevelésbe vétel fenntartását. A 13 hazagondozásra javasolt esetben a Gyámhatóság is egyetértett a javaslattal, megszüntette a nevelésbe vételt és elrendelte a gyermekek utógondozását.

2018-as évben 3 gyermek került vissza családjába, Központunk nemleges javaslata ellenére.

2.5. Családbafogadás

31 esetben kérték fel a Központot családbafogadással kapcsolatos eljárás során javaslattételre, és környezettanulmány elkészítésére. A környezettanulmányok többségének az elkészítésében a Család-és Gyermejjóléti Központ a Szolgálat segítségét igényelte.

3. Esetkonferencia, esetmegbeszélés, esetkonzultáció

A Központ szakemberei 193 esetben konferencián vettek részt a tárgyévből, mely 312 gyermeket érintett. Ebből 42 esetben konferenciát szervezett önállóan saját ügyben, 11 esetben már hatósági intézkedés alatt álló gyermek ügyében, 31 esetben Gyámhatóság által indított új eljárás miatt. 151 esetben konferencián vett részt a Központ, melyet a Szolgálatok szerveztek. A Szolgálatoknál 46 esetben konferencia került megszervezésre a Gyámhatóság által indított eljárás miatt. 105 esetben konferenciát a Szolgálatok önállóan kezdeményeztek a családdal folytatott szociális segítő tevékenység során tapasztalt problémák és veszélyeztetettség alapján.

A Központ saját ügyben 9 esetben megbeszélést szervezett, mely 31 gyermeket érintett.

A tárgyévből az esettanácsok 550 esetben konferencián vettek részt.

4. Hatósági intézkedéshez kapcsolódó egyéb tevékenységek

4.1. Tárgyalásokon való részvétel

A Központ esettanácsai 230 első védelemben vételi tárgyaláson, 235 védelemben vétel felülvizsgálati tárgyaláson, 97 nevelésbe vételi felülvizsgálati tárgyaláson, 51

elhelyezési tárgyaláson, és 43 egyéb hatósági tárgyaláson vett részt. A tárgyalások többsége a Pécsi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Gyámügyi és Igazságügyi Osztályán volt.

4.2. Szociális segítő tevékenység

A védelembe vett gyermekek és családjuk gondozása, valamint a családjából kiemelt gyermekek családjába történő visszakerülésének segítése az esetmenedzserek részéről tervezett, komplex tevékenységként valósul meg. A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében az esetmenedzserek különböző szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz delegálják a családokat, és szociális segítő tevékenységet folytatnak. Védelembe vétel esetén az egyéni-gondozási terv határozza meg a család, a gyermekek életében jelen lévő szakemberek, a családsegítő és az esetmenedzser feladatait. Itt van lehetősége egyénileg, minden adott problémára speciális feladatot egyeztetni, pontos határidők megadásával.

A tárgyévben az esetmenedzserek 4672 családlátogatást végeztek. A családlátogatások száma nagyon magas. A gondozott családok egyharmada szinte egyáltalán nem jelenik meg a Központ épületében, annak ellenére, hogy a gondozási-nevelési tervben a felváltot kapcsolattartási helyszín került előírásra. Ehhez képest az Intézményben megvalósult esetkezelések száma csupán 2138 volt a 2018-as évben. Az idei évben is a kapcsolattartási nehézségek miatt elrendelt védelembe vételek esetében sikerült a Központnak a legkevesebb eredményt elérni. Az esetek jelentős részében nem sikerül előrelepést elérni a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentésében.

A nevelésbe vett gyermekek szüleivel folytatott munka során van a legkevesebb pozitív visszajelzés és pozitív eredmény. A statisztikai adatokból látható, hogy minimális számú családba került vissza gyermek a tárgyév során. Sok szülőnek még a gyermek családból történő kikerülését követően sincs belátása addiktológiai, vagy pszichés problémáira, így nem is kezeltetik azokat.

Központunk sikernek könyveli el, hogy a családsegítők és az esetmenedzserek között megfelelő az együttműködés, közöttük nincs hierarchia, rivalizálás. Az esetkonferencián mindig sikerül azonos álláspontot kialakítani, és azt követően Intézményünk munkatársai azonos álláspontot képviselnek. Megfelelően működik a közös szakmai együttműködés és gondolkodás.

5. Személyi feltétel

A Központban 2018-ban 17 esetmenedzser teljes munkaidőben, 1 esetmenedzser heti 20 órában volt foglalkoztatott. A 17,5 esetmenedzser közül egy végzi az Intézmény Család-projektét, ő 7 családban végez szociális segítő tevékenységet. A Központ feladatellátását kettő szociális asszisztens segíti. Az egység munkáját egy szakmai vezető irányítja. Az év során magas volt a fluktuáció az egységben, ennek főleg az volt az oka, hogy szeptember elsején az Intézményben kialakításra került az óvodai és iskolai szociális segítő munkakör, és a Központ szakmai egységéből 4 fő is átkerült ebbe a munkakörbe.

6. Tárgyi feltétel

Az esetmenedzserek a Központ Pécs, Anikó utcai épületéből napi rendszerességgel járnak az ellátási terület teljes egészébe – Pécsi Járás. Az esetmenedzserek rendszeresen ügyfélfogadást tartanak az ügyfelekhez legközelebb eső Család- és Gyermekjóléti Szolgálat telephelyén. Az utazás sok időt vesz igénybe, de a tapasztalat szerint kevés ügyfél jelenik meg a telephelyeken. A járás településeinek könnyebb

bejárását jelentősen megkönnyíti az intézmény szolgálati autója, ami a nehezen megközelíthető és tömegközlekedéssel nem elérhető területeken lévő ügyfelek elérésében segíti az esetmenedzserek munkáját.

Speciális szolgáltatások

Az elmúlt évben a jogszabályi előírásoknak megfelelően a Központban biztosították a speciális szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

1. Jogi segítségnyújtás

A 2018. év folyamán az előző évhez képest jelentős változást élt át ez a szolgáltatás. Az Intézményben 2018 februártól nem volt alkalmazásban jogász, ezért ezt a szolgáltatást a Zöld Híd Alapítványon keresztül, együttműködés alapján biztosították. A delegálás útján küldött ügyfélkör jelentősen csökkent az előző évek képest **57 fő** (2017-ben 410 fő volt még). Az ügyfélkörnek ellátásának javítása céljából 2019 -től ismét fő állású jogász biztosítja ezt a szolgáltatást.

2. Pszichológiai tanácsadás

Az intézmény két fő pszichológus alkalmazása mellett biztosította szolgáltatását gyermekek részére.

2.1. Egyéni esetkezelés

Szociális segítő tevékenységben részesülők ellátása:

Az ellátás keretében gondozott gyermekek létszáma **100 fő** volt. Az elvégzett ellátás két fő formája a diagnosztikus és a terápiás munka volt. A terápia típusok közül a leggyakrabban alkalmazott forma a szupportív terápia volt, továbbá a serdülő konzultációs technika, valamint tanácsadás zajlott. Az ellátott esetekben a leggyakoribb probléma, amellyel jelentkeztek a viselkedésben, magatartásban megjelenő nehézségek, változások voltak, ezt követték a szorongásos tünetek, majd az iskolai-beilleszkedési problémák, és gyermeknevelési nehézségek.

Gyermekevédelmi hatósági ellátásban részesülők ellátása:

A hatósági ellátás keretében gondozott gyermekek létszáma **42 fő** volt. Az elvégzett ellátás ebben az esetben is főként két típusba volt sorolható, amelyek: a diagnosztikus folyamat, valamint az ezt követő terápiás munka. A jelentkezés alkalmával a szülők által jelzett problémákat áttekintve elmondható, hogy a leggyakrabban előforduló nehézségek a magatartásbeli és viselkedésproblémák, valamint a szorongásos panaszok voltak.

2.2. Csoportos tevékenységek

Az Intézményben a 2018-as év folyamán pályázatok keretében több csoportos tevékenység megvalósítására volt lehetőség, amelyeken gyermekek és felnőttek egyaránt részt vettek. A **„Válasz a mindennapokra”** Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése (Projekt száma: EFOP-3.2.9-16-2016-00034) című pályázat keretében **Mesecsoportok** szervezésére került sor, amelyek összesen **12** alkalommal valósultak meg a pályázatba bevont óvodákban. A csoportlétszámok változatosan alakultak (10-25 fő között), az adott intézményi csoportok létszámának megfelelően. Szintén ugyanezekben az intézményekben zajlott le a **„Mocorgó”** mozgásprogram második üteme 2018. március-április és május hónapokban. A csoportok létszáma az előzőekhez hasonlóan változatos volt (10-20 fő) között. A program ezen részében, a szakmai célkitűzés, a korábban (2017 novemberében) az első fázisban bemutatott tornaprogram további gyakorlása, teljes elsajátítása volt. A program szakképzett gyógytornász-pszichológus vezetésével valósult

meg. Minden intézményben a programon részt vevő gyermekek könnyen, gyorsan megtanulták a feladatokat, a szakemberek véleménye szerint jól érezték magukat a helyzetben, a gyakorlatok nehézségi foka elfogadható volt. Összességében véve elmondható, hogy az összeállított prevenciós program a résztvevő gyermekek számára hatékonynak bizonyult. A csoportos foglalkozások mellett az „Egészséges Lélek” programban egyéni esetkezelésre is volt lehetőség. A szűrőprogram célja az iskolákban, óvodákban megjelenő viselkedéses, és magatartásbeli problémák esetében a háttértényezők feltárása, szükség esetén az adott egyén, gyermek pszicho-diagnosztikai vizsgálata, illetve az eredmények alapján, indokolt esetben a további, megfelelő szakemberhez történő delegálás volt. Ezen a szűrőprogramon összesen **30** gyermek vett részt az év folyamán. Mindezek mellett a program kiegészítéseként, az elvégzett pszicho-diagnosztikai vizsgálatok mellett indokolt esetben (egy alkalommal) részt vettek a pszichológusok az egyik intézményben egy előre egyeztetett megbeszélésen, amelyen megjelentek az intézményben dolgozó iskolai szociális segítő szakemberek, az érintett gyermekeket vizsgáló pszichológusok, valamint a tanulók osztályfőnökei. A konzultáció során az iskolai környezetben felmerült nehézségek oldására kerestek a szakemberek közösen megoldást.

Egy alkalommal óvodai környezetben megfigyelés zajlott, amelynek fókuszában a korábban jelzett gyermekek problémásnak imponáló viselkedése, magatartása volt. Ezt követően a látottak alapján konzultáltak az érintett óvodapedagógusokkal, amely során egyeztetésre került az egyik gyermek további vizsgálatának a szükségessége, valamint a folyamat lebonyolításának a menete.

Ezen kívül egy alkalommal részt vettek egy óvodai szülői értekezleten, amely során az óvodai csoportban felmerülő problémák megoldására javaslattevő, valamint az életkori sajátosságokkal kapcsolatban a szülők edukálása valósult meg.

A Belügyminisztérium finanszírozásában a Rubeus Egyesület szervezésében részt vettek a pszichológusok a szülői kompetenciafejlesztő pályázaton. A pályázat keretén belül több csoportos program került megszervezésre.

3. Utcai szociális munka

2018-ban változások voltak az utcai szociális munka ellátása terén. A szakmai egységek szociális szakemberei, egy asszisztens kolléga segítségével valósította meg a feladatellátást. Ennek a munkának fő prioritása a Pécs, Anikó u. telephelyen működő prevenciós programok biztosítása volt.

3.1. Pénteki Sport Klub

Kéthetente pénteken a Kertvárosi Szakmai Egységben került megszervezésre.

A program megvalósult, de a gyermeklétszám az elmúlt évekéhez képest csökkent. Ennek több oka is volt. Egyrészt a korábbi gyerekcsoport „kiöregedett” nagykorúvá vált. Az esemény **20** alkalommal került megrendezésre, összesen **68** gyermek részvételével (halmozott adat). Átlagosan 4-5 fős létszámmal zajlottak az események. A megrendezett Halloween napi rendezvényünkön **13** gyermek vett részt, a Sport programunkon, kihelyezett helyszínen Melinda Szabadidőparkban **17** gyermek mérte össze ügyességét és állóképességét.

3.2. Nyitott Ház

Nyitott Ház program lehetőséget biztosított az utcán kallódó gyermekeknek, hogy iskolaidő után minden szerdán, összegyűlhetnek, közösen játszhatnak, beszélgethetnek. Összesen **41** alkalommal valósult meg a program.

3.3. Utcai felkereső munka

Pécs- Kertváros és Belváros területén, alkalmasszerűen valósult meg.

Az utcai felkereső munkát március végétől, november elejéig került megvalósításra napközben, melynek keretében a szakemberek felkutatták a játszótéren és egyéb közterületeken csellengő gyermekeket és fiatalokat. A tevékenység során lehetőséget biztosított az Intézmény a gyermekek számára az intézményi keretek közötti szabadidő hasznos eltöltésére.

4. Kórházi szociális munka

A kórházi Szociális munkás személyében nem történt változás, fő állásban látja el egy szakember ezt a feladatot a PTE Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán, és a Gyermekgyógyászati Klinikán.

4.1. PTE KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Az együttműködés jó a klinika dolgozóival. A klinika részéről a fő kapcsolattartók a kórházi védőnők, illetve az osztályos főnővérek. Szükség esetén minden osztály biztosít helyiséget az ügyfelekkel történő beszélgetésre. A szolgáltatás elérhetősége minden osztályon kifüggesztésre került. A tevékenység a korábban kialakított rend alapján zajlik. A kórházi szociális munkás felé a jelzések a kórházi védőnőtől, az osztályos nővérektől, főnővérektől és jelzőrendszeri tagoktól érkeznek. A Klinika ellátási területe 5 megyéből (Baranya, Somogy, Tolna, Zala és Bács-Kiskun megye bajai körzete) áll. Ennek megfelelően sok a nem pécsi vonatkozású ügy. Összességében elmondható, hogy sikerült jó kapcsolatrendszert kiépíteni a vidéki védőnőkkel, család- és gyermekjóléti szolgálatokkal és központokkal, valamint a gyámhivatalokkal.

2018. évben összesen **65** új esetben kellett intézkednie a kórházi szociális munkásnak. **51** esetben történt hatósági intézkedés (**23** ideiglenes elhelyezés, **19** védelembevétel, **4** családbafogadás, és **5** örökbefogadás). Az örökbeadások közül a kórházi szociális munkás azon esetekkel foglalkozott, ahol korábban jelzés érkezett a területről, az ezen kívüli esetekben a kórházi védőnő és a BMGYK örökbeadási tanácsadója működött közre.

A jelzések az osztályok mellett a jelzőrendszeri tagoktól érkeznek, többségében a gyermekjóléti alap és szakellátó intézmények munkatársaitól, illetve a kórházi védőnő felé a védőnői szolgálat munkatársaitól. A Klinikán belüli jelzések személyesen történnek meg, sürgős esetben telefonon jeleztek. A külső jelzések is általában telefonon valósultak meg, írásos jelzés csak az anyaintézménytől /ECSGYK/ érkezik. Ennek oka a szülészetre jellemző speciális helyzet, mivel a legtöbb esetben szűk időintervallumon belül kell gyors intézkedést fogantatosítani.

2018-ban a klinikáról érkezett összes jelzés a kórházi védőnőkn keresztül valósult meg. 2018. májusában átalakítás történt a koraszülött ellátás területén. Összevonásra került a Gyermekklinikán működő Perinatális Intenzív Centrum, illetve a Szülészeti Klinikán működő Neonatális Intenzív Centrum, a Pécs, Édesanyák úti helyszínre. Ezzel 15 ágygal bővült a **NIC** és ezentúl már itt fogadják a Dél-dunántúli régióban született összes koraszülött gyermeket. A kórházi védőnők átvették a korábban a PIC-en a kórházi szociális munkás által végzett feladatot (hazaadások szervezése, környezettanulmány beszerzése stb.), az új összevont osztályról azokat az eseteket jelzik, ahol gyermekvédelmi hatósági intézkedésre van szükség.

A **Szülészeti Klinikán** felmerülő főbb problématípusok körébe, a gondozatlan vagy titkolt terhességek, a rossz szociális helyzetben élő anyák, a testi vagy pszichés betegséggel

küzdő várandósok, a nem hazaadható gyermekek, a fiatalkorú kismamák, szökésben lévő nevelésbe vett várandósok és az örökbeadások tartoznak.

A jelzett problémákkal kapcsolatban minden esetben intézkedés történt. Minden alkalommal megkeresésre került a területileg illetékes védőnő, sok esetben a család-és gyermekjóléti szolgálat, a család-és gyermekjóléti központ, a család, hatósági eljárást igénylő ügyekben a járási gyámhivatalok.

2018-ban **7** fiatalkorú várandós esetében kérték a szociális munkás közreműködését, közülük hárman nevelésbe vett fiatalkorú várandósok voltak. A jelzett esetek többségénél a szökés, illetve a vizsgálatokon való részvétel elmulasztása volt a fő probléma. Sajnálatos módon, a korábbi évekhez hasonlóan a fiatalkorú kismamák esetében -az előzetesen leadott esetjelzés ellenére - a szülés időpontjában sem volt tisztázva, hogy ki lesz a gyermek törvényes képviselője, ez fennakadást okozott a gyermek és a szülő kiadása folyamatában.

A gondozatlan vagy titkolt terhességek esetében problémát jelent, hogy egyáltalán hazaadható-e a kisbaba, illetve egészségügyi szempontból nagyobb odafigyelést igényelnek, mivel a szűrővizsgálatok elmaradtak. 2018-ban **15** gondozatlan vagy titkolt terhesség miatt intézkedett a szociális munkás, közülük az előző évhez képes alacsonyabb számban, **4** esetben merült fel további problémaként a prostitúció, illetve a szenvedélybetegség és az ehhez kapcsolódó fertőző betegségek jelenléte.

2018-ban **23** ideiglenes intézkedés történt. Az elhelyezések általában előre ismertek voltak, mert ezt a szülő számára jelezte a védőnő, vagy a családsegítő. Az édesanyáknak minden esetben a szociális munkás nyújtott tájékoztatást az ideiglenes elhelyezésről. Noha a gyermek kiemelésének a ténye a legtöbb esetben ismert már a várandósság ideje alatt a szülők számára, a családok azonban ekkor realizálják annak valódi tartalmát. Ennek a krízisnek a kezelésére nincsenek felkészülve a klinikán dolgozók, illetve nem is kompetenciája sem az orvosoknak, sem a szülésznőeknek. Jelentős eltérések tapasztalhatók a hivatalok ügyintézésében, több helyen igényeltek a területileg illetékes szakemberek mellett a klinika részéről érkező plusz jelzést a szüléssel kapcsolatban. A Dél-Dunántúl összes megyéjére jellemző, hogy a Gyermekvédelmi Központok jelzése szerint nincsenek szabad gondozási helyek még az újszülöttek befogatása vonatkozásában sem. Több esetben is előfordult, hogy az egészséges újszülött heteket töltött a klinikán a kihelyezésre várva. A NIC-ről történő kihelyezés esetén, annak ellenére, hogy a tervezett elbocsátás időpontját akár egy-két héttel korábban jelzik, a tapasztalat hasonló.

A kórházi szociális munkás a korábbi évekhez hasonlóan a „Család születik” című előadássorozaton kéthavonta előadást tart a leendő szülőknek a gyermekek után járó ellátásokról.

A Szülészeti Klinikára érkező, de ott (általában méretproblémák miatt) fel nem használt ruhaadományainak tovább hasznosítására jó együttműködést sikerült kialakítani több szervezettel (családok átmeneti otthonai, család- és gyermekjóléti szolgálat, Máltai szeretetszolgálat).

4.2. PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika

A korábbi „székhelyen” a **Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályon** megnövekedett szakdolgozói létszám kapcsán kialakult zsúfoltság miatt, 2018. szeptemberétől az adminisztratív tevékenységre egy mátrix irodában biztosítottak helyet a szociális munkás számára. Az ellátott osztályok mindegyike biztosít külön helyiséget igény szerint a kliensekkel folytatott tevékenységhez. Az osztályok mellett érkeznek jelzések a szociális munkáshoz a különböző ambulanciákról és gondozókból. A klinika ellátási területe a Dél-

Dunántúli régió (Somogy, Tolna, Baranya megye), de több szakterületen ennél nagyobb, akár országos ellátási területtel is rendelkezik.

A 2018-as évben a jelzések kb. 40%-a (**141** esetjelzés) Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztályról érkezett. Az ott dolgozó team teljes jogú tagja a szociális munkás. Részt vesz a felvételek előkészítésében, kapcsolatot tart a társintézményekkel, szervezi a hazaadást és az utógondozást. Az osztály szakmai programja szerint a szociális munkás az osztályon részt vesz a napi viziteken, a csoportfoglalkozásokon, a betegfelvétel során rögzíti a szociális anamnézist, az osztályt érintő esetekről referál a heti rendszerességgel csütörtök délelőttiként zajló esetmegbeszélő csoporton.

Az elmúlt év tapasztalata szerint, elsősorban Tolna és Somogy megyéből érkeztek az osztályra az ellátásra szorulóknak. E két megyében hiányos a gyermekpszichiátriai ellátórendszer, 1-1 gyermekpszichiáter dolgozik csupán a térségben. A szakember hiány miatt nehéz a gyermekek otthoni pszichés gondozásának a megszervezése, mivel a Pedagógiai Szakszolgálatok gyógyszeres kezelésben részesített gyermekeket, illetve szuicidummal veszélyeztetett fiatalokat nem vállal, a gyermekpszichiátriai gondozókban pedig csak 1-1 pszichológus szakember dolgozik a pszichiáterek mellett.

A fiatalok legtöbbször szuicid krízis miatt, illetve a kisebbek ADHD kivizsgálásra, gyógyszer be- és átállításra érkeztek. Jelentős számban vizsgálnak az osztályon magatartászavaros gyermekeket is, kamaszok esetén gyakori a serdülőkori krízis problematikája. A régióban csak az osztályon zajlik autizmus specifikus vizsgálat, mely a további fejlesztő lehetőségek meghatározása szempontjából a gyermekek számára rendkívül szükséges a gyanú felmerülése esetén. Továbbra is jelentős számban érkeztek gyermekek az osztályra a szakellátást nyújtó intézményekből is, velük kapcsolatos speciális probléma a gyermekvédelmi rendszerben fennálló ellátási hiányosságokból fakadt. Többször húzódtott a gyermekek hazaadása a gyámok vagy a gondozási helyek nehézkes elérése és lassú reagálásuk miatt.

Az osztály mellett **27** esetben érkezett jelzés a **Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Szakambulanciáról**, ahol Baranya megye gyermekeit látják el Pécs, a Pécsi Járás települései és Komló kivételével. A szakambulancián dolgozó pszichológusok részéről jelentős az igény arra, hogy folyamatos kapcsolattartás alakuljon ki a gyermekvédelmi rendszer illetékes szakembereivel. Az ambulancián kapacitástól függően, korlátozottan ugyan, de lehetőség van a családterápia igénybevételére.

A **Neurológiai Osztályról** érkező jelzések többsége súlyos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok élethelyzetbeli nehézségeiről, vagy a kezelési, gyógyszerelési utasítások be nem tartásáról szólt. Az osztályon többször lecsapódik a különféle fejlesztő szolgáltatások elérhetőségében tapasztalható jelentős területi egyenlőtlenségek negatív eredménye. Sajnos emiatt több gyermek nem jut időben fejlesztéshez, így állapotuk gyorsabban romlik, vagy stagnál.

A **Gasztroenterológiai Osztályról** **34** esetben érkezett jelzés szülői elhanyagolásról, táplálási elégtelenség (pl. a szükséges diéta be nem tartása) eredményeként kialakult állapotokról, szülői együttműködés hiányáról (pl. vizsgálatokon való részvétel elmulasztása, a gyermek állapota iránti érdeklődés hiánya). Több esetben érkezett felkérés a területi szervezetektől (GYJSZ, védőnői szolgálat), mely a beutalt gyermekek és szüleinek együttműködésének megfigyelését kérte.

A **Perinatális Intenzív Centrum** 2018-ban összevonásra került a PTE KK Szülészeti Klinikán működő NIC osztály, az összevonás óta a feladatellátást a kórházi védőnők végzik.

Az **Intenzív Osztály** ágyszáma a PIC megszűnését követően 4 ágygal bővült, mely a sebészeti, vagy életmentő beavatkozást igénylő koraszülött gyermekek ellátására van fenntartva. A korábbi évekhez képest továbbra is problémát jelent az osztály számára az

aktív ágyat elfoglaló, krónikus beteg, fokozott ápolást igénylő gyermekek tartós ellátása. 2018-ban 4 ilyen állapotú gyermek ellátása zajlott az osztályon, majd tehermentesítő intézkedésként kerültek át ezek a gyermekek időszakosan általános osztályokra. Sem az egészségügyi, sem a gyermekvédelmi-szociális ellátórendszer nincs felkészülve a terminális állapotú gyermekek ellátására. 2018-ban egy, több mint 4 éve a klinikán ápolt gyermeket sikerült szakosított ellátást nyújtó intézménybe helyezni Szegedre.

Az **Onkohematológiai Osztályon** a gyermekek felvételét követően a kórházi szociális munkás nyújt a szülő számára tájékoztatást a megváltozott élethelyzethez kötődő ellátásokról, szolgáltatásokról, igény szerint közreműködik az ellátás szervezésben. Szerdánként délután „Pszichovizit” néven zajlik megbeszélés az osztályon dolgozó multidiszciplináris team (gyógyító és ápoló személyzet, pszichológus, kórházpedagógusok és a szociális munkás) bevonásával. Az előző évhez hasonlóan kétheti rendszerességgel, élménypedagógiai célzattal kreatív foglalkozások zajlanak egy helyi civil szervezet, valamint a kórházi szociális munkás közreműködésével. A foglalkozások helyszíne az Onkológiai Gondozó, ahol a vizsgálatokra akár több órát várakoznak a gyermekek. A betegcsoport számára az elmúlt évben is több alkalommal szerveztek napközis és ottalvós táborozási, élménypedagógiai programot, melyen kísérőként a kórházi szociális munkás is részt vett.

A **Sebészeti Osztályról** továbbra is alacsony számú jelzés érkezett (2018-ban 6 gyermekről). A jelzett esetek háttérében mindannyiszor elhanyagolás vagy rossz bánásmód merült fel.

A **Sürgősségi Osztállyal** való együttműködés nehézségét az jelenti, hogy a felvett gyermekek, problémától függően 6-12-24 órás megfigyelést követően, vagy áthelyezésre kerülnek, vagy otthonukba lesznek bocsátva. Az osztályon nagy számban fordultak meg addikciós problémával küzdő fiatalok, valamint jelentős az önkényes eltávozásból és a szülő elérhetetlenségéből adódó problémák.

A **„Mestyán Gyula Osztály”** mátrix osztályként működik, az endokrin, a nefrológiai és a fül-orr-gégészeti problémákkal küzdő gyermekek ellátását biztosítja. Az osztályról a diabetes kezelésében való együttműködés hiányáról 3 esetben, a betegség diagnosztizálására adott helytelen családi reakciókról 2 esetben, a nefrológiai betegségek esetén az elhúzódó kórházi kezelés és a betegséghez kötődő egyéb károsodások enyhítését célzó szolgáltatások megszervezése érdekében érkezett jelzés 8 esetben.

A klinika **Abulanciáiról** általában a gyakran ismétlődő felvételekről, illetve preventív jelleggel a további kezelési szükségletek biztosítása érdekében jeleztek 7 gyermek esetében. A különböző szakgondozókból főként a kontrollvizsgálatokról való távolmaradást jelzik a szakemberek. Ezt 12 esetben tették meg az elmúlt évben.

A PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika két telephelyen működik. A Nyár utcai telephelyen a pulmonológiai, infektológiai betegeket látják el. Ezen osztályokra utalják a legtöbb esetben a szociális indikációval érkezett gyermekeket. A Pulmonológiai és az Infektológiai Osztályról érkezett jelzések zöme a szülői együttműködés hiányáról, a kontrollvizsgálatok elmulasztásáról, gyógyszereszedési utasítások be nem tartásáról és az ebből adódó állapotromlásról, illetve környezeti (rossz állapotú, dohos, penészes lakás, alapvető higiénés feltételek hiánya stb.) és életviteli (beteg gyermek melletti dohányzás) ártalmakról szólt. Az osztályokon gyakori volt az ismétlődő felvétel, valamint az olyan gyermekek ellátása is, akik otthonukban is kezelhetők lettek volna, minimális eszközbeszerzés vagy odafigyelés mellett.

A 2018-as évben 2 alkalommal kérték fel a kórházi szociális munkást a szakápolók számára szervezett kötelező továbbképzési programsorozatban történő előadásra,

melyek témája, a gyermekvédelmi rendszer felépítése, illetve a jelzőrendszeri tagok feladata a gyermekbántalmazás volt.

2018. szeptemberétől az EFOP-2.2.0-16-2016-00002 a Gyermek és Ifjúságpszichiátriai, addiktológiai és mentálhigiénés ellátórendszer infrastrukturális feltételeinek fejlesztése c. projekt keretében zajló, pedagógusoknak, szociális szakembereknek és a közösségi ellátásban dolgozóknak szóló képzéssorozatban kérték fel a kórházi szociális munkást koordinációs tevékenységben való közreműködésre.

5. Kapcsolattartási ügyelet

A kapcsolattartási ügyelet célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozáshoz, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása. Ezen tevékenységet beosztás alapján, az intézmény tapasztalt, konfliktuskezelésben járatos kollégái végzik, hétköznap és hétvégén szombati napokon. Gyermekvédelmi közvetítő eljárást Intézményünk munkaidőben előre egyeztetett időpontban nyújt.

A közvetítői eljárásokban a speciális csoport vezetőjén kívül, mediátor végzettségű kollégák vettek részt. Az intézményben szerencsére magas a mediátor végzettséggel rendelkező szakdolgozó száma, ezért ezen eljárások lefolytatásának humán erőforrás korlátja nincsen.

5.1. Gyermekvédelmi közvetítői eljárás (mediáció)

2018 –ban **34** közvetítői eljárásra kapott az Intézmény felkérést, ez visszaesés a számok terén (múlt évben **48** közvetítői eljárás lebonyolítását vállaltuk).

A közvetítői eljárásokra évek óta nagy igény mutatkozik. Az Intézmény nem élt adminisztrációs, és egyéb eszközökkel (pl. pszichológiai szűrővel), az eljárások megvalósítása terén, a felkért ügyekben a feladatellátást vállalták. A jogerős hatósági intézkedéssel érintett esetek száma **15** volt, amely egy része a védelemben vétel keretén belül előírt konfliktus kezelés, másik részük a kötelező közvetítői eljárás keretében kerültek ellátásra.

110 esetben zajlott konfliktuskezelés (interjú, vagy tárgyalás), szükség esetén az eljárás során több alkalommal megismételték, segítették a konfliktushelyzetek oldását.

A közvetítői eljárások közül **18** esetet zártak le sikeresen. Az 50% körüli eredmény reális, hiszen az ügyek jelentős számánál a felek motivációja csak részben állt fenn. Az 50%-os arány oka között szerepel az is, hogy az évek óta pereskedő, megegyezni képtelen felek esetében is tettek kísérletet arra, hogy az eljárás egyezség aláírásával záruljon.

A munkavégzés 2018-ban elsődlegesen a Központban történt, szükség esetén, a többi telephelyen, szakmai egységben is végeztek közvetítői tevékenységet.

A munkavégzés során problémát jelentett a Központ helyiségei tekintetében a korlátozott lehetőség. A rendelkezésre álló helyiségek tekintetében egyeztetések szükségesek más intézményi szolgáltatásokkal.

6. Kapcsolattartás/Kapcsolatügyelet:

A Kapcsolatügyelet a hétvégén, két helyszínen, szombati napon 9-13 óra között állt az ügyfelek rendelkezésére 2018–ban, a Pécs, Megye u. 22 sz. alatti Kistérségi telephelyen, és a Pécs, Anikó u. 5 sz. alatti Központban. Ezen felül a Pécsi telephelyeken hét közben is biztosítottak kapcsolattartásokat, és gyermekek átadását is bonyolították.

2018. évben **75** gyermek kapcsolattartására került sor kapcsolatügyeleten (az előző évben szintén **75** gyermek), de a tevékenységek száma növekedett **835**, (előző évben **755**) megvalósult kapcsolattartási alkalmat jelent. Ennek egyik oka, a gyámhivatal és a bíróság gyakrabban él a heti szabályozás jogával/lehetőségével, ami elsősorban csecsemőkorú

gyermeknek biztosított kapcsolattartási lehetőséget. Ez utóbbi miatt bár a gyermeklétszám nem, de a szolgáltatás igénybevételének száma emelkedett. Az elmúlt év tapasztalata, hogy az intézmény kollégáit emelkedő számban kéri fel tanúvallomás tételére bírósági eljárások során. A kapcsolattartások során a konfliktuskezelésekkel próbáltak segíteni az ügyfeleknek, de a problémák megoldatlan, évek óta fennálló volta miatt szükséges ezen eljárásokban a kapcsolattartó kollégáknak részt venni.

Az igények emelkedő tendenciája miatt, folyamatos egyeztetésekkel és a folyamatban lévő kapcsolattartások szakmai segítségével (kapcsolattartási szint növelésével) nyújtanak a szakemberek segítséget a kliensek számára. Ezen intézkedések sem minden esetben elégségesek, mert az elrendelt kapcsolattartásoknál előfordul, hogy a hatóság az egyeztetett időpontokhoz képest más időtartamra szabályozza a kapcsolattartási alkalmakat. Ezekben az esetekben a felekkel történő egyeztetések után próbálnak megoldásokat találni a helyzet megoldására. Az intézményen belül szerencsére sok tapasztalt, kapcsolattartási probléma megoldásában járatos kolléga dolgozik, ezért sikerült a kapcsolattartások magas számát ellátni. A két helyszínen sajnos elérte a kapcsolattartások száma az infrastruktúra maximális kihasználtságának fokát, emiatt a bővülést várhatólag csak új szakmai egységek megnyitásával lehet a jövőben biztosítani.

7. Készenléti ügyelet

Telefonon történő segítségnyújtás, munkaidőn túl és hétvégén. A készenléti szolgálat egy állandóan hívható, közismert telefonszám biztosításával került megszervezésre. A telefonra **10** esetben érkezett be olyan hívás, amely beavatkozást, segítséget igényelt. A segítség kérések tartalma szerint, kapcsolattartási problémák, információkérés, kapcsolati problémák, családi konfliktusok jelentek meg. A segítségnyújtás telefonos tanácsadás keretében valósult meg. A jelzést követően az eset leírásra került és szükség esetén, továbbításra a területileg illetékes család-és gyermekjóléti szolgálat felé.

8. Családterápia –családkonzultáció

Az egyetlen olyan speciális szolgáltatás, amelyet vásárolt szolgáltatásként biztosított a központ, mivel családterapeuta végzettségű munkatárs nem állt rendelkezésre, ill. folyamatban van a szükséges végzettség megszerzése.

A pár- és családterápia egy olyan rendszerszemléletű terápiás irányzat, amely a személyek közötti kapcsolati összefüggések megfigyelése, megértése által a család egészének működésére koncentrálnak. Bármely családtag, vagy családtagok esetén merül fel probléma, az a család többi tagjára is valamilyen módon hatással van.

Párkonzultáció, párterápia esetén a pár mindkét tagja; míg családkonzultáció, családterápia esetén, akár több generáció is jelen lehet. Az első interjú során a terapeuták (kettős terápiás vezetés) és a résztvevő felek közösen megfogalmazzák a családterápiás célt, megállapodnak az ülések számában. A további üléseken a családterápiás módszer közül a pár, család által hozott nehézség megoldására legmegfelelőbbet alkalmazzák a terapeuták, hogy elősegítsék a közösen megfogalmazott cél elérését.

Az ülések időtartama 60-90 perc, mivel az összes családtag interakcióit figyelik a terapeuták. Egy pár- és családkonzultációs, terápiás folyamat hossza 6-25 ülés között mozoghat a probléma természetétől függően. A lezárás után „utánkövető” ülésekre is sor kerülhet, ha igény van rá.

2018-ban **62** család delegálása történt meg, amiből a szolgáltatás igénybevételére kötelezett **28** család volt. A családkonzultáció **22** alkalommal történt meg az elmúlt évben, családterápiára **96** esetben került sor.

9. Óvodai és iskolai szociális segítői tevékenység

9.1. Bevezetés

Az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ már 2017. szeptember 1-vel megkezdte az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységét a pécsi járás 11 intézményében: 5 iskolában és 6 óvodában, a „Válasz a mindennapokra” Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése (Projekt száma: EFOP-3.2.9-16-2016-00034) című pályázat keretében. A pályázat keretében a szociális segítő tevékenységet 3 fő közalkalmazotti jogviszonyban, heti 40 órában foglalkoztatott szakemberrel, egy fő szakmai vezetővel (egyben projektmenedzser), egy fő gazdasági vezetővel kezdték el.

A 2018-as évben a szakmai munka tovább folytatódott. Kiemelt hangsúlyt helyezett az intézmény vezetése és a projektben részt vevő valamennyi munkatárs arra, hogy a 2018. szeptember 01-vel országosan is bevezetésre kerülő új gyermekjóléti szolgáltatás gördülékenyen valamennyi köznevelési intézményben elinduljon.

9.2. Előkészítő feladatok az óvodai és iskolai szociális segítői tevékenységhez
2018. februárjában a módosított 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet megjelenését követően, felvettük a kapcsolatot a Pécsi Tankerületi Központtal. Lehetőség nyílt arra, hogy a Tankerület által fenntartott iskolák igazgatói értekezletére bemehessen az intézmény vezetése és ott tájékoztatást adjon a szeptemberben bővülő szolgáltatásról. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság felkérésére 2018. februárjától kezdve részt vettek az Intézmény szakemberei abban a munkacsoportban, melynek feladata volt az új szolgáltatás bevezetéséhez szükséges szakmai ajánlás kidolgozása. A munkacsoport 2018. májusáig tevékenykedett. Az Intézmény által megfogalmazott szakmai javaslatok szinte teljes egészébe beemelésre kerültek az EMMI és az Oktatási Hivatal által elfogadott Szakmai ajánlásban.

9.3. A pályázat szakmai teljesítése

A 2018-as évben a pályázat II. és III. mérőföldkövének teljesítése zajlik. A pályázat 2019. február 28-án ér véget.

9.3.1. Egyéni tevékenység

Az egyéni tevékenység a II. mérőföldkőben valamennyi intézményben erőteljesebben megjelent az I. mérőföldkőhöz képest. A szociális segítők ismertté váltak az ellátott intézményekben. A pedagógusok és a szülők is bátran fordultak a segítőkhöz problémáikkal.

Az egyéni tevékenység körében az alábbi segítségnyújtás valósult meg:

- tanácsadás szülő(k)nek,
- hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás,
- segítő beszélgetés, tanácsadás tanuló(k)nak,
- kapcsolattartás pedagógussal, pedagógus konzultáció, jelzések/pedagógiai jellemzések megfogalmazásának segítése,
- kapcsolattartás családsegítővel/esetmenedzserrel,
- kapcsolattartás egyéb szakemberekkel (pl. pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, háziorvos),
- delegálás a család- és gyermekjóléti szolgálathoz,
- delegálás pszichológushoz,
- gyermek iskolai fejlődésének nyomon követése,

- a pályaválasztásukban bizonytalan tanulók egyéni pályaválasztási tanácsadásban részesültek, szülői beleegyezést követően. Ezeken az alkalmakon igény esetén a szülők is részt vettek.

9.3.2. Pályaorientációs tevékenység (felmérések megkezdése, egyéni tanácsadás és csoportos foglalkozás)

A pályázatba bevont intézményekben végzett tevékenység során az volt a tapasztalat, hogy az általános iskolákban nagy hangsúlyt fektetnek a pályaválasztást segítő tevékenységekre. A 2017/2018-as tanévben először kaptak az iskolák nevelés nélküli munkanapot arra, hogy azt pályaorientációs tevékenységre fordítsák. Az iskolák a csoportos és közösségi színtereken nagyon fontos és jó programokat szerveztek a témakörben, ezért a szociális segítők főleg az egyéni tanácsadásra helyezték a hangsúlyt. Az iskolákban szervezett programok szervezésében, lebonyolításában az óvodai, iskolai szociális segítők részt vettek, így sikerült megfelelően a meglévő igényekre reagálni.

A pályaorientációs tevékenységek során kiemelt figyelmet kell fordítani az önismeret, a képességek, a készségek megismerésére, a pályaismeretre, a munkaerő-piaci ismeretre. Ezek a tényezők elengedhetetlenek ahhoz, hogy egy jól átgondolt pályaválasztási döntést hozzon a fiatal. Így nagy mértékben megelőzhető a lemorzsolódás. Éppen ezért a munkánk során a pályaorientációs tevékenységünk végzésekor ezekre a tényezőkre helyeztük a hangsúlyt.

9.3.3. „Egészséges lélek” Prevenációs szűrőprogram (egyéni)

A szűrőprogram célja az iskolákban, óvodákban megjelenő viselkedési, és magatartásbeli problémák esetében a háttértényezők feltárása, szükség esetén az adott egyén, gyermek pszicho-diagnosztikai vizsgálata, illetve az eredmények alapján, indokolt esetben a további, megfelelő szakemberhez történő delegálás volt. Az elmúlt 1 évben 20 gyermeknél történt részletes pszicho-diagnosztikai vizsgálat elvégzése. Azoknál a gyermekeknél, ahol a feltárt adatok alapján további terápiás ellátás szükségessége merült fel, tovább delegálás történt a megfelelő szakemberhez.

9.4. Csoportos tevékenység

9.4.1. Közösségépítő foglalkozások

A közösségépítő foglalkozásokat az osztályban jelentkező problémák kezelésére, csoportbontásban került megszervezésre. A foglalkozás a pedagógus kérésére indult. Az első lépésben a pedagógus megkereste a szociális segítőt a problémával és konzultáció keretében egy helyzetértékelés zajlott. Ezt követően a szociális segítő szociometriai felmérést végzett az osztályközösségben. A szociometriai vizsgálat kiértékelése után a szociális segítő megbeszélte a diákokkal a csoportfoglalkozás kereteit. Ezt követően valósult meg a csoportfoglalkozás, mely a felső tagozaton és gimnáziumban egy-egy alkalommal 4 óra, az alsó tagozaton heti 1 óra foglalkozást jelentett. A közösségépítő foglalkozások lezárását követően a szociális segítő visszajelzést adott a pedagógusnak. A foglalkozásokról a szülők is kaptak visszajelzést a szülői értekezleten. A tevékenységeket - ahol lehetséges - az iskolapszichológussal közösen bonyolította le a szociális segítő. A foglalkozásoknak begyakorolt tematikája volt, melyen belül 1-2 gyakorlatot/szituációs játékot változtattak meg az osztályban fennálló problémáknak megfelelően.

9.4.2.Rendszeres prevenció csoportfoglalkozások

Társasjáték klub

Társasjáték klub foglalkozások a görcsönyi és a kozármislenyi általános iskolában heti és kétheti rendszerességgel valósultak meg. A foglalkozásokat a szociális segítő tartotta, melyen a gyermekek kötetlen formában játszhatnak társasjátékokkal, valamint különböző játékos feladatokat végeznek. A csoport célja, hogy a gyermekek a játéktevékenységen keresztül fejlesszék az alapvető szociális készségeiket, megtanuljanak csapatban dolgozni. A foglalkozásokon emellett, hogy kellemes hangulatban együtt játszottak a gyermekek, nagy hangsúlyt helyeztünk a kooperáció fejlesztésére, valamint a társas kapcsolatok erősítésére is.

Szociális készség-, és konfliktuskezelést fejlesztő csoportfoglalkozások

1. Fiatal Párducok

CÉL: A szociális készségek fejlesztése, szorongásoldás társasjátékokkal.

Időpont: hetente 1 óra. A Fiatal Párducok Klubjába olyan gyerekek kaptak meghívást, akik az osztályban peremhelyzetben voltak és nehezen tudtak kapcsolatot teremteni társaikkal. Ilyen formában fokozottabban ki voltak téve a lemorzsolódás veszélyének. A csoport emellett, hogy hasonló helyzetben lévő társakkal ismerteti meg a gyerekeket, segít oldani szorongásaikat és fejleszt a szociális készségeiket.

2. Ifjú Párducok

CÉL: hátrányos helyzetű és tanulási nehézséggel küzdő tanulók szociális készségeinek fejlesztése. A Klub hetente egy alkalommal valósult meg a szociális segítő vezetésével. A gyerekek jellemzően rossz szociokulturális körülmények között élnek, mely az iskolában jelentős hátrányt okoz számukra. A csoportban fejlesztették a kommunikációs készségeket és olyan játékokat, gyakorlatokat végeztek, melyek feszültségoldók és/vagy csoporton kívül is játszhatók. A foglalkozás egy beszélgető körrel indult és végződött. A gyerekek bátorítást kaptak, hogy elmesélik élményeiket úgy, hogy a hozzákapcsolódó érzéseket is megfogalmazzák. Emellett körjátékokat, mozgásos játékokat és kreatív feladatokat kaptak a gyermekek.

3. „Kis Tigris” Klub (csoportos)

CÉL: A konfliktuskezelés, együttműködés fejlesztése. A klub foglalkozás hetente 1 alkalommal valósult meg. A gyerekek azt tanulják meg ezeken a foglalkozásokon, hogy hogyan tudják kezelni a mindennapi életben felmerülő konfliktushelyzeteket. A foglalkozásokon olyan gyakorlatok vannak, amelyek segítik a gyermekek közötti együttműködést. A két foglalkozás közötti időben keletkezett konfliktushelyzetek és azok feloldási lehetőségei is átbeszélésre kerültek. A foglalkozáson fontos a szabályok betartása. Fontos szempont, hogy a gyermekek meg tudják fogalmazni saját szerepüket a konfliktusban és hogy miként tudják kezelni az indulataikat.

4. Bullying prevenció csoport

A Pellérdi Általános Iskola kérésére indított csoport, melynek célja a közösségfejlesztésen túl, az osztályfőnök és gyermekek kapcsolatának erősítése, a gyermekek egyéni érzékenységének, kommunikációs készségének fejlesztése, emellett a kortárs bántalmazás megelőzésére irányul. A csoport időtartama 45 percet vesz igénybe, mely kétheti rendszerességgel kerül megtartásra a 4. évfolyam részére. Az osztályt 2 csoportra bontották a szakemberek, így heti váltásban foglalkozik velük az óvodai és iskolai szociális segítő az iskolapszichológus bevonásával. A foglalkozások páros csoportvezetéssel valósulnak meg.

5. BTM csoport a Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Iskolában

Az iskolai szociális segítő heti rendszerességgel foglalkozott négy tanulóval, akik beilleszkedési-, tanulási-, és magatartási problémával küzdenek. Szociális és konfliktusmegoldási készségek fejlesztése folyt gyógyító mesék feldolgozásán, kötetlen beszélgetéseken, valamint feladatok megoldásán keresztül.

9.4.3. Mesecsoport

A prevenciós célú mesecsoport elsősorban óvodákban került megvalósításra. A mesecsoport célja, hogy segítsen megtanítani a gyermekek számára a belső képek kialakítását, továbbá fejleszti a képzeletet, fantáziát, a kreativitást és a verbális kifejezőkészséget a mese és a mese szereplőinek, a helyszínek leírásán keresztül. Ennek megfelelően a csoportok alkalmával a bemutatkozó, ismerkedő kört követően egy mesét olvasott fel a gyermekeknek a szociális segítő, ezt követően pedig rajz készítésének segítségével dolgozták fel a hallottakat.

Ez a típusú szakmai tevékenység mind az óvodapedagógusok, mind a szülők és a gyermekek által kedvelt és népszerű tevékenységi formává vált az óvodákban.

9.4.4. Szülő Klub

A Szülő Klub megszervezésére azért volt szükség, mert a szülők sokszor eszköztelennek, tehetetlennek érzik magukat a gyermekeiknél felmerülő tanulási, magatartási, szociális problémák kezelésében. Sok esetben szégyenérzet párosul a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése során. A szakemberektől néha egymásnak ellentmondó, vagy a gyakorlatban nehezen megvalósítható javaslatot kapnak a szülők. A támogató szülőcsoport erre a problémára kínál megoldást. A klub célja a szülői kompetenciák megerősítése, tapasztalatok megosztása, megoldási technikák megbeszélése, a konfliktushelyzetek átbeszélése. A csoport önsegítő jellegű volt.

9.4.5. Népi zenés Játsszóház (csoportos)

Az Intézmény a pályázatba bevont intézmények óvodás gyermekei számára szervezett népzenevel kísért mozgásos, táncos, csoportos szabadidős foglalkozást. A népi zenés gyermek játszóház célja, hogy megismertesse a gyermekeket a magyar népzenevel, a népi kultúrával. Továbbá kiemelt célja volt a foglalkozásoknak, hogy népszerűsítse a népdaléneklést, felhívja a figyelmet a néphagyományok ápolásának fontosságára. A foglalkozást Dénes Anett és együttese tartotta hegedű és nagybőgő hangszer kíséretével. A foglalkozások nagyon jó hangulatban teltek, a gyerekek szívesen vettek részt a különböző játékokban. Énekeltek, mondókáztak és táncoltak az élő zenével kísért népi ritmusokra. Az óvodapedagógusoktól is pozitív visszajelzések érkeztek a játszóházzal kapcsolatban.

9.4.6. Kapcsolat Projekthónap (csoportos és közösségi)

2018. februárjában került megvalósításra a Kapcsolat projekt. A cél az volt, hogy fókuszba kerüljön a családi, a kortárs és egyéb (iskolai és más szakemberekkel való) kapcsolatok fontossága, és segítséget kapjanak a társas kapcsolatok kialakítására, ápolására és a konfliktusok kezelésére. Az oktatási intézményekben tematikus kapcsolatorák valósultak meg. A foglalkozások célja az volt, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a társas kapcsolatok (pl.: barátság, szerelem, család, segítő kapcsolat) működéséről, különös tekintettel a felmerülő nehézségek (konfliktusok, változások, veszteségek) kezeléséről, a társas viselkedések szabályairól. A tematikus hónap zárásaként került sor a Kapcsolat vetélkedőre.

9.4.7. Gyermekjogi Projekthónap

A gyermekjogi projekthónap keretében került sor a felső tagozatos osztályokban a **Konfliktuskezelő** foglalkozásra érzékenyítő óra keretében. A foglalkozásokat Doma Lajos mediátor vezette, alkalmanként 2 óra időtartamban. A foglalkozás interaktív jellegű volt. Tematika: a konfliktushelyzetek és értelmezésük, konfliktuskezelési stílusok; agresszív és asszertív kommunikáció.

A Pellérdi Általános Iskolában a PKSZAK közreműködésével zajlott le 6 alkalmas csoportfoglalkozás a felső tagozatban, amely a cyberbullying és az internethasználat veszélyeire hívta fel a figyelmet.

9.4.8. Élménykirándulások

9.4.8.1. Velencei - tavi Élménykirándulás (csoportos)

Az Intézmény 2018. április 27-én – a pályázat keretében - élménykirándulást szervezett a Velencei-tóhoz. A pályázatba bevont intézményekből 40 gyermeket vittek el a programra, mely során egy egész napos, változatos programokkal tarkított kiránduláson vehettek részt a gyermekek. A csoport busszal utazott.

A rendezvény célja, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek minél több élményben részesüljenek, hiszen ezek a gyermekek sok esetben olyan háttérrel rendelkeznek, amely nem teszi számukra lehetővé, hogy ilyen programokon részt vegyenek. Ennek megfelelően olyan tanulók kerültek kiválasztásra a kirándulásra, akik hátrányos helyzetűek, sajátos nevelési igényűek, beilleszkedési, tanulási vagy magatartászavarral küzdenek. Az ilyen jellegű közösségi élmények pozitív hatással vannak tanulók motiváltságára, pszichés állapotára.

A 40 tanuló útiköltségét, a kirándulás napjára elegendő hideg élelmiszer-csomagját, valamint a programokban való részvételi költségét az EFOP 3.2.9-16-2016 az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységfejlesztése pályázat keretében 100%-ban támogatott volt.

9.4.8.2. Kirándulás a Bükkösi Öko-parkba

2018.10. 10-én a Bükkösi Öko-parkba kirándult 40 gyermek. Az Öko-parkban a gyermekek megismerkedhettek az őshonos állatokkal, lovagolhattak, végig járhatták a tanösvényeket egy erdész vezetésével. A programra olyan hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket vittek, akik más módon nem részesülnek hasonló élményekben. A kirándulás költségét az EFOP 3.2.9-16-2016 az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységfejlesztése pályázat biztosította.

9.4.8.3. Élménykirándulás Tatára és Győrbe

2018.10.29-én a Tata-i várhoz és a győri állatkertbe kirándult 20 gyermek. Megnézték a Tatai várat, megcsodálták Győr belvárosát és hídjait. Ezenkívül egy felejthetetlen délutánt töltöttek el a győri Xantus János Állatkertben. Az élménykirándulás központi témája a környezetvédelem és a víz fontossága és védelme volt. A programra olyan hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek mentek, akik más módon nem részesülnek hasonló élményekben. A kirándulás költségét az EFOP 3.2.9-16-2016 az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységfejlesztése pályázat biztosította.

9.4.8.4. Keszthelyi élménykirándulás

2018.10.31-én 31 felső-tagozatos gyermekek Keszthelyre kirándultak. A Festetics Kastélyban kombinált jeggyel az összes kiállítást megnézték, majd délután az őszi Balaton-parton töltöttek el egy órát. A gyermekek étteremben kaptak ebédet, mellyel az éttermi étkezési szokások elsajátítása volt a cél. Erre a programra is olyan tanulók

kerültek behívásra, akik hátrányos helyzetűek, sajátos nevelési igényűek, beilleszkedési, tanulási vagy magatartászavarral küzdenek. A kirándulás költségét a pályázat biztosította.

9.5. Táborok

9.5.1. Orfűi Jurta tábor

A rendezvény 2018. május 17-19. között valósult meg. A rendezvény helyszíne Alsómocsolád – Orfű – Kölked volt. Az ANK szervezésében most már hagyományosnak számító tavaszi három napos tábor szervezésébe és lebonyolításába csatlakozott be az intézmény a pályázati támogatásnak köszönhetően. Az idei évben gazdag programokkal, 30 tanulóval és négy felnőtt kísérelével indult útnak a tábor csapata. Hat rászoruló tanuló szállásköltségét és a sárkányhajózás költsége pályázati forrásból volt biztosított. A tábor igazi közösségi élmény a gyermekeknek, ami erőt ad nekik a hétköznapiakban a nehézségeik leküzdésében.

9.5.2. „Nyárindító barangolások Pécsen” -napközis tábor

A gyermekek számára nemcsak élményekkel teli, színes programot kínált a pályázati program 5 napon keresztül, hanem ez idő alatt nagy segítséget kaptak azok a szülők, akik dolgoznak és gyermekük felügyeletét nehezen tudják megoldani a nyári szünet ideje alatt. A tábor célja a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésén túl, a dolgozó szülők tehermentesítése is egyben. A nyári szünet második hetében 20 fő hátrányos helyzetű vagy rászoruló gyermeknek szerveztek napközis tábort. A hét öt napján különböző programmal készültek a gyermekek számára: így jutottak el a gyermekek a Pécsi Állatkertbe, a Zsolnay Negyedbe – ahol a Planetárium előadását nézhették meg, fizika órán vehettek részt és csokit is készíthettek -, a Mecsek Extrém Parkba, kirándultak a Tettyére és a TV Toronyhoz is. A Tábor reggel 7.45 – 16.00 óráig tartott. A program költségét a pályázat biztosította.

9.6. Szociometriai vizsgálatok

Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység keretében azt vállalta az Intézmény, hogy a tanév során a negyedik évfolyamokon elvégzik a szociometriai vizsgálatot, abból a célból, hogy a gyermekek felső tagozatba lépése kezdetén a leendő osztályfőnököknek támpontot nyújtson a közösségépítés tervezésekor. A tevékenység célja, hogy feltérképezze az adott közösség működését, kapcsolatrendszerét, valamint, hogy rávilágítson az esetlegesen perifériára szorult gyermekekre. A szociometriai vizsgálat a közösség működéséről nyújt képet. Megmutatja azt, hogy milyen rokonszenvi és ellenszenvi viszonyulások vannak. A vizsgálat információkat szolgáltat arról, hogy kik vannak központi vagy peremhelyzetben, kik a csoporton belül a vezéregyéniségek és kiket utasít el a közösség. Továbbá megtudhatták azt is, hogy milyen a légkör az adott csoportban, hogyan lehet mozgósítani, motiválni a tagjait. Fény derül arra, hogy mik a közösség gyengeségei, erősségei, valamint milyen problémákkal küzdenek.

9.7. Községi tevékenység

9.7.1. Nevelőtestületi értekezleteken való részvétel

Fontos, hogy a köznevelési intézmények folyamatosan kapjanak tájékoztatást az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység keretében tervezett és végzett tevékenységekről. Az értekező arra is lehetőséget biztosít, hogy felhívjuk a figyelmet a pedagógusok gyermekvédelmi feladataira, az intézményben megjelenő problémák kezelési lehetőségeire. Az óvodai és iskolai szociális segítők részt vettek a félévi és

évvégi nevelőtestületi értekezleteken. Beszámoltak a tanévben végzett szociális segítői munkájukról, a szervezett és lebonyolított programokról, valamint az elkövetkezendő időszak terveiről. Az értekező a szociális segítő számára is informatív, hiszen képet kap a nevelőtestületek működéséről, valamint iskola életét meghatározó tényezőiről. A szolgáltatást újonnan igénybe vevő köznevelési intézmények nevelőtestületi értekezőjére nem állt módunkba bejutni, mert a szolgáltatás csak szeptember 1-e után indult el, a nevelőtestületi értekezletek augusztus végén zajlanak.

9.7.2.Szakmai kerekasztalmegbeszélés

A 2018-a évben két alkalommal került megszervezésre Kerekasztalmegbeszélés az intézményben. Az év első szakmai kerekasztalmegbeszélésének célja, hogy információt cseréljenek azok a szakemberek, akik óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet látnak el. Cél továbbá, hogy közös szakmai alapelveket fektessenek le a feladatellátással kapcsolatban, illetve a szolgáltatási paletta bővítésben segítsék egymást. A programra meghívást kaptak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság szakemberei is, akik tájékoztatást adtak a pályázatok országos alakulásáról, a kimeneti eredményekről, valamint a 2018. szeptemberi feladatbevezetés alakulásáról. A Kerekasztalmegbeszélésen jelen volt az Oktatási Hivatal képviselőjében Turi Katalin, aki kifejezte várakozását és támogatását az újonnan bevezetésre kerülő óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel kapcsolatban. A második Kerekasztalmegbeszélésre az ősz folyamán került sor. Meghívást kaptak a megyében már dolgozó, vagy jövőben dolgozni vágyó szociális segítőket. A 3 napos rendezvény egyfajta továbbképzés volt, melyben segíteni kívántuk a tapasztalataink átadásával azon kollégák munkáját, aki korábban nem csináltak hasonló tevékenységet.

9.7.3.Köznevelési intézményekben történő rendezvényeken való részvétel

Az óvodai és iskolai szociális segítőket részt vesznek szervezőként, vagy megvalósítóként az óvodák és iskolák által szervezett közösségi rendezvényeken. Így aktív szerepet vállaltak a Gyermeknapokon, a DÖK Napokon, vagy DÖK Karácsonyon, a Farsangi Mulatságokon, az ESÉLY Napokon, a Suliváró foglalkozásokon, mely az általános iskolák hagyományos iskolaelőkészítő programsorozata. Itt a gyerekeknek tartott foglalkozásokkal párhuzamosan a szülők is tájékoztatást kapnak a beiskolázást, iskolakezdést érintő témákban.

A szociális segítő részt vesz az iskolai beiratkozáson, mely valamennyi általános iskolában 2018. áprilisában volt. A szociális segítő a beíratáskor olyan esetekben szolgálhat tanácsokkal a szülők számára, amikor a gyermek családjában a szülői felügyeleti jog nem rendezett, vagy a gyermeknél magatartási, tanulási nehézség merül fel és szülő nem együttműködő a szükséges diagnosztikai eljárások végig vitelében, vagy a fejlesztés kérdésében. A szociális segítő továbbá részt vett a szülői értekezleteken és fogadóórákon, ahol az általános tájékoztatáson felül az osztályközösségekben folyó szakmai munka alakulásáról tájékoztatta a szülőket.

9.7.4.Esetmegbeszélések, esetkonferenciák

Az óvodai és iskolai szociális segítőket számára minden szerdán esetmegbeszélő csoportot tart a csoportvezető. Az aktuális intézményi információk átadásán felül az aktív ügyekről, esetekről, további feladatokról egyeztetnek a munkatársak.

Az intézmény vezetése kérésére az óvodai és iskolai szociális segítők 2018. január 1-től minden olyan - családsegítő, vagy esetmenedzser által szervezett - esetmegbeszélőre és esetkonferenciára meghívást kapnak, amely az általuk ellátott intézménybe járó gyermek(ek)et érinti. Az óvodai és iskolai szociális segítőknek ezeken az esetmegbeszélőn és esetkonferencián meg kell jelennie, az ott folyó munkát legjobb tudásával támogatnia kell. Amennyiben egyéb elfoglaltsága miatt nem tud megjelenni, írásban ad tájékoztatást az adott gyermekkel kapcsolatban.

9.8. Szakmai együttműködés integrációjának megerősítése, részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálat és központ megbeszélésein

9.8.1.Éves Szakmai Tanácskozáson való részvétel

2018. február 21-én tartotta meg az intézmény az éves szakmai tanácskozását, melyen az egyik fő téma az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetése volt. Tájékoztatást adtak az észlelő- és jelzőrendszeri tagoknak a már működő pályázat szakmai eredményeiről és programjairól. Az éves szakmai tanácskozáson bemutatásra kerültek az óvodai és iskolai szociális segítők. Tájékoztatást kaptak az észlelő- és jelzőrendszeri tagok arról, hogy 2018. szeptember 1-től valamennyi járás család- és gyermekjóléti központjának kötelezően ellátandó feladata lesz az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása.

9.8.2.Szakmaközi egyeztetés az óvoda- és iskolapszichológusokkal

Az óvodai és iskolai szociális segítők az év során két alkalommal részt vettek a család- és gyermekjóléti szolgálat és központ által szervezett szakmaközi megbeszélésen, melyre az óvodai és iskolai pszichológusok kaptak meghívást. A pszichológusok tájékoztatást kaptak a 2018. szeptemberében bevezetésre kerülő óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységről. Közös gondolkodás indult meg arról, hogy a két szakma mely feladatok és szolgáltatások mentén tud együttműködni, egymás munkáját segíteni. Érintették a kompetencia határok kérdését is.

9.8.3.Szakmaközi egyeztetés a védőnőkkel

Az óvodai és iskolai szociális segítők részt vettek a család- és gyermekjóléti szolgálat és központ által szervezett szakmaközi megbeszélésen, melyre a pécsi járásban és Pécs városában dolgozó védőnők vezetői kaptak meghívást. A megbeszélésen képviseltette magát az óvodai és iskolai védőnők vezetője is. Miután a szociális segítőkink bemutatásra kerültek, egyeztettek a vezető védőnőkkel az együttműködés lehetőségeit az óvodák és az iskolák színterein.

9.8.4. Vállalt és teljesített feladatok a pályázat II. mérföldköve végéig

A II. mérföldkő a pályázat 4-10. hónapját ölelte fel, azaz 2017. december 01 – 2018. június 30-ig tartott. Az Intézmény vállalta, hogy az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet folyamatosan biztosítja a bevont intézményekben. Vállalták továbbá, hogy a 10. hónap végére a bevonni kívánt gyermekek 50%-t eléri, valamint a támogatási összeg legalább 45%-ról kifizetési igény kerül benyújtásra.

Bevont gyermekek száma 2017. 09. 01-2018. 06. 30-ig						
	Óvoda			Iskola		
	Egyéni	Csoportos	Közösségi	Egyéni	Csoportos	Közösségi
Összesen	102	478	450	600	2846	826
fentiből ÚJ összesen	51	396	411	188	1681	693
Újból SNI, BTM, HH, HHH	7	34	20	90	387	183
ÚJ= indikátorok összesen	58	430	431	278	2068	876
Vállalt indikátor a teljes 18 hónapra	58	312	197	170	937	596
Teljesítés százalékban a vállalathoz képest	100%	138%	219%	164%	221%	147%

A fenti táblázatból jól látszik, hogy a pályázatban vállalt indikátorokat a pályázat lejárta előtt 9 hónappal teljesítették, sőt messzemenőig felülmúlták. A statisztikai adatok alátámasztják, hogy van létjogosultsága az óvodai és iskolai szociális segítőknak a köznevelési intézményekben. Ott, ahol megismerik a pedagógusok a szociális segítői munkamódszereket és kompetenciákat, nagy igény jelentkezik a segítő szakember jelenlétére és bevonására.

9.9. Új szolgáltatás a köznevelési intézményekben 2018. szeptember 1-től

2018. őszén az intézmény részére 32 fő státusz bővítést engedélyezett az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységre a fenntartó a jogszabályok módosítását követően. Ezzel elkezdődhetett a szakmai munka megszervezése. Az intézményvezetés döntése az volt, hogy első körben az intézményben dolgozó családsegítő és esetmenedzserek számára hirdette meg az új munkakört, azzal a feltétellel, hogy akkor tudják a munkát elkezdni a köznevelési intézményekben, ha helyükre új szakember kerül. Mindvégig fontos szempont volt, hogy az intézmény alapfeladatellátása ne kerüljön veszélybe az új feladat bevezetésével. Ennek megfelelően a köznevelési intézmények bevonása fokozatosan kerül(t) bővítésre. Elsődlegesen az állami fenntartású, a járás területén található intézményeket keresték fel. Fontos volt a köznevelési intézmények vezetőivel folytatott első interjú, mely minden egyes esetben az intézmény igazgatója által előzetesen egyeztetett időpontban történt, a csoportvezetővel együtt. Az első interjút követően történik a szociális segítő bemutatása.

2018. december 31-ig – a már korábban, a pályázat keretében ellátott intézményeken felül - 7 óvodában és 11 iskolában került bevezetésre a szolgáltatás. Ezzel 24.131 fő gyermeket értek el a szolgáltatással év végéig. 14 főállású munkatárs került december 31-ig alkalmazásra, két munkatárs pedig a következő év elején kezdheti meg a működését a köznevelési intézményekben. A 16 szakdolgozóból 14 főnek szakirányú végzettsége van.

Valamennyi munkatárs egy 3 napos belső továbbképzésen vett részt, melyet a pályázatban dolgozó szociális segítők tartottak. A képzést szélesebb körben hirdették meg. A megye valamennyi Központja meghívást kapott a képzésre, melyre szép

számmal érkeztek leendő óvodai és iskolai szociális segítők. A tematikát úgy építették fel, hogy valamennyi tevékenységi kör és jó gyakorlat bemutatásra kerüljön.

Azok az új dolgozóink, akik korábban nem dolgoztak család és gyermekjóléti központban, vagy szolgálatban 1-3 hónapos gyakorlati időt töltenek el a szolgálat és a központ munkatársai között, ahol egy mentor munkatárs ismerteti meg a szakmai protokollokkal és munkával. Ez szükséges ahhoz, hogy a köznevelési intézményben stabilan tudják képviselni az „Anyaintézmény” szakmai elhivatottságát és szolgáltatásait.

9.9.1.Élet a pályázat után

A pályázat szakmai tapasztalatait felhasználva az intézmény szakemberei igyekeztek felkészíteni minden új munkatársat és köznevelési intézményt az új feladat befogadására és ellátására. A pályázat célja az volt, hogy kidolgozzanak olyan munkamódszereket, szolgáltatási elemeket, melyeket valamennyi köznevelési intézményben az igényekhez igazítva szolgáltatási elemként tudnak bevinni. Az óvodákban és iskolákban igyekeztek már az első szükségletek megjelenésekor azonnali reakciókat adni a problémák kezelésére a meglévő tudástárból.

9.10.Az indulás tapasztalatai

9.10.1.Együttműködés a köznevelési-oktatási intézménnyel, beilleszkedés

A beilleszkedés érdekében a szociális segítők a lehetőségekhez mérten minden óvodai és iskolai programon részt vettek, a szülői értekezleteken megjelentek. Az integrációt elősegítjük a megfelelő tájékoztatás biztosításával. Az óvodai és iskolai szociális tevékenységről szórólapot biztosítottak a szülők és a pedagógusok számára. Fogadóórát biztosított az óvodai és iskolai szociális segítők valamennyi, az általa ellátott intézményben, ezen kívül pedig telefonon elérhető a fogadóórán kívüli időpontokban. A 2018. szeptemberi bevezetés elősegítése érdekében a Pécsi Tankerület által az iskolaigazgatónak szervezett februári és őszi értekezletre is sikerült bejutni, ahol lehetőséget kapott az Intézmény vezetése arra, hogy információt nyújtson a jogszabálmódosításról és az új feladatellátásról, a bevezetés tervezett ütemezéséről. Kérték az iskolaigazgatók nyitottságát az új szolgáltatás irányába. Ősszel a pécsi óvodák fenntartójának meghívására részt vettek a vezetői értekezleten, ahol valamennyi óvodavezető tájékoztatást kapott az új szolgáltatás bevezetéséről és annak ütemezéséről.

Elkészült valamennyi intézményre vonatkozóan az együttműködési megállapodás tervezete, melyet véleményeztettek valamennyi intézményvezetővel, majd a Pécsi Tankerületi Központba eljuttattak további véleményezésre. Az Együttműködési megállapodások további finomításra, egyeztetésre szorulnak.

Az a tapasztalat, hogy hosszú idő, míg a két szakterület (oktatási és gyermekjóléti) összecsiszolódik, és hasonló gondolkodás, szemlélet alakuljon ki a szakmai irányelvekről és ezekről lehessen beszélni. Az intézmények különböző módon reagáltak a szociális segítők megjelenésére. A bizalom kialakulása hosszú folyamat. Azt is tapasztaltuk, hogy valamennyi intézménynek más és más szükséglete és igénye van a gyermekjóléti ágazattal szemben. Sok esetben az információhiány akadályozza a közös munka elindulását.

9.10.2.Szakmai fejlődés

Az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenység folyamatos tanulást, a kreativitás fejlesztését igényli. Ezért elkerülhetetlen, hogy a szakemberek folyamatos

szupervízió, továbbképzéseken vegyenek részt. A 2018-as évben a szociális segítők havonta egy alkalommal szupervízióon vettek részt. Részt vettek továbbá egy 3 alkalmas tréningen, ahol a konfliktuskezelésről, a kiégés kivédéséről és a kommunikáció fejlesztéséről kaptak továbbképzést. Iskolás korú gyermekekkel kapcsolatos közösségi mediációs tanfolyamot végeztek el a tavasz folyamán.

2018. szeptember 01-vel az óvodai és iskolai szociális segítők folyamatosan bővülő teamje több tematikus munkacsoporttá alakult át. Két-három szociális segítő adott témakör mellé szerveződött és annak a témakörnek a kidolgozásában, jó gyakorlat gyűjtésében vett/vesz részt. A szakmai munka eredményét írásba foglalja valamennyi munkacsoport és a teamen belül folyamatosan megosztásra kerülnek az elkészült szakmai anyagok. Ez a munkamódszer a jövőben is folytatódik a tudástár bővítése céljából.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság felkérésére az intézmény szakemberei részt vettek a bevezetéshez szükséges Szakmai ajánlás kidolgozásában, illetve a 2019-es évre várható szakmai irányelv megalkotásához is hozzájárultak szakmai anyagok kidolgozásával.

A Pécsi Tudományegyetem felkérésére részt vállaltak az iskolai szociális munka szakirányú továbbképzés tematikájának kidolgozásában. A 2019-es évben induló óvodai és iskolai szociális segítők képzésben oktatóként vesznek részt.

II. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat

Általános és speciális segítő szolgáltatás, mely a szociális munka módszereinek és eszközrendszerének felhasználásával az egyének, családok, közösségi csoportok jólétének elősegítésére, szociális, mentálhigiénés problémák, krízishelyzetek megelőzésére, kezelésére irányul, elősegítve fejlődésüket, szociális környezetükhöz való alkalmazkodásukat, életvezetési képességeiknek megőrzését. A családsegítő feladata a kliens problémamegoldó és kezelő képességének erősítése, képessé téve a klienseket a rendelkezésre álló segítő szolgáltatások, erőforrások önálló mozgósítására.

Család-és Gyermekjóléti Szolgálat ellátási területe (39 település)

Lakosság száma: **186 221 fő**

Ellátott települések

Abaliget, Aranyosgadány, Áta, Bakonya, Berkesd, Birján, Bogád, Bosta, Cserkút, Egerág, Ellend, Görcsöny, Gyód, Husztót, Keszű, Kisherend, Kovácsszénája, Kozármisleny, Kökény, Kővágószőlős, Kővágótöttös, Lothárd, Magyarsarlós, Nagykozár, Ócsárd, Orfű, Pécs, Pécsudvard, Pellérd, Pereked, Pogány, Regenye, Romonya, Szalánta, Szemely, Szilágy, Szilvás, Szőke, Szőkéd.

Szolgálat tevékenységének megszervezése

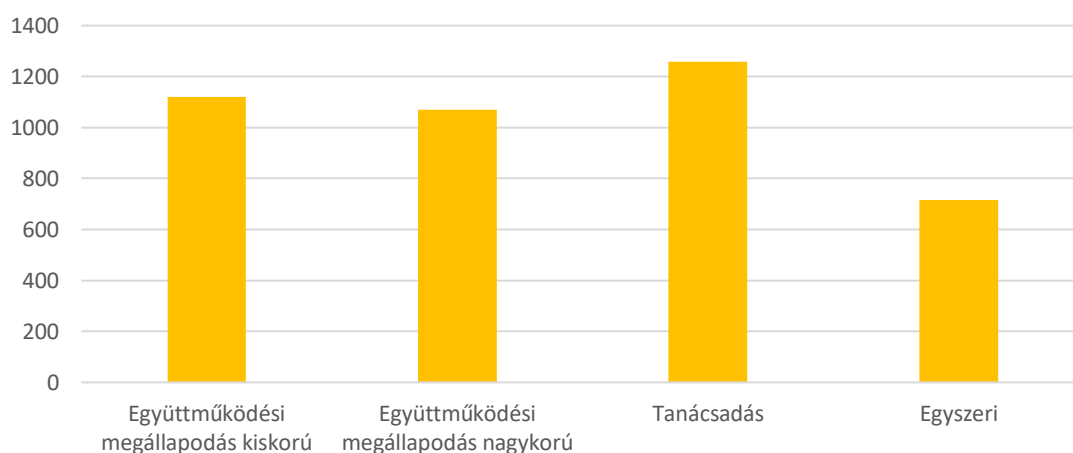
A pécsi ellátási területen a székhelyen /Kertvárosi Szakmai Egység; Pécs, Anikó u.5./ és két telephelyen /Meszesi Szakmai Egység; Pécs, Hársfa u. 154.; Belvárosi-Uránvárosi Szakmai Egység; Pécs, Tüzér u.7./ történik a feladatellátás. A Kistérségi Szakmai Egység a Pécs, Megye u.22. sz. alatti telephelyen került elhelyezésre, melyen felül még 3 vidéki /Görcsöny, Hársfa u.31.; Kővágószőlős, Újtelep 7.; Orfű, Széchenyi tér 1./ telephelyen történik a feladatellátás biztosítása.

1. Család- és gyermekjóléti szolgáltatás Pécs város területén

	Kertváros	Meszes	Uránváros-Belv.	Pécs
Együtműködési megállapodás kiskorú	410	372	338	1120
Együtműködési megállapodás nagykorú	445	287	338	1070
Tanácsadás	273	457	529	1259
Egyszeri	247	124	344	715
Összesen:	1375	1240	1549	4164

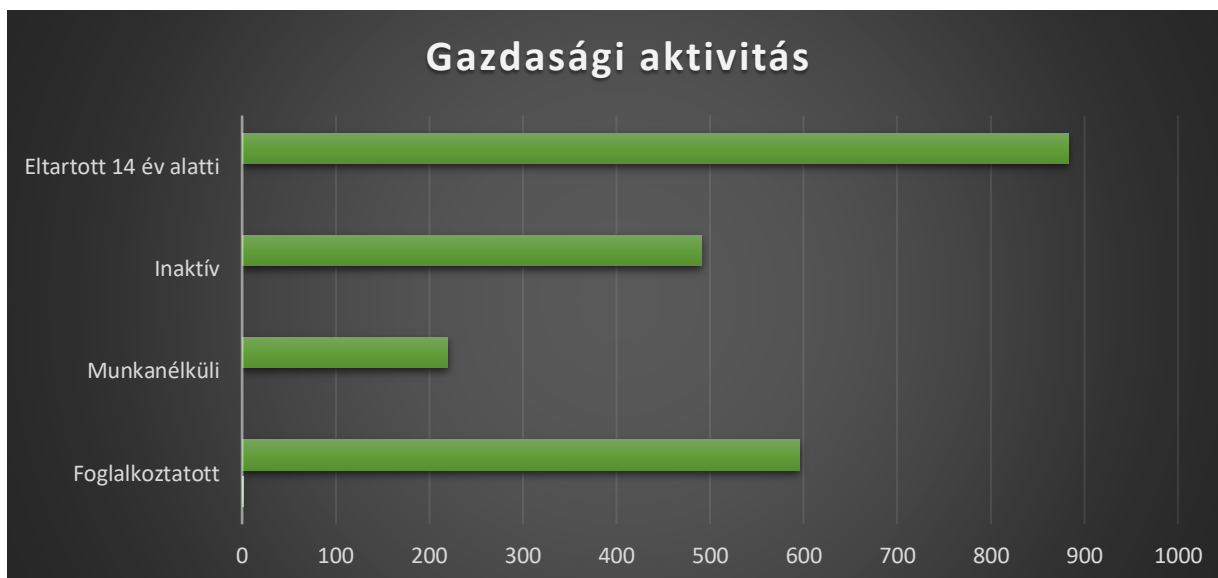
A család-és gyermekjóléti szolgálat 2018 évben 1120 kiskorú esetben folytatott szociális segítő tevékenységet együtműködési megállapodás alapján. A nagykorúak esetében az együtműködési megállapodás alapján ellátottak száma: 1070 fő. 1259 fő részesült tanácsadásban, és 715 fő ügye egyszeri esetkezelés során megoldható volt.

Ellátási forma

Ellátottak jellemzői gazdasági aktivitás szerint

	Kertváros	Meszes	Uránv-Belv.	Összesen
Foglalkoztatott	283	119	194	596
Munkanélküli	76	62	82	220
Inaktív	187	174	130	491
Eltartott 14 év alatti	309	304	270	883

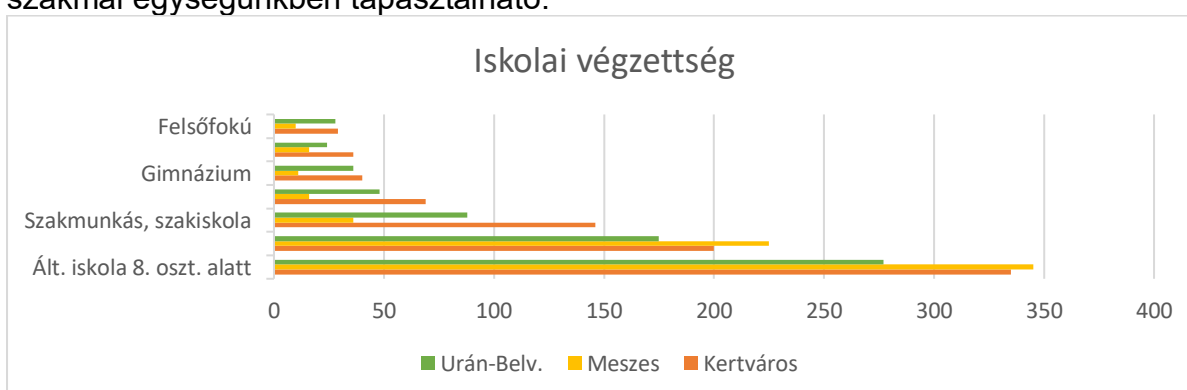

Az ellátottak gazdasági aktivitását tekintve megállapítható, hogy az ellátottak legnagyobb számban a kiskorúak köréből került ki, tehát a tevékenység a gyermekjóléti szolgáltatás irányába tolódott el. A segítséget kérő felnőttek között nagyobb arányban jelennek meg a foglalkoztatottak, őket követi az inaktívak, majd a munkanélküliek csoportja. Az arányok szakmai egységenként hasonlóak.

Iskolai végzettség

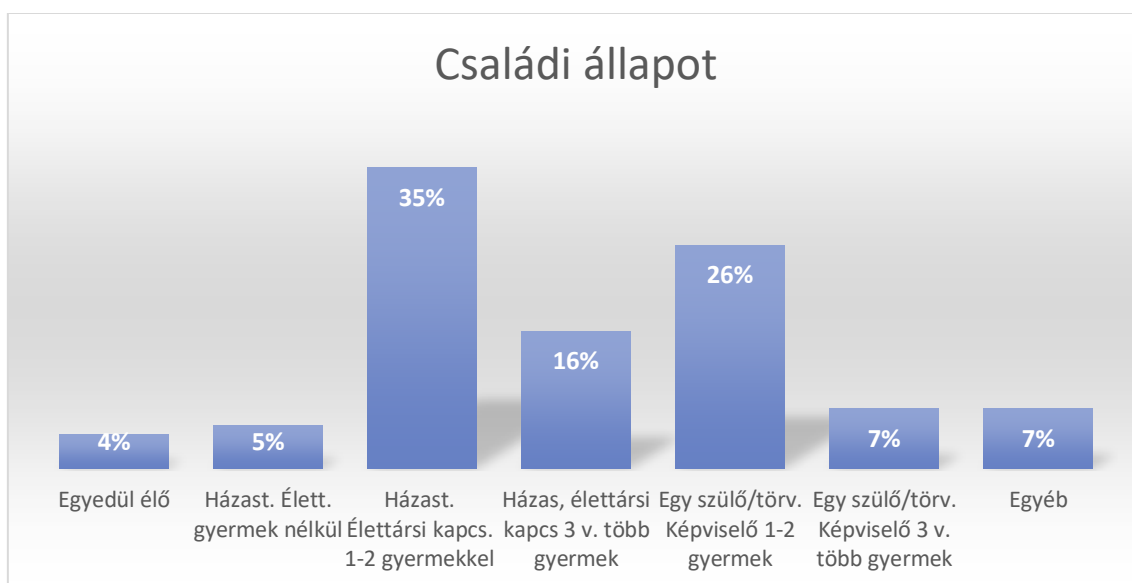
	Kertváros	Meszes	Urán-Belv.	Összesen
Ált. iskola 8. oszt. alatt	335	345	277	957
Ált. iskola 8. oszt.	200	225	175	600
Szaktanács, szakiskola	146	36	88	270
Szakközépisk.	69	16	48	133
Gimnázium	40	11	36	87
Érettségi+OKJ	36	16	24	76
Felsőfokú	29	10	28	67

Az igénybe vevők iskolai végzettségét tekintve megállapítható, hogy egyezve az igénybevevői életkor arányaival, a legtöbb igénybevevő iskolai végzettsége 8 osztály alatti, majd a nyolc osztályt végzettek köre. Megállapítható, hogy az igénybevevők száma, az iskolai végzettség növekedésével csökken. Ez a tendencia minden pécsi szakmai egységünkben tapasztalható.

Családi állapot	%-os aránya
Egyedül élő	4%
Házast. Élett. gyermek nélkül	5%
Házast. Élettársi kapcs. 1-2 gyermekkel	35%
Házas, élettársi kapcs 3 v. több gyermek	16%
Egy szülő/törv. Képviselő 1-2 gyermek	26%
Egy szülő/törv. Képviselő 3 v. több gyermek	7%
Egyéb	7%

A családi állapot tekintetében a házastársi és élettársi kapcsolatban élők 1-2 gyermekkel jelennek meg legnagyobb arányban 35%; majd az egyszülős családok 1-2 gyermekkel 26%. Legalacsonyabb az egyedül élők megjelenési aránya 4%, valamint a kapcsolatban élők gyermek nélkül 5%.

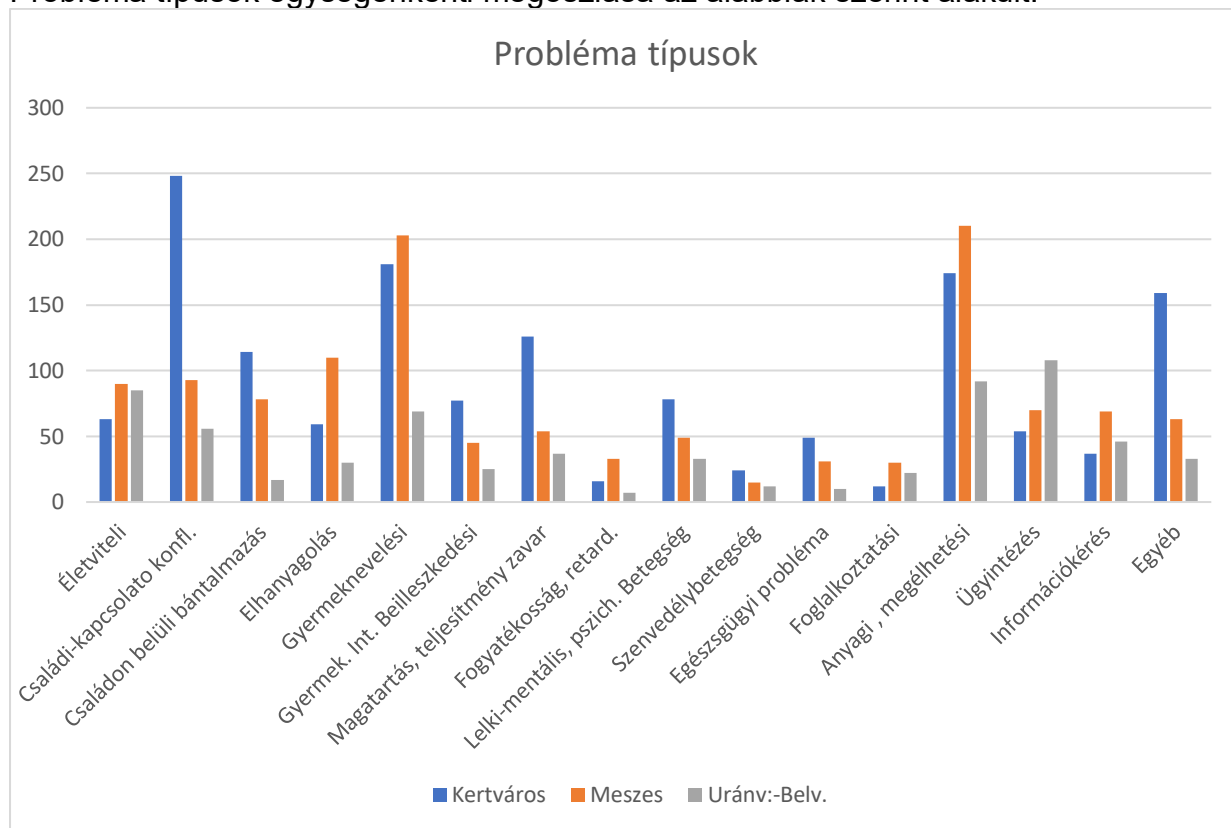

Probléma típusok

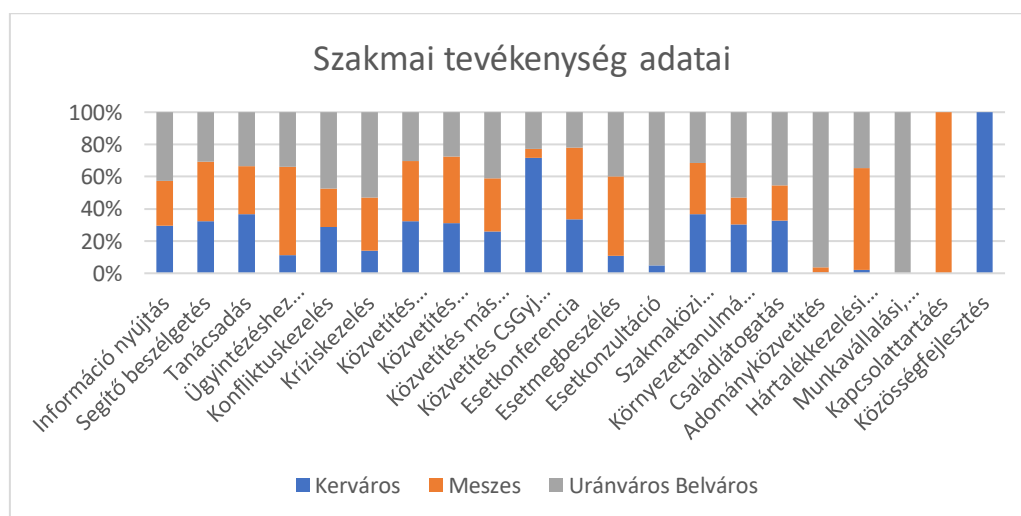

A grafikont tekintve megállapítható, hogy a leggyakoribb problémátípus az anyagi problémák, ezt követi a gyermeknevelési, majd a családi-kapcsolati konfliktusok. A hozott problémák között megjelenik az életviteli, ügyintézési és családon belüli bántalmazási ügyekben igényelt segítségnyújtás.

Probléma típusok egységenkénti megoszlása az alábbiak szerint alakult.

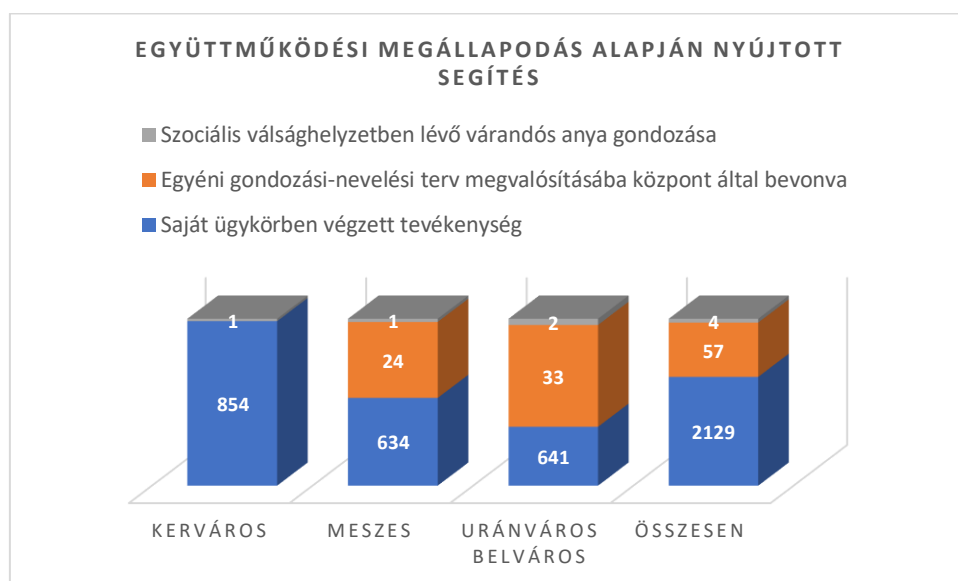

Szakmai tevékenység nyújtása

A szakmai egységekben a szakmai tevékenység nyújtása közel azonos arányban valósul meg.

Együttműködési megállapodás alapján nyújtott szociális segítő tevékenység

Az együttműködési megállapodás alapján nyújtott szolgáltatás során a szociális válsághelyzetben lévő anya számára nyújtott segítség mindhárom pécsi szakmai egységben alacsony számban valósult meg. Ennek oka az is lehet, hogy ebben a tekintetben magas a látencia.

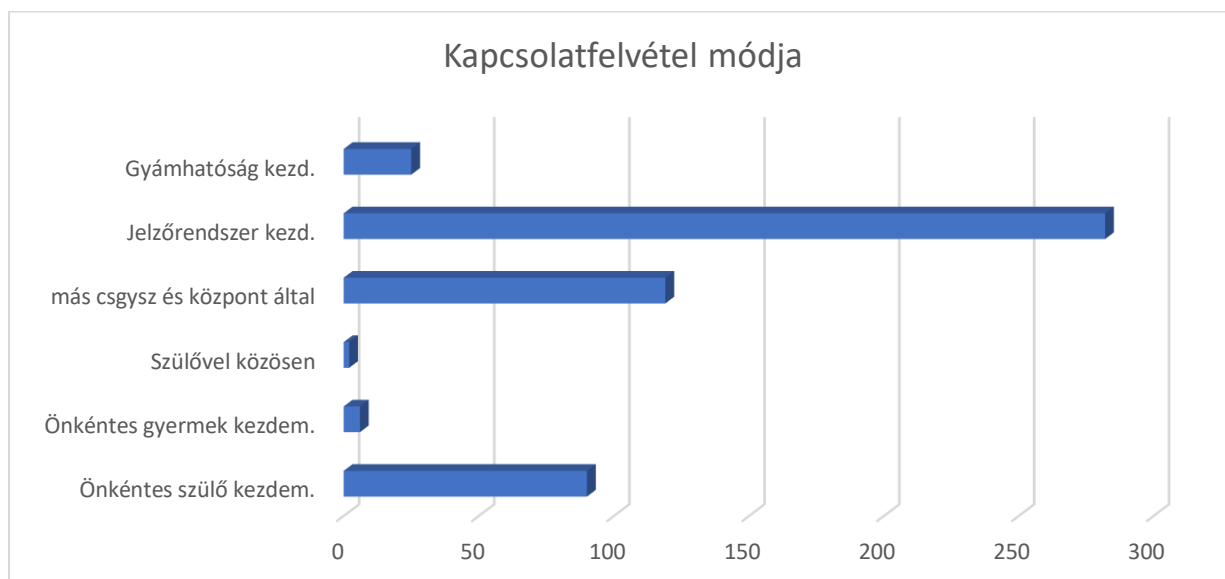
A család-és gyermekjóléti központ által történt, gondozási-nevelési tervbe való bevonása a szolgáltatnak Úránváros-Belváros Szakmai Egység esetében a legmagasabb számban fordul elő, Kertvárosi Szakmai Egységben a legalacsonyabb.

Jelzőrendszer tevékenysége

Jelzőrendszeri tevékenységében gyermekek esetében a legmagasabb számban a köznevelési intézmények képviseltetik magukat, melynek oka az igazolatlan hiányzások jelentési kötelezettsége. Gyermekek veszélyeztetése ügyekben a legaktívabb a védőnői szolgálat, rendőrség és a gyámhivatal.

Gyermekek számára nyújtott szolgáltatás esetében a kapcsolatfelvétel módja az alábbiak szerint alakult a tárgyévben.

Legnagyobb arányban jelzőrendszeri jelzést követően került sor a klienssel való kapcsolatfelvételre. A jelzőrendszeri jelzéseken belül elsősorban család-és gyermekjóléti szolgálat/központ és a gyámhatóság, majd ezt követi a szülők önkéntes kezdeményezése alapján történt kapcsolatfelvétel.

Jelzőrendszeri tevékenység nagykorú kliensek ügyében

Nagykorú kliensek esetében a legnagyobb számban társadalmi szervezetek és állampolgárok jeleznek, ezt követik a rendőrségi jelzések, melyek elsősorban családon belüli kapcsolati erőszak tárgyban érkeznek.

1.1.Kertvárosi Szakmai Egység szakmai tevékenységének értékelése

1. Területi sajátosságok

Ellátási területéhez tartozik Pécs kertvárosi un. Régi Kertváros családi házas és az emeletes házakból álló lakótelepi része, Nagyárpád, Postavölgy, Málomi Szőlőhegy városrészek. A terület lakosságszáma 55 ezer fő körüli, az emeletes társasházak részeken a népsűrűség magas.

Az ellátási területen egyre nagyobb azoknak a családoknak a száma, ahol az egyik szülő- jellemzően az apa- külföldön vállal munkát, sokan alkalmi munkából, egyszerűsített foglalkoztatásból szerzik jövedelmüket, a kliens körben a munkanélküliek aránya kb. 25%.

2. Esetkezelések száma:

A szociális segítő tevékenység nyújtásának módja szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti.

Együttműködési megállapodás alapján	855
Tanácsadás	273
Egyszeri esetkezelés	247
Összesen:	1375

3. Igénybevevők jellemzői

Életkor	Igénybe vevők száma
0-17	567
18-61	695
62 felett	113
Összesen	1357

2018-ban 1375 főnek nyújtott a Kertvárosi Szakmai Egység szolgáltatást. Ebből 410 fő volt kiskorú, a 14 év alattiak száma 291. Az új igénybe vevők száma 475 fő volt.

Gazdasági aktivitás szerint a foglalkoztatottak száma 283, a munkanélküliek 76, inaktív 187 -ebből nyugdíjas 45, 15 évesnél idősebb eltartott tanuló 98. A 0-14 éves korú gyermek száma: 309 fő.

Családi összetétel szerint a gondozott családok vegyes képet mutatnak, az egyedül élőktől a többgenerációs családon át a patchwork családokig.

Iskolai végzettségüket tekintve felnőtt klienseink a befejezetlen általános iskola és az egyetemi végzettség között mozognak. Érzékelhetően emelkedik azoknak a kiskorúaknak a száma, akik 16 évesen abbahagyják tanulmányaikat.

4. Problématípusok az ellátás során

Az évek óta vezető problémaként megjelenő anyagi, a megélhetéssel, lakhatással összefüggő problémákat már az előző évben az első helyen felváltotta a családi konfliktusok, családon belüli erőszakkal kapcsolatos probléma, valamint folyamatosan emelkedik a magatartászavarral küzdő gyermekek száma.

2016 óta látványosan megemelkedik a családi konfliktusok száma, ami gyakran fizikai bántalmazással jár. Ezzel összefüggésben az alkoholfüggőség és/vagy a szerhasználat is felszínre kerül. Több esetben érkezett jelzés megelőző távoltartás

elrendeléséről. Ha a családban nincs kiskorú személy, a jelzést követően jellemzően nem igénylik a szolgálat segítségét a problémamegoldásban.

Lelki-mentális problémák előfordulása is egyre gyakoribbá válik, emelkedik az egyedül élő, demenciát okozó idősokról érkező jelzések száma. Ezekben az esetekben nagy nehézséget jelent a jelzett személyek segítése, mert állapotukból adódóan nem együttműködők, vagy a segítség lehetőségei korlátozottak. Legnagyobb problémát az idősotthoni elhelyezés hosszú várakozási ideje, az azonnali elhelyezés lehetőségének hiánya, illetve maga az idős személy együttműködésének hiánya okozza.

Gyermekek esetében a veszélyeztetettség fő okai a családi konfliktusok, a -főleg lelki-elhanyagolás, bántalmazás, gyermeknevelési problémák. Sok gyermek küzd magatartás- és/vagy tanulási képesség zavarral, ami a gyermekintézménybe való beilleszkedést is nehezíti. Folyamatosan emelkedik a kapcsolattartási problémák száma, melyek rendezésében az elhúzóódó bírósági eljárások akadályt jelentenek.

A 13-17 éves korosztályban jellemző, hogy nem tudnak kudarcikkal megküzdeni, ha nincs megfelelő támogató családi háttér, előtérbe kerül az alkohol- és drogfogyasztás, falcolás. Leggyakrabban ebben a korosztályban fordul elő a tankötelezettség elmulasztása.

5. A szakmai tevékenység bemutatása

Szakmai tevékenység leggyakoribb formái az információnyújtás, segítő beszélgetés és a tanácsadás. A kliensek gyakran kérnek segítséget hivatalos ügyek intézéséhez, ellátásokhoz való hozzáférés segítéséhez.

A tevékenységek keretein belül tájékoztatást kaptak a kliensek a támogatásokról, ellátásokról, igénybe vehető szolgáltatásokról, segítséget kaptak az ezekhez való hozzájutásban, kérelmek kitöltésében. Szociális, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadásban részesültek. A családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása szociális segítőmunkával történik. A szakember mozgósítja az igénybevevő saját és környezetében rejlő erőforrásokat, koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek együttműködését.

A szolgálat elősegíti a családi konfliktusok megoldását. Az ügyfelek térítésmentesen igénybe vehetik a Család- és Gyermekjóléti Központ mediációs szolgáltatását, családkonzultációra is van lehetőség.

A szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatását látják el, segítik, tanácsokkal látják el. Pszichés problémák esetén a Központban igénybe vehető a pszichológus segítsége. Jogi problémák tekintetében ingyenes jogi tanácsadás igénybevétele van lehetőség.

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A Család –és Gyermekjóléti Szolgálat a veszélyeztetettség megelőzése érdekében észlelő - és jelzőrendszerként működött. Feladata a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása, ennek érdekében évi 7 alkalommal szakmaközi megbeszéléseken tájékoztatást kapnak a jelzőrendszer tagjai a gyermekvédelem rendszerét és a jelzőrendszeri tagok kötelezettségét érintő szakmai protokollok, szakmai ajánlások és módszertani útmutatók tartalmáról, a változásokról.

Szükség esetén, illetve amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés szükségessége merül fel, a szolgálat esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez valamennyi, a családdal kapcsolatban álló szakember bevonásával.

2018-ban Kertvárosban összesen 359 jelzés érkezett.

A jelzések telefonon és/vagy írásban érkeznek, a jelzést tevő írásban értesítést kap a jelzésben szereplő problémával kapcsolatos intézkedés megtételéről. Telefonon érkező jelzés esetén minden esetben jelzőlapon rögzítik a jelzés tartalmát, a jelzést tevő adatait.

Összességében elmondható, hogy azokkal a jelzőrendszeri tagokkal, akikkel a kliensek napi szintű kapcsolatban állnak, jó az együttműködés. Továbbra is problémás az együttműködés a háziorvosokkal, a Nevelési Tanácsadóval, és a pszichiátriai ellátást biztosítókkal, ami a GDPR bevezetésével még nehezkesebbé vált.

1.2. Meszesi Szakmai Egység szakmai tevékenységének értékelése

1. Területi sajátosságok

Pécs város keleti városrészében több szegregátum illetve szegregálódó terület található, ahol felülreprezentált az alacsony iskolázottságú, foglalkoztatottsági és anyagi, megélhetési problémákkal küzdő, alacsony komfortfokozatú és gyakran leromlott állagú önkormányzati vagy más bérleményben, lakásban élő köre, a Szakmai Egységbe fordulók részben közülük kerültek ki 2018-ban is. Nagy számban álltak szakmai kapcsolatban Mecsekszabolcs Hősök tere környéki utcáiban lakókkal, István-akna, és a Komlói út meszesi része környékén élőkkel. Szintén sok klienssel foglalkoztak Vasasról, Somogyról, Hídről, Pécsbányáról, illetve a gyárvárosi városrészből. Az igénybevevők másik köre egzisztenciális státuszuktól függetlenül az életviteli, párkapcsolati, gyermeknevelési, külön élő gyermekkel való kapcsolattartási problémákkal küzdők köréből került ki.

2. Esetkezelések száma

A szociális segítő tevékenység nyújtásának módja szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti.

Együttműködési megállapodás alapján	659
Tanácsadás	457
Egyszeri esetkezelés	124
Összesen:	1240

3. Igénybevevők jellemzői

Életkor	Igénybe vevők száma
0-17	564
18-61	605
62 felett	71
Összesen	1240

4. Problématípusok az ellátás során

A Meszesi Szakmai Egységhez legnagyobb számban azok az ügyfelek érkeztek, akik különböző hivatalos ügyeikben kértek segítséget a kollégáktól, akár hivatalos levelek értelmezésében, akár azok megfogalmazásában, támogatási kérelmek elkészítésében. Pécs M. J.V. Közgyűlése 2017-ben ugyan megszüntette az adósságkezelési szolgáltatást és támogatást, de a már az ellátásban részt vevő kliensek a helyi önkormányzati szociális rendelet alapján a szolgálatnál is működő adósságkezelési szolgáltatásban részt vehettek, az utolsó adósságkezelési együttműködések a kliensekkel 2018 őszén zárultak le. Azok a rezsihátralékkal rendelkezők jártak adósságkezelési tanácsadó kollégákhoz tanácsadás keretében,

akiknek a 200.000 Ft alatti közüzemi tartozásának rendezését a rendelet szerint az önkormányzat anyagi forrásokkal is támogathatta. Nagy számban foglalkoztak olyan kliensekkel, akikkel a jelzőrendszeri együttműködés keretében, írásbeli jelzések nyomán kerültek segítő kapcsolatba. Ezek közül kiemelendők a következők: a védőnői hálózattól gyermekek elhanyagolása, bántalmazásának gyanúja miatt kapott jelzések; gyermek illetve felnőtt háziorvosoktól gyermekek elhanyagolásáról, bántalmazásáról illetve jellemzően elmagányosodott, egészségi problémával küzdő idősekről szóló jelzések; a Pécsi Rendőrkapitányságtól hozzátartozók közötti erőszakról beszámoló nekünk megküldött jegyzőkönyvek; iskolák – és sokkal kisebb számban óvodák – által tanórákról vagy nevelési napról való igazolatlan távolmaradással kapcsolatos jelzések; de előfordultak magánszemélyek vagy civil szervezetek általi felkérések, sőt anonim jelzések is, amelyek valamely rászoruló vagy veszélyeztetett személlyel kapcsolatos intézkedést kértek. A szolgálathoz forduló ügyfelek problémái közül az ügyintézésben való segítségkérés mellett magasan kiemelkedik az anyagi, megélhetési problémákban való segítségkérés, sokszor keresték meg a szolgálatot azzal a kéréssel is, hogy esetileg keressenek lehetőséget számukra természetbeni támogatásra, élelmiszersomagok, adományok, használt ruházat vagy bútorok juttatására, ezeket jellemzően más civil és karitatív szervezet bevonásával oldották meg. Pécs keleti városrészében városi viszonylatban felülreprezentált a lakásállományban az önkormányzati szociális bérlakások száma, ezekben szintén magas a bérleti jogviszonyát rendezni nem tudó, tartozásokkal rendelkező, vagy éppen adósságai miatt az ingatlan elhagyására felszólított lakosok száma. Az ő problémáikkal is gyakorta találkoztak a szakemberek ebben az évben is, részben az adósságkezelés keretében, illetve más segítő tevékenység során is. Az önkényes lakásfoglalás témakörében más szervezetekkel együtt folytattak szakmai konzultációt a bérlemények kezelésével megbízott Elszámolóházzal. Jellemző még a Szolgálathoz forduló körében a párkapcsolati konfliktusokban történő elakadás, az elvált vagy különvált partnerek, szülők közötti – gyakran nagyon súlyos – viták, amelyek során más nézetkülönbségeik mellett közös gyermekeikkel való kapcsolattartásukról sem tudnak megegyezni. Ugyancsak gyakran foglalkoztak a kliensek különböző életviteli nehézségeivel, szenvedélybetegségükkel kapcsolatos küzdelmükkel, gyermeknevelési nehézségükkel. Többször kellett segíteni olyan családnak is, akiknek átmenetileg – részben párkapcsolati konfliktus, bántalmazás miatt – el kellett hagyniuk lakóhelyüket, és segítségükkel családok átmeneti otthonába kellett költözniük. 2018-ban – az előző évhez hasonlóan - több esetben foglalkoztak olyan fiatal felnőtt nőkkel, akik jellemzően a Komlói út környékén várandósan, aktív droghasználóként és többszörösen fertőző betegségek hordozóiként prostitúciós tevékenységet végeztek. Részben az ő esetükben, szülésüket követően, illetve más, már megszületett gyermekek esetében is több alkalommal a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezését kellett kezdeményezni.

5. A szakmai tevékenység bemutatása

A szakmai tevékenység leggyakoribb formája a településrészen az információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, szociális segítőmunka, valamint a hivatalos ügyekben és anyagi, lakhatási vagy párkapcsolati problémákban való közreműködés volt. Információnyújtás: 124 fővel kerültek kapcsolatba az év során, ahol a segítségnyújtás egyszeri alkalommal elegendő volt az ügyfél számára, a tájékoztatást, ügyintézésben való segítséget megkapta a kollégáktól.

Tanácsadás 244 családba tartozó 457 fő jelent meg a szolgálatnál az év során különböző gyakorisággal, de ritkábban mint havonta három alkalom, hogy segítségüket kérik.

Szociális segítő tevékenység: 223 családba tartozó 659 fővel álltak kapcsolatban az év során szoros szociális segítő tevékenység keretében.

Hivatalos ügyek intézésében közreműködés: 2893 alkalommal voltak az ügyfelek segítségére információnyújtásban, 2346 alkalommal hivatalos ügyeik intézésében.

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a veszélyeztetettség megelőzése érdekében észlelő - és jelzőrendszerrel működött. Feladata a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

Szakmaközi megbeszélések keretében hívták fel a jelzőrendszeri tagok figyelmét jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére. A szakmaközi megbeszéléseken tájékoztatták a jelzőrendszer tagjait a gyermekvédelem rendszerét és a jelzőrendszeri tagok kötelezettségét érintő szakmai protokollok, szakmai ajánlások és módszertani útmutatók tartalmáról. Az év során összesen 6 szakmaközi megbeszélést tartottak.

Várandósság, kábítószer-használat, prostitúció témakörében tartottak szakmai fórumot 2018. október 18-án, kifejezetten Pécs keleti városrészére fókuszálva. Arra a kérdésre próbáltak széles szakmaközi megközelítéssel választ kapni, hogy hogyan nyújtsanak jól segítséget az ilyen élethelyzetbe került, áldozattá vált anyáknak, hogyan óvják meg közösen a születendő gyermekeiket, különös tekintettel arra a dilemmára, amikor a várandós anya megsegítése akadályokba ütközik, és a születendő gyermeke érdekét akár vele szemben is képviselnie kell a gyermekvédelemnek. A szakmaközi konzultáción jól körvonalazódtak azok a nehézségek, amelyekbe a gyermekvédelmi jelzőrendszer különböző szereplői ütköznek egy kábítószer-használó, prostitúció áldozatává vált várandós anya megsegítése terén. A fórumon gyermekvédelmi szolgáltatók, gyámhatóság, pártfogó felügyelők, rendőrség és civil szervezetek osztották meg egymással szakmai dilemmáikat és keresték az együttműködés lehetőségeit. Az interaktív, world café módszerű, kiscsoportos szakmai megbeszélés moderátora Hoffmann Kriszta volt a Józan Babák Egyesülettől, a rendezvény az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Meszesi Szakmai Egysége szakmaközi tanácskozásai sorozatában, a Holisztika Egyesülettel együttműködésben, az Erősödő Civil Közösségek pályázati támogatásával valósult meg.

A Meszesi Szakmai Egység az 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 9.§. (3) értelmében, 2018 őszi szakmaközi beszélgetés-sorozata keretében 2018. november 28-án újabb interaktív szakmai konzultációt szervezett, ezúttal a mese, mint segítői, nevelői eszköz témakörében. A cél az volt, hogy a keleti városrészben tevékenykedő, vagy ott is illetékességgel bíró intézmények, szervezetek, civil kezdeményezések képviselői találkozhassanak és kötetlen formában konzultálhassanak egymással a Pécs keleti városrészében élő, tanuló gyermekeket, családokat érintő kérdésekben. Meghívott vendégek ezen a szakmaközi megbeszélésen a Gombolyító Terápiás Műhely meseterápiával foglalkozó munkatársai - Alföldi Linda, Standovár Ágnes, Holcsik Erzsébet-, illetve az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ mesecsoportos foglalkozásokat szervező szakemberei -Brunn-Nagy Barbara, Krémer Barbara- voltak. A vendégek megosztották gondolataikat, tapasztalataikat munkájukról, ezt követően kötetlen beszélgetésre nyílt lehetőség a vendégek, illetve a résztvevők között. A szakmaközi fórumra elsősorban óvodák, iskolák, bölcsődék képviselőit, pedagógusokat, ezekben az intézményekben dolgozó

iskolapszichológusokat és óvodai és iskolai szociális munkásokat, tanodák munkatársait és különböző civil szervezetek képviselőit hívták meg.

A Szolgálat szakmai vezetője az intézmény igazgatójával, Nagy Istvánnal, az óvodai és iskolai szociális segítők csoportvezetőjével, dr. Szabóné Szalay Csillával és munkatársával, Nagy Erikával szakmaközi egyeztetésen vett részt 2018. december 4-én a Pécsi Meszesi Általános Iskolában, ahol Téliné Nagy Emese igazgatóval, Winkelman Gabriella igazgató helyettesével, és több munkatársukkal egyeztettek a köznevelési intézmény és a család- és gyermekjóléti szolgálat együttműködéséről, a jelzőrendszer működésének gyakorlati kérdéseiről, illetve az újonnan beinduló iskolai szociális segítő tevékenységről.

Az Intézmény Meszesi Szakmai Egysége és a Holisztika Egyesület 2018. december 5-én a nők és gyermekek elleni párkapcsolati erőszak jelenségéről szóló workshopot szervezett, amelyet a NANE és a Patent Egyesület szakemberei tartottak. A workshop a 16 akciónap keretében került megszervezésre, az esemény megvalósítására a Holisztika Egyesület pályázati programján belül („Mozaikból mintázatok” – partneri közösségek, Erősödő Civil Községek) nyílt lehetőség. A workshop szerves folytatása volt a szolgálat és a Holisztika Egyesület által 2018.10.18-án, a várandósság, kábítószerhasználat, prostitúció témakörében tartott szakmaközi fórumnak. A workshop az ott felmerült igényekre is reflektálva került megszervezésre. Fontosnak tartották, hogy a workshop keretei között folytatni lehessen a várandósság, szenvedélybetegség, prostitúció, hozzátartozók közötti erőszak témakörében a közös gondolkodást a Pécs keleti városrészében dolgozó szakemberek, itt működő segítő szervezetek és hatóságok munkatársai között.

A workshop célja volt, hogy a helyi szakemberek naprakész ismereteket kapjanak a nők és gyerekek elleni erőszakkal szembeni hatékony beavatkozás és megelőzés eszközeiről; a jogintézmények fejlesztését célzó érdekérvényesítésről; az áldozatok védelmét szolgáló intézményrendszer megerősítéséről, fejlesztéséről; a külföldi működő modellekről, bevált gyakorlatokról; és hogy ezen információk segítségével a szakemberek hatékonyabbá tudják tenni a helyi jelzőrendszer működését. A workshop keretében a résztvevők lehetőséget kaptak megismerni a párkapcsolati és családon belüli erőszak jelenségét, természetrajzát, valamint hatékony kommunikációs modelleket az erőszak áldozataival és elkövetőivel. A workshop arra is ismereteket nyújtott, hogyan lehet felismerni a figyelmeztető jeleket és tüneteket, és beazonosítani a kezelési, beavatkozási lehetőségeket. A workshopra olyan szervezetek munkatársai kerültek meghívásra, akik az intervenció, illetve prevenció céljából kapcsolatba kerülnek párkapcsolati erőszak jelenlegi vagy lehetséges áldozataival (ifjúsági szervezetek, családok átmeneti otthonai, család-és gyermekjóléti szolgálatok, hajléktalan ellátók, szenvedélybetegeket és pszichiátriai betegeket ellátó szervezetek), egészségügyi, oktatási-nevelési intézmények. A rendezvény munkaformája a plenáris gondolatébresztő előadások után tartott interaktív, kiscsoportos beszélgetés volt.

1.3. Uránvárosi-Belvárosi Szakmai Egység szakmai tevékenységének értékelése

1. Területi sajátosságok

Intézményünk Uránvárosi-Belvárosi Szakmai Egysége illetékességi területének lakossága kb. 70.000 fő. Lakossága, társadalmi összetétele szempontjából színes. Uránvárosra jellemző, hogy Pécs városának leginkább előregedő városrésze. A területen élő lakosság összetétele minden tekintetben nagyon színes. Lakás szempontjából éppúgy jellemző a komfort nélküli lakás és kiskertes terület, mint a

lakótelepi vagy villasori környezet. Az uránvárosi városrész specifikumának köszönhetően, családi összetétel szempontjából az átlagosnál magasabb az egyedül élők aránya, de a gyermekes családok többségében mindkét szülő jelen van. Az ellátási területen egyre nagyobb arányban fordulnak elő az idős, magára hagyott, segítségre szoruló lakosok.

2. Esetkezelések száma:

A szociális segítő tevékenység nyújtásának módja szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti.

Együttműködési megállapodás alapján	676 fő
Tanácsadás	529 fő
Egyszeri esetkezelés	344 fő
Összesen:	1549 fő

3. Igénybevevők jellemzői

Életkor	Igénybe vevők száma
0-17	581
18-61	837
62 felett	131
Összesen	1549

4. Problématípusok az ellátás során

A probléma típusok teljes mértékben megfelelnek az előző évi jellemzőkkel. Elsődleges problémaként leggyakrabban a családi-kapcsolati konfliktus, az anyagi (megélhetéssel, lakhatással összefüggő) és a gyermeknevelési problémák szerepelnek. Ezt követik a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézségek, a magatartászavar, illetve teljesítményzavar, valamint az életviteli problémák. Mindegyik problémátípushoz, de leginkább az életviteli és a gyermekneveléssel kapcsolatosakhoz társul egyéb probléma is.

Halmazott problémaként elsősorban az információkéréssel, ügyintézésel és megélhetéssel kapcsolatos problémák jelentek meg.

5. A szakmai tevékenység bemutatása

A területen leggyakrabban előforduló szakmai tevékenységek és azok tartalma.

Információnyújtás: tankötelezettség, családi pótlék és annak megszüntetése, gyermekétkeztetés, szociális ellátások, segítő szervezetek elérésével kapcsolatosan.

Tanácsadás: gyermeknevelés, életvezetés, pénzbeosztás, párkapcsolat területén.

Szociális segítő tevékenység: konfliktus kezelés, segítő beszélgetés, adományozás, közvetítés egyéb ellátásokhoz, segítségnyújtás munkahely keresésben, albérlet keresésben, önéletrajz írásban, átmeneti gondozásban való elhelyezés ügyekben.

Hivatalos ügyek intézésében közreműködés: lakhatás, lakásigénylés, szociális lakbérigénylés, bölcsődei elhelyezés, támogatólevelek megírása, szociális otthoni elhelyezés, leszázelakoltatással kapcsolatos ügyintézés, jogászhoz delegálás, közüzemekkel való egyeztetés részletfizetés céljából.

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartás több formában is megvalósult a gyakorlatban. A szakmai munka során elengedhetetlen, hogy jó és élő kapcsolatot álljon fenn a jelzőrendszeri tagokkal. A Szolgálat feladata a jelzőrendszeri „vérkeringés” fenntartása, serkentése. A jelzőrendszer rendszeres tájékoztatása, problémáik, nehézségeik meghallgatása, a közös gondolkodás a gyermekjóléti szakember munkákat is előrébb viszi, segíti. A munkavégzés során gyakran ütköznek a munkatársak tájékoztatatlanságba, érdektelenségbe, motivátlanságba a jelzőrendszeri szereplők egyes tagjai részéről.

Az év során 6 alkalommal szerveztek szakmaközi megbeszélést és közel 40 alkalommal esetkonferenciát. Mindezen felül számos esetmegbeszélőn vettek részt, vagy szerveztek meg, illetve tettek látogatást a jelzőrendszer intézményeiben.

1.4. Kistérségi Szakmai Egység szakmai tevékenységének értékelése

1. Területi sajátosságok

Az Intézmény Kistérségi Szakmai Egysége 38 településen, 11 családsegítővel, 4 telephelyről látta el 2018-ban a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. Az elmúlt években megfigyelhető az a tendencia, hogy az Egység által ellátott települések összes lakossága évről évre emelkedik. A 38 település lakosságszáma 30.804 fő volt 2016-ban, 2017-ben 31.003 fő, 2018-ban pedig 31.550 fő. A városhoz közel elhelyezkedő, intézményekkel, szolgáltatásokkal, infrastruktúrával jobban ellátott települések többségének lakosságszáma emelkedett, illetve nem változott (pl. Kozármisleny, Keszű, Gyód, Bogád, Romonya, Nagykozár, Orfű, Pellérd). Ezeknél a településeknél a gyermekszám emelkedés is megfigyelhető, melyből következtetni lehet arra, hogy egyre több gyermekes család költözik Pécsről a Pécshez közel elhelyezkedő településekre. A várostól távolabbi, rosszabb tömegközlekedési lehetőségekkel rendelkező, kisebb települések esetén a lakosságszám és gyermekszám csökkenése is megfigyelhető (pl. Aranyosgadány, Áta, Bosta, Kisherend, Magyarsarlós stb...)

A lakosságszám alakulását befolyásolja továbbá a gyermekvállalási hajlandóság is. A szakmai egység által ellátott településeken élő 18 év alatti lakosok száma 2018-ban 6306 fő volt, mely emelkedést jelent a 2017-es (6239 fő) adatokhoz képest. Az adatokból következtetni lehet a gyermekvállalási hajlandóság emelkedésére.

A kistérségi települések eltérőek infrastrukturális, szolgáltatási szempontból, sőt egyes településeken belül is gyakoriak a leszakadó, ill. fejlődő településrészek. A településeken belüli lakóhely elhelyezkedése összefüggést mutat az ott élők társadalmi helyzetével, életmódjával.

Ezek a települési adottságok meghatározzák a Szolgálat által ellátott ügyfelek alapproblémáit. Egyrésztől legnagyobb problémát továbbra is a leszakadó, vagy hátrányos helyzetű társadalmi csoportok munkához való hozzájutásának hiánya, munkahely elvesztése jelenti, mely maga után vonja az anyagi nehézségeket, szenvedélybetegséget, pszichés problémákat. Másrésztől a viszonylag jómódú családok eladósodása, az újjépítésű családi házakra felvett deviza hitelek miatt, szintén anyagi, párkapcsolati, pszichés problémákat okoznak.

Egyre több településen találkoznak a munkatársak azzal a jelenséggel, hogy a bejelentett lakosok száma és a településen tartózkodók száma eltér egymástól. Nagyon sok aktív korú személy külföldön vállal munkát, családját hátrahagyva, hogy anyagi helyzetén javítson. Ebből adódóan a szolgálat párkapcsolati, kapcsolattartási, szülői felügyeleti jogot érintő problémákkal szembesül.

2. Esetkezelések száma:

A szociális segítő tevékenység nyújtásának módja szerinti megoszlást az alábbi táblázat szemlélteti.

Együtműködési megállapodás alapján	625 fő
Tanácsadás	217 fő
Egyszeri esetkezelés	192 fő
Összesen:	1034 fő

3. Igénybevevők jellemzői

Életkor	Igénybe vevők száma
0-17 év között	473 fő
18 év feletti	561 fő
Összesen	1034 fő

Az együtműködési megállapodás alapján gondozott, 15 év feletti igénybevevők gazdasági aktivitását tekintve 148 fő foglalkoztatott, 58 fő munkanélküli, 126 fő pedig inaktív. A 14 év alatti gyermekek száma 293 fő.

A gondozott családok közel felében házastársi/élettársi kapcsolatban élnek a szülők gyermekeikkel együtt. Az ügyfelek közel 10 %-a egyedül él, 5 %-a pedig házastársi/élettársi kapcsolatban együtt élő gyermek nélküli személy. A gondozott családok közel 25 %-ában egyedülálló szülő neveli gyermekeit. Az ügyfelek kb. 15 %-a egyéb családi összetételű.

Iskolai végzettségük szerint az általános iskola nyolc osztályánál alacsonyabb végzettséggel 319 fő rendelkezik, melyből 301 fő 18 év alatti. Az általános iskola 8 osztályát 160 fő végezte el, ebből 44 fő kiskorú. 82 fő befejezett szakmunkásképző iskolai vagy szakiskolai tanulmányokkal rendelkezik, 20 fő befejezett szakközépiskolai végzettséget szerzett. 14 fő fejezte be a gimnáziumot. 7 főnek érettségire épülő befejezett OKJ iskolai végzettsége, 23 főnek pedig felsőfokú iskolai végzettsége van.

4. Problématípusok az ellátás során

A gondozott családok tekintetében a lelki-mentális problémákkal küzdők száma magas, ezen kívül a családi-kapcsolati konfliktusok, gyermeknevelési problémák, anyagi nehézségek, a szülők nem megfelelő életvitele jelenik meg leggyakrabban problémaként. Sokan ügyintézésben kérték a Szolgálat segítségét. Az alacsony iskolai végzettségű szülők számára nehéz a munkaerőpiacon történő elhelyezkedés, többen egyáltalán nem találnak munkát. Sokan közfoglalkoztatottként dolgoznak a településeken, de hosszú távon életkörülményeikre ez a munkavégzés nincs pozitív hatással.

A veszélyeztetett gyermekek esetében a veszélyeztetettség fő okai között szerepelnek a családi konfliktusok, nevelési problémák, szülők, család életvitele, magatartási – vagy tanulási zavar, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, tankötelezettség elmulasztása, valamint érzelmi és fizikai elhanyagolással, bántalmazással is találkoztak.

5. A szakmai tevékenység bemutatása

A területen leggyakrabban előforduló szakmai tevékenységek és azok tartalma.

Információnyújtás: tankötelezettség, családi pótlék és annak megszüntetése, gyermekétkeztetés, szociális ellátások, segítő szervezetek elérésével kapcsolatosan.

Tanácsadás: gyermeknevelés, életvezetés, pénzbeosztás, párkapcsolat területén.

Szociális segítő tevékenység: konfliktus kezelés, segítő beszélgetés, adományozás, közvetítés egyéb ellátásokhoz, segítségnyújtás munkahely keresésben, albérlet keresésben, önéletrajz írásban, átmeneti gondozásban való elhelyezés ügyekben.

Hivatalos ügyek intézésében közreműködés: bölcsődei elhelyezés, támogatólevelek megírása, szociális otthoni elhelyezés, leszázalékoltatással kapcsolatos ügyintézés, jogászhoz delegálás, közüzemekkel való egyeztetés részletfizetés céljából, környezettanulmányok elkészítése.

6. Kapcsolattartás jelzőrendszeri tagokkal

A jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartás több formában is megvalósult a gyakorlatban. A szakmai munkavégzés során elengedhetetlen, hogy jó és élő kapcsolatot ápoljanak a jelzőrendszeri tagokkal. A Szolgálat feladata a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása. A jelzőrendszer rendszeres tájékoztatása, problémáik, nehézségeik meghallgatása, a közös gondolkodás a gyermekjóléti szakemberek munkáját is előrébb viszi, segíti. A munkavégzés során gyakran ütköztek a szakemberek tájékoztatatlanságba, érdektelenségbe, motivátlanságba a jelzőrendszeri szereplők egyes tagjai részéről. Az év során 6 alkalommal szerveztek szakmaközi megbeszélést, ahol felhívták a jelzőrendszeri tagok figyelmét jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére. Szükség esetén, illetve amennyiben gyermekvédelmi hatósági intézkedés szükségessége merült fel, esetmegbeszélést, esetkonferenciát szerveztek valamennyi, a családdal kapcsolatban álló szakember, valamint a Központ bevonásával. Az esetkonferenciák megszervezése, lebonyolítása, koordinálása, az ügyben érintett családsegítő feladata volt. Az esetkonferenciák alkalmával tisztáztuk a gyermeket érintő problémák megoldásához szükséges feladatokat, azok felelőseit. 2018-ban közel 30 esetkonferencia megtartására került sor.

A kistérségi településeken a jelzések írásban és szóban történnek, mivel a családsegítők rendszeres, személyes kapcsolatban állnak a jelzőrendszer tagjaival. A korábbi évekhez képest azonban előrelépés, hogy a szóbeli jelzéseket a legtöbb esetben írásos jelzés követi. A beérkezett jelzéseket fogadták, a megtett intézkedésekről írásbeli visszajelzésben tájékoztatták a jelzést tevőt. A beérkezett jelzéseket és megtett intézkedéseket heti rendszerességgel megküldték a Központ felé.

9. Ellátási feltételek

A Kistérségi Szakmai Egységben 11 fő családsegítő látta el a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. Az egység szakmai munkáját egy szakmai vezető irányította. A családsegítők közel fele saját gépkocsi használatával tudta a terepen történő feladatait ellátni, a többi családsegítő a távolsági autóbuszjáratokat használta. Az egyes településeken a buszközlekedés nagyon ritka, illetve egyik

településről a másikkra való közlekedés tömegközlekedéssel nagyon nehezen megoldható.

A családokkal általában az otthonukban tudtak találkozni a családsegítők, valamint minden településen ügyfélfogadást tartottak havonta legalább 1 alkalommal.

A feladatellátás 4 telephelyről történt. A Kistérségi Szakmai Egység központi telephelye 7621 Pécs, Megye u. 22. szám alatt található, 3 kisebb telephely Görcsönyben, Kővágószőlősen, valamint Orfűn kapott helyet. Az irodákban a tárgyi feltételek biztosítottak az adminisztratív feladatok ellátására.

III. Gyermek Átmeneti Otthona

Gyermek Átmeneti Otthona

Az ECSGYK Gyermek Átmeneti Otthonában 31 gyermek és 1 szülő számára biztosított az Intézmény teljes körű ellátással átmeneti gondozást.

Fő feladat a szülők gondozási-nevelési képességének elégtelensége, akadályoztatása miatt krízishelyzetbe került fiatalok rövidebb-hosszabb ideig tartó gondozása, nevelése, társadalmi beilleszkedésének elősegítése.

Az elmúlt évben 25 gyermek állt gondozásban, valamint 3 anya került elhelyezésre. Az otthon telítettsége 72%-os volt.

Az ellátottak nagy része továbbra is a kamasz korosztályból került ki. Bekerülési okként elsősorban ebben az évben a szülők lakhatási problémái, illetve kisebb számban családi konfliktus és a gyermek magatartási problémái szerepeltek.

Egy-egy gyermek a szülők szenvedélybetegsége, egészségi problémája, valamint szülői bántalmazás miatt került átmeneti gondozásba.

A gondozottak 86 %-át gondozták vissza családjukba, 6 % szakellátásba, 6 % Családok Átmeneti Otthonába került, 2 % családba fogadással került ki az intézményből, a többiek jelenleg is átmeneti gondozásban élnek.

A Gyermek Átmeneti Otthonában a szakmai létszám a jogszabályi előírásnak megfelelő. Az átmeneti otthon dolgozóinak munkáját 5 önkéntes segítő és egy közmunkás alkalmazott segítette.

Az elmúlt évben a gyermekjogi képviselő nem látogatta intézményt. Hatósági szakmai ellenőrzés 2018-as évben nem volt.

Az átmeneti otthon napi működéséhez szükséges tárgyi feltételek biztosítottak.

A szakmai munkát az otthon szakmai programjára építették, kiemelt területei az előző évhez képest nem változtak:

- Gyermekjogi nevelés: gyermekjogi ismereteket tanítunk a Kiskompasz módszertani csomag felhasználásával.
- Szociális kompetenciák fejlesztése: Cool-törvényei – szociális készségfejlesztő tréning, a társas kirekesztettség csökkentése és önvédelmi stratégiák gyermekek számára- szakmai anyaga alapján.
- Prevenció a szenvedélybetegségek megelőzésére
- Miért tennéd? – bűnmegelőzési program
- Erkölcsei nevelés a biblia tanításai alapján.
- Tanulássegítés – korrepetálás
- Játszóház
- Meseterápia
- Önismereti konfliktus kezelő, indulatkezelő játékok, illetve tanóra.

A foglalkozások kerete: egyéni segítő beszélgetések, csoportterápia, közösségi programok csoportépítésre szánt időben, tanóra előtt csoportfoglalkozás - hétvégén délutáni foglalkoztatás - keretében zajlik. Átlagosan egy időben 5-6 gondozott részesült rendszeresen személyiségüket fejlesztő, egyéni és csoportos foglalkozásban. 2018-ban alkalomszerűen játszóházat szerveztek, naponta a gyermekek szabadidejében különböző játszóházas jellegű foglalkozásokat tartottak. A szabadidő hasznos eltöltésében az elmúlt évben továbbá a Család-és Gyermejkölési Szolgálat és Központ Uránvárosi-Belvárosi Szakmai Egység által szervezett programokon vettek részt, illetve Pécs város adta programok – pl. Zsolnay-negyed Csokoládé fesztivál - és kirándulások lehetőségével éltek. A gondozott gyermekek számára minden évben megtartják a kötelező vallási ünnepeket, a Farsangot, és minden gyermek, születés és névnapjáról megemlékeznek. Évente egy alkalommal a karácsonyi ünnepség keretében együtt ünnepelnek a gondozott gyermekek nevelőikkel és segítőikkel. A gondozott gyermekek 2018 nyarán az orfűi, pécsi, strandon, Tüskésréten, Malomvölgyben, színházi, cirkuszi, mozielőadáson jártak.

A GYÁO kapcsolatot tart minden gondozott gyermek érdekében a gyermek oktatási intézményével, a mentális gondozásra szorultak érdekében az ECSGYK pszichológusaival, a Gyermekek-és Ifjúságpszichiátriai Szakrendelés és Gondozóval, az ECSGYK többi szakmai egységének családsegítőivel, eszménedzsereivel, a Gyermekekgyógyászati Klinika pszichológusaival, a BMGYK Szakértői Bizottságával, a gyermek bölcsődéjével, óvodájával, BÁZIS, INDIT Közalapítvánnyal, Pécsi Rendőrkapitánysággal, BAMKH Pécsi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Gyámügyi és Igazságügyi osztályával.

A nyári időszakról eltekintve havi egyszeri alkalommal szülőcsoportot szerveztek, alkalmanként öt-hét szülő jelenlétével. A csoport szervezésének célja az átmeneti csoportban gondozott gyermekek szüleinek segítése, a szülői kompetenciák fejlesztése, nevelési tanácsadás és jó gyakorlatok egymás közötti megosztása. A szülők elmondása szerint, gyermekneveléssel kapcsolatos kompetenciájukban, társas készségeikben, gyermekeikhez való hozzáállásukban változtak, fejlődtek. Az átmeneti otthonból már kikerült gyermekek szülei számára is nyitott a csoport, és ezzel a lehetőséggel élnek is a szülők.

Minden, átmeneti otthonba kerülő gyermek esetében eszmégbeszélő csoportot tartottak az érintett szakemberek bevonásával. Az Otthon jó kapcsolatot ápol a gyermekek, szüleivel, családsegítőivel, eszménedzsereivel, akik 3-4 heti rendszerességgel látogatták a gyermekeket. A jó együttműködés eredményeképpen pozitív visszajelzéseket kaptak arról, hogy a gyermekek magatartásában pozitív változás érzékelhető, életvezetési nehézségeik csökkentek.

A GYÁO-ban működő szakmai team két heti rendszerességgel tart megbeszélést. 2018-ban is képviselték magukat az ATOSZ Egyesületben, amely háromhavonta biztosított lehetőséget az átmeneti gondozásban dolgozó szakemberek számára a szakmai fejlődésre és konzultációra.

IV. Prevenció

Az Intézmény által szervezett prevenciós programok a szervezés helyszínétől függetlenül valamennyi kliens számára elérhető, igénybe vehető.

Az Intézmény Kertvárosi Szakmai Egységében évek óta nyugdíjas klub működik. A többnyire egyedülálló, idős csoporttagok a foglalkozások során kis segítséggel meg

tudják adni egymásnak azt a pszichés támogatást, amely a mentális egészségük megőrzéséhez elengedhetetlen.

Az ünnepekhez kapcsolódóan és a szünidők időtartama alatt kreatív kézműves játszóházakat tartottak, a programokon alkalmanként 15-20 gyermek vett részt.

A Meszesi Szakmai Egységben prevenciós tevékenység keretében két alkalommal szerveztek a területen élő gyermekek számára játszóházat, nyáron szünidei rendezvénysorozatot. Ez utóbbi keretében egy alkalommal állatsimogatót és kutyabemutatót szerveztek a keleti városrészben élő gyerekek számára, illetve sportnapot is szerveztek, amelyre sok esetben a gyermekeket szüleik is elkísérték, így az esemény családi nappá vált. A nyár során az Élmenyzóna Egyesület is szervezett sport- és ügyességi délutánt az intézménynél, élménypedagógiai módszerekkel. Egyik nyári rendezvényre meghívták a rendőrség a tűzoltóság és a mentőszolgálat munkatársait, a részt vevő gyerekeknek lehetőségük nyílt megismerni munkájukat, beülhettek a szolgálati járművekbe is. Másik rendezvényen a BLOKOM Zrt. biztosított a gyermekek számára egy hulladékgyűjtő autót, a gyerekek a szelektív hulladékgyűjtés fontosságával is ismerkedhettek. A rendezvényeken részt vettek a Magyar Vöröskereszt és az INDIT Közalapítvány munkatársai is, akik elsősegélynyújtással, egészséges életmóddal, szenvedélybetegségekkel kapcsolatos információkat adtak át a gyermekeknek, illetve újraélesztési gyakorlatot végezhettek, prevenciós játékokat játszhattak. Az év során az Intézmény más szakmai egységeivel együtt részt vettek különböző városi vagy civil szervezésű rendezvényeken kitelepülő standdal, ahol információs szolgáltatást, a gyermekeknek kézműveskedési, alkotási lehetőséget biztosított az intézmény (pl.: a városi gyermeknap).

Az Úránvárosi-Belvárosi Szakmai Egységben 2018-ban a családokra irányultak a prevenciós programok. A tematikus rendezvényeket kivéve, minden esetben meghívták a munkatársak a teljes családot. A kirándulások, a kézműves játszóházak a nyári vakáció kezdetén megtartott családi nap és a Mikulás ünnepség is a szülők, nagyszülők aktív részvételével zajlott.

A nyári programok között szerepeltek az intézmény pszichológusai által segített kamaszcsoportok. Ezek elsősorban a saját közösségükben perifériára került gyermekekből álltak (Kaméleon csoport, Kamasz filmklub, Serdülő csoport).

A családi nap nagy sikert aratott az ügyfelek körében. Minden korosztály hivatalos volt a rendezvényre. Jelenlétükkel, munkájukkal és anyagi ráfordítással támogatták a nap sikerességét: Erdész Gyula fotós, Dr. Harmatné Horesnyi Mária pedagógus (Kerekítő foglalkozást tartott kisgyermek és szülők részére), a Polgárőrség, valamint a Bike Maffia. A Zsolnay negyedbe való kirándulást 2018-ban sem lehetett kihagyni, hiszen újabb és újabb lehetőségeket rejt a kellemes szabadidő eltöltéshez.

A kézműves foglalkozások elsősorban az ünnepekhez kapcsolódtak.

A Mikulás ünnepség, az elengedhetetlen ajándékozáson, és a Mikulással való fényképezkedésen túl, népi hangszeres, mozgásos foglalkozással is színesedett.

Az év utolsó prevenciós programja az egyedülálló, idős, fogyatékkal élő, nehéz szociális helyzetben lévő ügyfelek számára rendezett karácsonyi összejeövetel volt. A Hit Gyülekezete Szeretetszolgálat, élelmiszer-csomaggal támogatta a rendezvényt, melyet minden meghívott résztvevő átvehetett. Ez a program – meghitt hangulatának köszönhetően – remélhetőleg jó alapja lesz a 2019-ben megszervezésre kerülő önszervező csoportnak.

Kistérségi Szakmai Egységünk prevenció programjai

Egészségnapon részvétel:

2018. áprilisban részt vettek a munkatársak az egerági egészségnapon, Kővágószőlősen pedig az egészség hét keretén belül kézműves játszóházat, valamint balesetmegelőzési programot szerveztek.

Gyermeknap:

6 településen, Husztóton, Abaligeten, Pogányban, Orfűn, Görcsönyben és Kökényben vettek részt a Gyermeknap megszervezésében, lebonyolításában, ahol kézműves foglalkozásokkal, ügyességi játékokkal várták a gyermekeket.

Játszóházak:

A játszóházakban (őszi, Karácsonyi, Húsvéti, nyári) a szülők együtt vehettek részt gyermekeikkel. Cél a gyermekek számára az alkotás öröme, a szülői készségek fejlesztése, valamint a szülő-gyermek kapcsolat erősítése volt.

A játszóházakban összesen 401 gyermek vett részt.

Baba-mama klub:

Görcsönyben és Orfűn 8- 8 alkalommal tartott a Szolgálat baba-mama klubot a védőnővel közösen, melyen a kisgyermekes anyukák gyermekükkel együtt vehettek részt. A klubban 6-9 család jelent meg rendszeresen.

Országos Könyvtári Napok Szilváson: 2018. október

2018. októberben családsegítő részt vett a szilvási Országos Könyvtári Napokon, ahol a Zöld-Híd Alapítvány által hozott kreatív játékokkal, társasjátékokkal ismerkedhettek, játszhattak a gyermekek.

Adventi Lovas délután Husztóton:

Az Adventi Lovas délután Husztóton 2018.12.02-án került megrendezésre. A délutáni programon 56 fő vett részt.

Kistérségi Összefogás Napja:

A Kistérségi Egység 2012-ben hívta életre a Kistérségi Összefogás Napja elnevezésű rendezvényt, melyet 2018.11.16-án, immáron hatodik alkalommal rendeztek meg Kővágószőlősen, a Pellérdi Általános Iskola Kővágószőlősi Tagintézményében.

Az esemény célja, hogy a kistérségi településeken élő gyermekek jobban megismerjék egymást, jó kapcsolatok, barátságok alakuljanak ki a lakók között.

A rendezvényt évről évre egyre több szervezet támogatja különböző felajánlásokkal, így az esemény valóban az igazi összefogáson alapul.

V. Adományozás tekintetében az Intézmény munkatársai törekedtek arra, hogy minél több adományozó kerülhessen kapcsolatba a kliensekkel.

A Tesco-tól egyszeri 10.000 Ft-os támogatást kapott az Intézmény, illetve a Kreatív Közösség Egyesületen keresztül festékeket egy nagyobb festékbolttól, mellyel az intézmény közösségi helyiségének falát díszítették a gyermekek segítségével.

A 2018-as évben az adomány felajánlások többnyire a Mikulás és Karácsony ünnepéhez kapcsolódtak, ebben az időszakban Kertvárosi területen 23 család/53 gyermek részesült valamilyen juttatásban.

Minden hónap utolsó pénteki napján magánszemélyek adományaiból ruhaosztásra van lehetőség. Saját forrásból csak nagyon kivételes esetben, szűk keretek között volt lehetőség előre összeállított kríziscsomagot kiosztani. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat sok egyéni esetben juttatott élelmiszersomagot a Szolgálat kliensei számára: élelmiszer, bébiétel, tápszer formájában. A Katolikus Karitászhoz egész évben delegálhatott az Intézmény rászorulókat, hogy használt, jó állapotú ruhákat igényelhessenek a szervezettől. Karácsony előtt a Keleti városrészen lehetőség volt a polgármester úr által megszervezett Hősök terei önkormányzati élelmiszersomag-

osztásra klienseket delegálni. Fentiekén túl számos magánszemély által felajánlott adományt is eljuttattak a klienseinkhez. A nyári gyermekrendezvényeken cégek, vállalkozások is támogatták természetbeni adományaikkal a programok megvalósítását.

Uránvárosi városrészben a Heti Betevő minden 2. héten vasárnap meleg ételt osztott a rászoruló, elsősorban uránvárosi klienseink részére, összesen az év folyamán 27 alkalommal. A 27 alkalom során 2480 adag ételt osztottak ki az Intézmény által delegált személyeknek. A Bike Maffia minden hónap 2. szombatján (az év során 12 alkalommal) látta vendégül a klienseket, melyet önkénteseik készítettek el és kerékpárral szállítottak ki az ügyfelek otthonába. A kisgyermekes családokat a Szabadkikötő elnevezésű étteremben látták vendégül. Ezen alkalmak során gyerekprogramokba is bevonták a családokat, illetve ingyen ruhaadományban is részesítették őket. December hónapban a gyermekek ajándékot is kaptak.

A rendszeres adományozás mellett, kampányszerű támogatásban is részesülhettek a kliensek, pl. színházjegy, mozi, iskolakezdéshez szükséges tanszercsomag, karácsony környékén cipősdoboz akció, bébiétel, ételadományok, tűzifa, fabrikett, élelmiszercsomag a felnőttek karácsonyán, kríziscsomag, stb.

Az adományokban az Intézmény által ellátott valamennyi településen élő kliens részesült.

VI. Főiskolai és egyetemi hallgatók gyakorlati oktatásának koordinálása

Az Intézmény 2018-ban is biztosította a szociális és gyermekvédelmi szakmai oktatás lehetőségét a közép-és felsőfokú oktatási intézmények hallgatói számára. Szakmailag jól képzett, több éves gyakorlattal rendelkező munkatársak fogadták a hallgatókat.

VII. Önkéntesek

A család-és gyermekjóléti szolgálat és központ önkénteseket fogadott szabadidős és tanulást segítő programok megvalósításához.

VIII. Intézmény tevékenységének szervezése

Az Intézményben havi rendszerességgel valamennyi dolgozó részvételével megbeszélést tartott az Intézmény Igazgatója. A megbeszélés során az igazgató tájékoztatta a munkavállalókat az intézményt érintő változásokról. Heti rendszerességgel vezetői megbeszélést tartott az igazgató, mely során a szakmai vezetők beszámoltak a szakmai egységükben folytatott munkáról, valamint egyeztetés történt a további teendők, feladatok megvalósítása tárgyában. A szakmai vezetők heti rendszerességgel esetmegbeszélőt tartottak a családsegítők / esetmenedzserek / tanácsadók részvételével, ahol a szakemberek tájékoztatták szakmai vezetőjüket a szakmai munkájukról, valamint megbeszélték az esetvezetés során felmerült problémákat, egyeztettek a következő hét programjairól.

Az esetvezetés megkönnyítése céljából szükség esetén esetkonferencia szervezésére került sor a jelzőrendszeri tagok részvételével, ahol az eset további vezetésével kapcsolatos megállapodás született a probléma megoldása céljából a feladatok felelőseinek pontos meghatározása mellett.

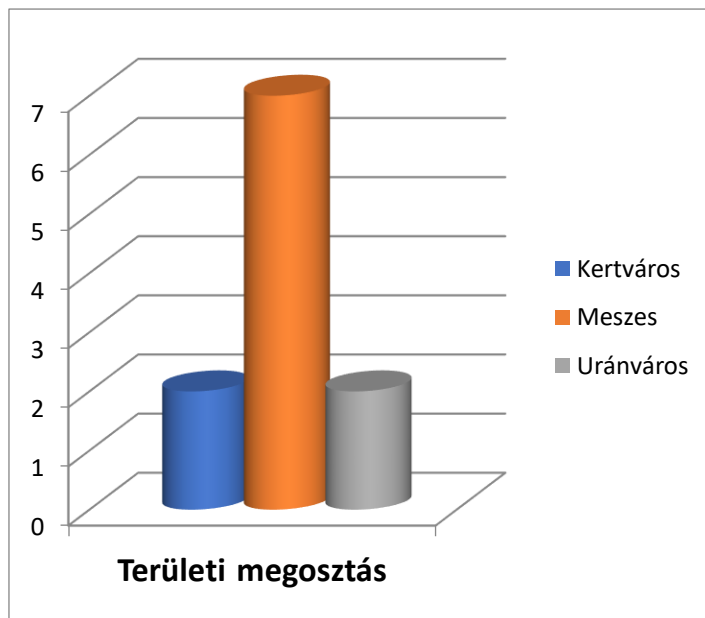
Az intézmény zökkenőmentes működését az intézmény üzemeltetési csoportja biztosította.

IX. Pályázatok

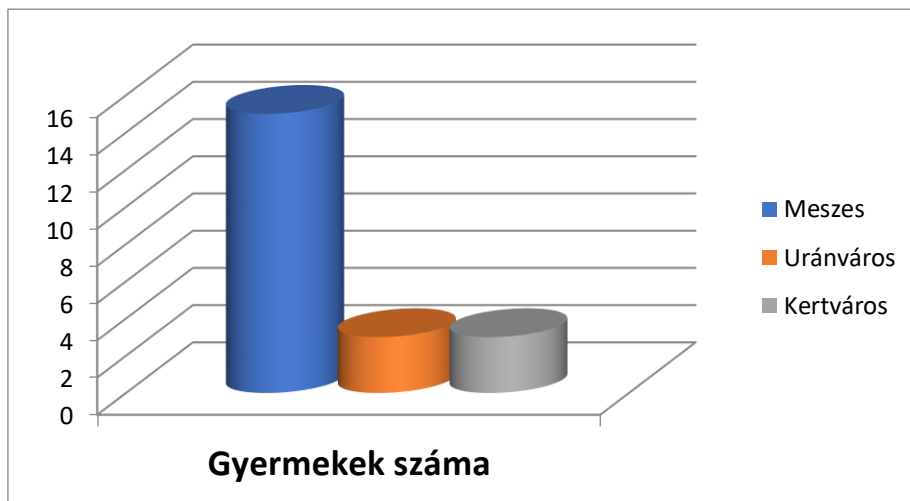
- Család-program – Intézmény saját projektje
A programban résztvevő családok száma: 11

Családok területi elhelyezkedése:

Meszesi városrész: 7 család, Uránvárosi városrész: 2 család, Kertvárosi városrész: 2 család

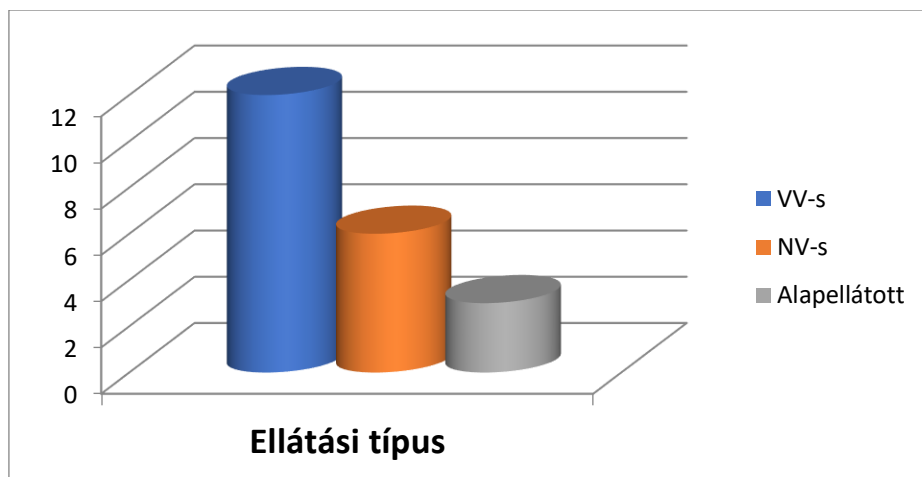

Gyermeklétszám: 21 fő

Meszes 15 fő, Uránváros: 3 fő, Kertváros: 3 fő

Az ellátás típusa szerinti megoszlás.

Védelembe vett gyermek: 15 fő; Nevelésbe vett gyermek: 6 fő
Alapellátott gyermek: 3 fő

Kliensek körében megjelenő problémátípusok:

- **Anyagi helyzet:** elsődleges munkaerőpiacon résztvevő szülő: 7 család, másodlagos munkaerőpiacon résztvevő szülő: 3 család
- **Lakáskörülmények:** saját tulajdonú lakásban élő: 1 család, önkormányzati bérlakásban élő: 4 család, albérletben élő: 4 család, CSÁO: 1 család
- **Felmerülő problémák**
- **Anyagi és lakhatási problémák** (kilakoltatás veszélye 2 családnál)
- **Pszichiátriai, addiktológiai problémák, fogyasztékkal élő szülők**
- **Párkapcsolati konfliktusok, bántalmazás**
- **Szülők alacsony iskolázottsága**
- **Alacsony érdekérvényesítő készség** (Nem ismerik a jogaikat, a hivatali eljárás rendjét, az elvárható viselkedési normákat.)
- **Táplálási problémák** (súlyfejlődés elmaradása 1 családnál)
- **Életvezetési problémák** (napirend hiánya, pénzbeosztási problémák)
- **Gyermeknevelési nehézségek** (pozitív családi minták hiánya, következetlenség, fegyelmezési problémák)
- **Fizikai** (ellátási és higiénés problémák, fejtevettség) **és érzelmi** (ingerszegény környezet, szeretet és figyelem hiánya) **elhanyagolás**
- **Családból való kiemelés veszélye** (2 család)

➤ Válasz a mindennapokra” Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése Projekt száma: EFOP-3.2.9-16-2016-00034
Részletes beszámoló I. fejezet 9. pont alatt.

➤ *Módszertani feladatellátás*

EFOP -1.9.2.-VEKOP 16-2016-00001 pályázat keretében az intézmény munkatársa kapcsolatot tart az ágazat vezetésével, valamint a megyében tevékenykedő család-és gyermekjóléti központok vezetőivel. Részt vesz a szakmai fejlesztések kidolgozásában, szakmai segítséget nyújt a megyében dolgozó szakemberek számára.

➤ *Szociális diagnózis felvétele*

Az alábbiakban a Pécsi Járásban a szociális diagnózis felvétele során szerzett tapasztalatok kerülnek összegzésre. A vizsgált időszakban - 2017. szeptember 1-től 2018. december 31-ig - összesen 212 alkalommal lettek nyilatkoztatva az ügyfelek a szociális diagnózis felvétele tekintetében.

A felvett diagnózisok száma 63 db, melyből

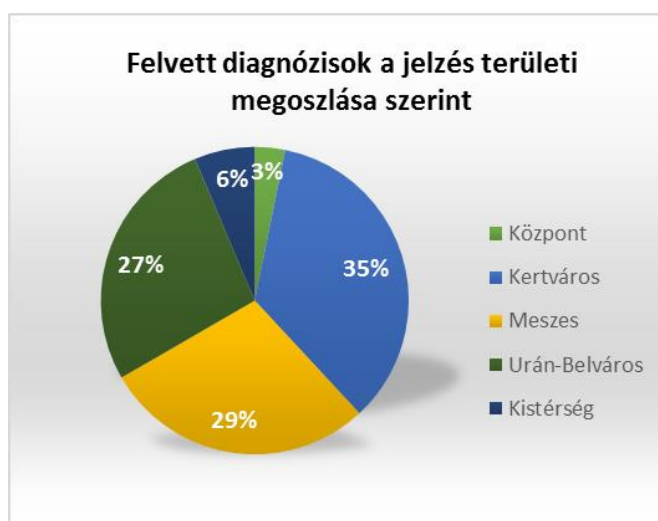
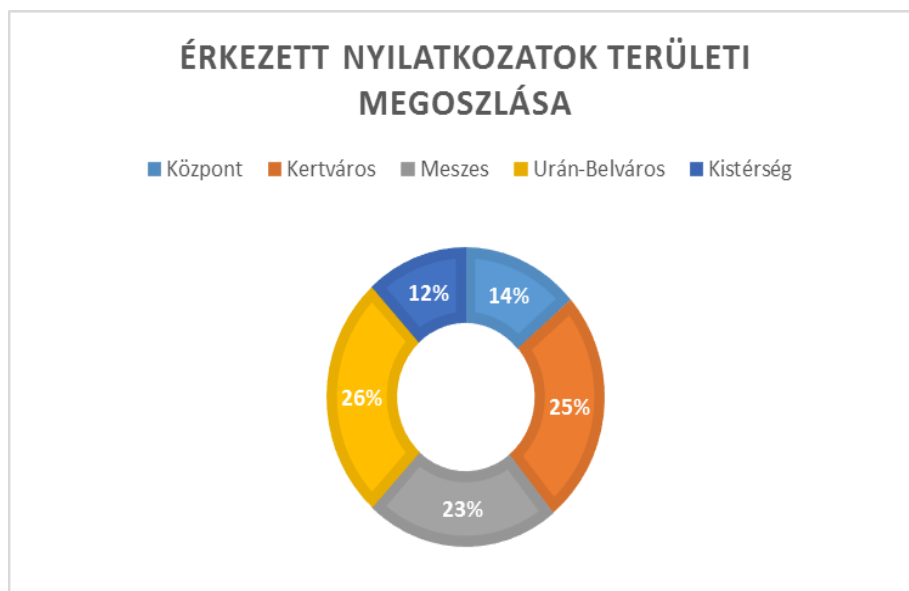
- a család- és gyermekjóléti központhoz érkező új eset 0 db
- a család- és gyermekjóléti szolgálathoz érkező új eset 53 db
- az elakadásként jelzett esetek száma 6 db
- a speciális munkacsoport részéről (pszichológus, jogász) 4 db esetet jeleztek.

Összesen 149 alkalommal nyilatkoztak a kliensek, hogy nem kívánják igénybe venni a szolgáltatást, ebből 34 alkalommal félbeszakadt a diagnózis felvétele. A meghiúsulásnak két fő oka volt:

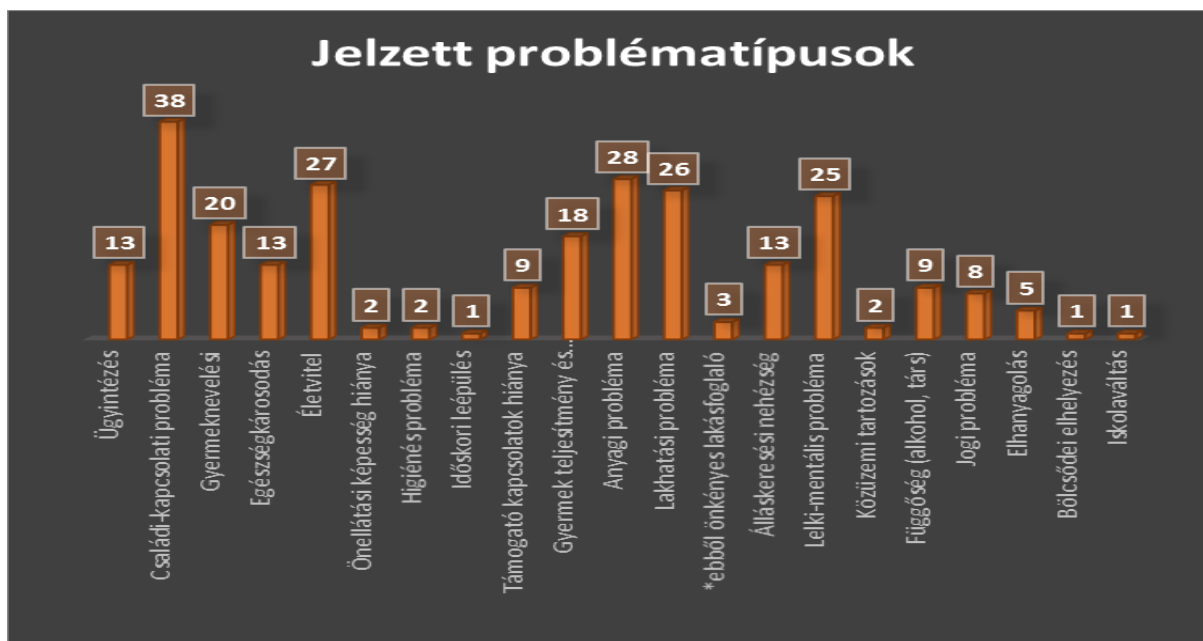
- a korábbi „igénybevételi„ nyilatkozat leadása után az időpont egyeztetéskor meggondolták magukat a kliensek
- az eset egyszeri tanácsadás keretében lezárásra került.

Szociális diagnózis		2017	2018	Összesen
Nem kívánja igénybe venni				
	összesen:	13	136	149
	ebből félbeszakadt	3	31	34
Jelzés érkezése szerint				
	összesen:	13	136	149
	Központ	2	25	27
	Kertváros	5	27	32
	Meszes	1	29	30
	Urán-Belváros	0	39	39
	Kistérség	5	16	21
Igénybe kívánja venni				
	összesen:	15	48	63
	család és gyermekjóléti központnál új kliens	0	0	0
	család és gyermekjóléti szolgálatnál új kliens	6	47	53
	elakadás	6	0	6
	speciális szolgálat igénybevevői	3	1	4
Jelzés érkezése szerint				
	összesen:	15	48	63
	Központ	2	0	2
	Kertváros	6	16	22
	Meszes	5	13	18
	Urán-Belváros	1	16	17
	Kistérség	1	3	4

A nyilatkozatok közül területi megoszlás alapján Kertvárosból 54 db (ebből 22db diagnózis készült), Uránváros-Belvárosból 56 db (ebből 17 db diagnózis készült), Központból 29 db (ebből 2 db diagnózis készült), Meszesről 48 db (ebből 18 db diagnózis készült), Kistérségből 25 db (ebből 4 db diagnózis készült) érkezett.

A kliensek által jelzett problémák minden esetben halmozott problémák voltak. A jelzett és felmerült problémák közül nagy számban volt a családi-kapcsolati probléma, az anyagi- és megélhetési problémák. Fentiek általában a nem megfelelő életvitelből adódtak és lakhatási nehézségekkel, illetve a bizonytalan megélhetés és a kilátástalannak tűnő helyzet miatt lelki-mentális problémákkal társultak. Szintén magas számban jelezték a kliensek a gyermeknevelési, illetve a gyermek teljesítmény- és magatartászavarával kapcsolatos nehézségeiket.

A javasolt szolgáltatások alapján két főcsoport alakult ki, a szociális és a nem szociális szolgáltatások. A szociális szolgáltatások esetében a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szerepe továbbra is hangsúlyos az életvezetési- és gyermeknevelési tanácsadás, ügyintézéseknél segítségnyújtás, illetve ezek utánkövetése tekintetében. Az esetek többségében más szociális vagy nem szociális szolgáltatások igénybevételevel is biztosítható lenne a kliensek helyzetének rendezése, azonban ezek a szolgáltatások túlterheltek, így csak a kritikusabb helyzetekben tudnak beavatkozni. Például házi segítségnyújtás keretében a demens, felhalmozó időseknél csak a személyes higiéné biztosítására van lehetőség, a megfelelő higiénés környezet kialakítására nem. Szükség esetén a megfelelő higiénés állapot fenntartásában természetesen közreműködnek. A család- és gyermekjóléti szolgálatoknál a pécsi járásban nem biztosított a felnőtt pszichológus, így ez a szolgáltatás csak önköltségen magán pszichológusnál vagy ingyenesen egészségügyi ellátás keretében vehető igénybe. Az egészségügyi ellátás keretében a pszichológusok ritkán folytatnak terápiát, a kliensek visszajelzései szerint elsősorban gyógyszeres kezelés folyik. Így a felnőtt pszichológusok pótlására a családsegítők biztosítanak lelki-mentális támogatást a klienseknek.

Javasolt szociális szolgáltatás	2017	2018	Összesen
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	13	56	69
Házi segítségnyújtás	1	2	3
Szociális otthoni elhelyezés	1	3	4
Adósságrendezés	2	0	2
Családok átmeneti otthona	4	3	7
Szociális támogatások ügyintézése	6	10	16
Gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde)	1	0	1
Szenvedélybetegek nappali ellátása	1	5	6
Támogató szolgálat	0	1	1

A nem szociális szolgáltatások tekintetében szintén megjelenik a felnőtt és gyermek pszichológusok, pszichiáterek hiánya, illetve leterheltsége miatti hosszú várólista

problémája. A munkaerő-piaci közvetítés klienseknél jelentkező igényére jelenleg nincs megfelelő válasz. A munkaerő-piaci közvetítéssel foglalkozó szervezetek egyes speciális csoportokra pl. megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők specializálódnak. A diagnózisok felvétele során továbbá szükséglet mutatkozott: az egészségügyi ellátások igénybevételére (pl.: dietetikus), a jogi tanácsadás igénybevételére, és adományok közvetítésére (pl. általános tartós élelmiszer, tisztítószer). Megfigyelhető volt, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő kliensek elvárásai a természetbeni juttatások kapcsán magasak, a megszokott, a korábbi életszínvonaluknak megfelelő minőségű adományokat fogadnak el szívesen. Az ügyintézők kapcsán elmondható, hogy a kliensek nagy része képes az önálló ügyintézésre, azonban nem rendelkezik megfelelő információval az egyes ügyintézők menetéről, ezért kéri a család- és gyermekjóléti szolgálatok segítségét.

Javasolt nem szociális szolgáltatás	2017	2018	Összesen
Védőnővel szorosabb együttműködés	3	0	3
Otthon Segítünk Alapítvány	1	2	3
Egészségügyi ellátás	3	7	10
Piaci alapú takarító szolgáltatás	1	0	1
Pszichiáter, pszichológus	6	16	22
Támogató szervezet, alapítvány - adomány	2	8	10
Munkaerőpiaci közvetítés	5	9	14
Közütemi szolgáltatók - részletfizetés igénylés	3	1	4
Máltai Szeretetszolgálat - "Hitel-S Program"	1	0	1
Bérlakás igénylés	2	4	6
Albérletközvetítés	1	1	2
Párterápia, családkonzultáció	1	0	1
Jogi tanácsadás, képviselő	4	8	12
Ügyintézés (pl.: fogyatékosági támogatás, szülői kapcsolattartás)	1	5	6
Tanulószoja, tanoda	0	2	2
Pedagógiai Szakszolgálattal kapcsolatfelvétel	1	6	7

Azok az ügyfelek, akikkel felvételre került a diagnózis, alapvetően szívesen válaszoltak a feltett kérdésekre, beszéltek helyzetükről. Az esetek körülbelül 2/3-ban újabb ventillációs felületként használták a diagnózis felvételi szakértőt. Egy alkalommal előfordult olyan eset is, amikor az ügyfél kérte a diagnózis felvételét, azonban az interjú során nem adott információt, adatokat. A speciális szolgáltatás igénybevételekor nyilatkoztatott kliensek közül, két esetben került sor jelzésre a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé a kapcsolatfelvétel/gondozás szükségesség igényével. Egy harmadik alkalommal az ügyfél kifejezetten kérte a további kapcsolattartás lehetőségének biztosítását a családsegítővel.

A diagnózisok felvétele a jelzés érkezését követően a családsegítővel párhuzamosan, vagy már a családsegítővel való kapcsolatfelvételt követően történt. Fenti esetekben csak kis számban, kb. az esetek 1/3-ban derült ki új információ a családsegítő számára. A szociális segítő tevékenység folytatása közben felvett diagnózisok rámutattak a kliensek játszmáira, illetve a feltételezhető fogyatékosagra vagy mentális betegségekre.

A diagnózisok felvételének hatékonysága akkor lenne növelhető, ha az esetjelzés felvétele helyett, egyből a szociális diagnózis kerülne kitöltésre.

- *Fogyatékos személyek ellátása - EFOP-1.9.2-VEKOP-16-2016-00001 kódszámú „A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. kiemelt projekt*

A projekt általános célja egy országos lefedettségű fogyatékosügy tanácsadó hálózat létrehozása a Család- és Gyermekjóléti Központok bázisán (továbbiakban: Hálózat), amely a fogyatékossgból adódó igényekre, szükségletekre reagáló közszolgáltatások minőségét javítja, illetve hozzáférhetőségét bővíti. Kiemelten fontos, hogy a fogyatékossggal élő emberek és családjaik számára egy megtervezett, egységes és átlátható igénybevevői út kerüljön kialakításra, amely – visszacsatolás révén – folyamatos nyomon követést és szükség esetén, beavatkozási lehetőséget biztosít. A 2018-es évben a projekt megvalósítása megkezdődött.

✓ **Szülői kompetencia fejlesztése**

A Nemzeti Bünmegelőzési Stratégiáról szóló (2013-2023) 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat megvalósítása, 8.2.3. Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése; D. A család védelmi funkciójának növelése alpont keretében a Szülői kompetenciák fejlesztésére, erősítésére vonatkozó modellprogram megvalósítására kérte fel az EMMI az Intézményt. Ennek megfelelően 2018 évben megkezdődött a program megvalósítása.

A program célja

Közvetlen rövidtávú cél: Szülők gyermeknevelési, konfliktuskezelési és család menedzselési ismereteinek bővítése.

Közvetlen hosszútávú cél: Empowerment: Az egyén cselekvőképességének erősítése, kibontakoztatása. Az egyénben rejlő belső kapacitások, erőforrások „felszabadítása”, felszínre segítése. Kliensek coping kapacitálásának növelése. Szülői készségek és képességek fejlesztése (gyakorlati tanácsok – háztartásvezetés, háztartásgazdálkodás, gyermeknevelés (fizikai, lelki, értelmi, érzelmi igények kielégítése), gyermekélelmezési tanácsadás, annak gyakorlati megvalósításában segítségnyújtás. Párkapcsolati problémák megoldási lehetőségeinek felvázolása, megoldásban segítségnyújtás). Védelembe vétel és nevelésbe vétel megszüntetése, gyermekek kiemelésének megelőzése. A szülői kompetencia fejlesztésével konfliktusmentesebb lehet a szülő-gyermek kapcsolat, a gyermek családból történő kiemelése esetén a szülő-gyermek kapcsolattartása, nevelésbe vett gyermekek esetében a gyermek hazagondozása eredményesebb lehet. A program elvégzése során elvárható, hogy a szülők a különböző alternatív nevelési módszerek megismerésével eredményesebb szülői gyakorlatot folytassanak gyermekei nevelésében

Közvetett, hosszútávú cél: A program eredményeként azt várták a szakemberek, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szociális szakemberek számára olyan kipróbált és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre, melyekkel egyrészt eredményesebben tudják végezni a gondozási tevékenységüket, kezelni a problémákat, hatékonyabban tudják motiválni a családot a szükséges változtatásokra. A modellprogram keretében olyan „új” eszköz/eszközrendszer teremtése, amely alkalmas a szülői kompetenciák széleskörű erősítésére, többoldalú fejlesztésére.

A pályázat keretében a szakmai tervben megfogalmazott programok céljainak megvalósítása során az alábbi gyakorlati tapasztalatok állnak a rendelkezésre.

Programban résztvevők száma

Program neve	Családok száma	Gyermekek száma
Intenzív családgondozás	10	21
GYAO csoport	10	13
„Gyermekekori titkok és rejtelmek”	26	
Színezd ki!”		6
Gyermek a válás krízisében	6	
Összesen	52	40

Projektben megvalósított programok

1. Család projekt (fent részletes beszámoló)

2. Gyermekek Átmeneti Otthonában szervezett program

Zárt csoport az intézményben elhelyezett gyermekek szüleinek személyes megkeresése alapján került megszervezésre.

Az eredmények ismeretében, úgy ítélik meg a szakemberek, hogy a szülőcsoport hatékony eszköze lehet a szülői kompetencia fejlesztésének. A szülői feladataiban elbizonytalanodott felnőttek segítséget kaphatnak abban, hogy szülői feladataikat eredményesebben lássák el.

Ahhoz azonban, hogy a szülők számára valóban tartós ismereteket nyújtson, szükség van az alkalmazható módszerek kipróbálására, begyakorlására, az átélések értékelésére. A szülők nagyon jól reagáltak a tanultakra, mindvégig együttműködőnek bizonyultak. Az a szülő, aki az összes alkalommal megjelent annyit fejlődött, hogy gyermeke nevelésbe vétele indokolatlanná vált. A többiek általános hozzáállása gyermekéhez értékelhetően megváltozott. Kivétel nélkül minden szülő érzékenyebbé vált gyermeke viselkedésére, együttérzőbbé vált.

A szülők esetében a különbözően fejlődött a kapcsolatteremtő, - kommunikációs, - kezdeményező, együttműködési készségük, valamint a konfliktuskezelő és problémamegoldó készségük. Gyermekeik iránti szeretetben erősödtek. Helyes értékek rögzültek, megértették a proaktív válság jelentőségét.

A kurzus közben és végén a szülők segítő jegyzeteket kaptak kézhez, szakirodalom jegyzékkel együtt.

3. Pszichológusok által vezetett csoportos foglalkozások

„Gyermekekori titkok és rejtelmek”

Ez a csoport foglalkozás három külön alkalom során valósult meg a gyermekek életkora szerinti bontásban: 2018.02.27-én óvodás korú (4 fő), 2018.03.20-án kisiskolás korú (12 fő), 2018.04.03-án serdülőkorú gyermekek szülei (10 fő) jelentek meg.

Tapasztalatok/Eredmények

A szülőcsoport sorozat keretében megvalósult a szülők edukálása a gyermekük aktuális életkori jellemzőikről, tulajdonságaikról, és működésmódjukról. A csoport fókuszában a normatív fejlődés állt, valamint az adott életkorban felmerülő leggyakoribb problémák. A célok megvalósítása a gyakorlati kivitelezés során három különböző alkalommal történt. Minden alkalom egy életkor specifikus szakaszt fedett

le (óvodáskor, kisiskolás, serdülőkor). A csoportvezetés során szerzett tapasztalatok szerint a szülők nagy érdeklődést mutattak a téma iránt, a megjelent szülők motiváltak voltak, amely megmutatkozott az interaktivitásukban. A csoporton elhangzott elméleti összefoglaló a jelenlévő szülők számára biztosította gyermekük normatív fejlődéséről az ismeretszerzést, a közösen megvitatott nevelési kérdésekben gyakorlati tapasztalatokat cseréltek, valamint iránymutatásra is szert tettek a csoportvezetők által. A szülőcsoport tematikája, illetve a demonstratív ismeretközlés hozzásegítette a jelenlévőket a szülői kompetenciájuk fejlesztéséhez. A visszajelzések szerint a szülők elégedettségüket fejezték ki és érdeklődést mutattak további hasonló csoportokon iránt.

„Színezd ki!” c. serdülő önismereti csoport

2018.06.25-2018.06.30. között, amelyen 6 serdülő vett részt.

Tapasztalatok/Eredmények

„**A színezd ki!**” serdülő önismereti csoport célja az volt, hogy a résztvevő fiatalok egy olyan közegben lehettek, ahol kontrollált keretek között gyakorolhatták a kortárskapcsolati működést, ezáltal fejlesztve szociabilitásukat, a csoportban való működést, együttműködést. Ezen kívül az egyéni munka során további önismeretre tehettek szert. Az öt napos program során a fiatalok csoportos és egyéni feladatokban vettek részt. A csoport szerveződés szakaszai megjelentek, megfelelő ütemben lezajlottak, kialakult a csoportkohézió és ezáltal csapatként tudott a hat serdülő fiatal működni. Ezt alátámasztotta a pozitív visszajelzésük, amely szerint baráti kapcsolatokra tettek szert, a csoport téren kívül is működtek és az egymásnak adott visszajelzések, valamint egyéni feladatok által szerzett tapasztalatok hozzásegítették őket az önismeretük bővítéséhez.

Külső program – szabadulószoa:

Együttműködés a probléma megoldásban, megoldás keresése, kommunikáció a krízishelyzetben (játékos formában)

Az utolsó napon külső helyszínen szabaduló szoba programon vett részt a csoport. Szabaduló szoba, és önismereti program szervezése és megvalósítása során az érkező gyerekcsapat előzetesen egy egyhetes önismeret fejlesztő tréningen vett részt. Az első szabaduló szoba a hátrányos helyzetre való érzékenyítést célozta meg. A szabaduló szobákat úgy tervezték, hogy az azokból való kijutás reflektáljon a társas készségekre és fejlessze azokat, szükségessé tegye az együttműködést és az egyéni felelősséget. A sikeres (vagy sikertelen) kijutás után közvetlenül, beszélgetéssel segítettek a szakemberek feldolgozni a résztvevők személyes élményeire alapozva a bent történeteket - az erősségekre, az egyénileg vállalt szerepekre és a csoportdinamikára helyezve a hangsúlyt.

A visszajelzések szerint a csoport a feladathelyzetben hatékonyan teljesített.

„Gyermek a válás krízisében” c. program 2018.07.03-án 6 fővel valósult meg.

Tapasztalatok/Eredmények

Sok szülő küzd nehézségekkel a válási krízis és a válási folyamat során, amely hatással lehet a mindennapjaikra: gyermekükkel való kapcsolatukra, nevelési stílusukra, módszereikre. A változások hatására megjelenhetnek különböző tünetek. A csoport elsődleges célja mindezek megelőzése volt. A csoport keretein belül lehetőség nyílt a szülők széleskörű edukálására. Az alkalom során a beszélgetések

fókuszába került a szülők közötti együttműködés, kommunikáció fontossága és a nevelési módszerek összehangolása. Kiemelt kérdésként szerepelt a lojalitás konfliktus, amelynek elméletéről és megoldási lehetőségeiről hangzottak el gyakorlati tanácsok a csoportvezetők részéről. A szülők sok kérdést tettek fel, nagy volt a támasz igényük és visszajelzéseik szerint hasznos, gyakorlati tudnivalókat sajátítottak el.

6. Egyéni/családi esetkezelés szükség esetén – saját intézményi keretek között

5 fő szülő vette igénybe az egyéni tanácsadás lehetőségét, gyermeknevelési tanácsadás zajlott.

7. Szakemberek képzése

A projekt keretében a szakemberek a munkájukat segítő képzéseken vettek részt, szakterületüknek megfelelően.

Projekt összegzés

Összességében a programok hatékonynak bizonyultak, a szülők többlet tudásra tettek szert a gyermekük életkori sajátosságairól, ez elősegíti a szülő-gyermek kapcsolat konfliktusmentesebb és harmonikusabb működését. A különböző életkorokban hatékonyan működő nevelési módszerekbe betekintést kaptak, amely szintén a családi élet békés működését célozza meg támogatni. A szülők a csoportokon való részvételkor megtapasztalhatták, hogy más szülők is küzdenek hasonló problémákkal és tapasztalatot cserélhettek. Külön kiemelandó, hogy a serdülő korosztályt is megcélolták, az önismeret által segítették egészséges személyiségfejlődésüket, valamint a csoportban való működést, alkalmazkodást igyekeztek meg támogatni. Ez a program több szempontból prevenciós hatású és protektív tényező lehet a fiatalok életében.

Az intenzív családgondozás során a szülők gyakorlati tapasztalatokra is szert tettek, melyet be tudnak építeni a mindennapi nevelő gondozó tevékenységükbe.

A szakemberek számára szervezett képzések során új, alkalmazható módszereket tanultak meg a kollégák, melyet a további segítő tevékenységükbe is be tudnak építeni.

X. Személyi és tárgyi feltételek

1. Tárgyi feltételek

Az Intézmény telephelyein az épületek állapota nem megfelelő. A belvárosi (Pécs, Megye u.22.) épületünk statikai állapota rendkívül rossz. Uránvárosi telephelyen az épület tetőszerkezete nem megfelelő (beázás).

Az épületek amortizáció okozta károsodása valamennyi egységben jelen van, és megoldásra vár. Akadálymentesítés szempontjából a fenntartó részéről történt intézkedés: a Pécs, Megye utcai telephelyen az akadálymentesítés megtörtént. Kapcsolattartás biztosítására szolgáló helységek rendelkezésre állnak, játékokkal felszereltek, azonban a szolgáltatással szembeni megnövekedett igények miatt fejlesztésre lenne szükség.

Az intézmény felelősségteljes gazdálkodásának köszönhetően a tárgyi feltételek tekintetében jelentős beruházásokra került sor. Ennek köszönhetően az informatika

területén felújításra került a számítógép állomány, szélessávú internet elérhetőség, valamint a telefon flotta rendelkezésre áll. A munkakörülmények további javítása céljából a hiányzó bútorzat pótlása, valamint az elhasználódott bútorzat kicserélése megtörtént. A szakmai tevékenység színvonalasabbá tétele érdekében a gyermekek foglalkoztatása, szabadidő hasznos eltöltése és a kapcsolatügyelet színvonalának emelése céljából játékok beszerzése megtörtént. A pályázati projekteknek köszönhetően a számítógép állomány és egyéb szakmai tevékenységet segítő eszközök beszerzése valósult meg. 2018 évben az intézmény 15 kerékpár (védőfelszereléssel és biztonsági eszközökkel) beszerzéséről gondoskodott a „zöld munkahely”, valamint a környezetbarát közlekedés megvalósítása céljából. A kerékpárparknak köszönhetően a kollégák a tömegközlekedés használatának ritkításával is tudnak terepmunkát végezni.

2. Személyi feltételek

A család-és gyermekjóléti szolgálat és központ szakmai létszáma a jogszabályban előírt szakmai létszámnak megfelelően alakult. Mind a szolgálat, mind a központ esetében a szakmai feladatellátás folyamatossága biztosított az intézményi szakmai létszámokkal. A szakmai létszámok az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység szeptemberi bevezetésének köszönhetően, jelentősen megemelkedtek (32 plusz státusz engedélyezésével).

A szakképzett munkaerő felkutatása, felvétele és betanítása jelenleg is folyamatban van.

Üzemeltetési munkacsoport: A zökkenőmentes szakmai munkát az üzemeltetési munkacsoport lelkiismeretes munkája biztosítja.

3. Szakmai továbbképzés

Továbbképzés tekintetében a központilag szervezett képzéseken túl, civil szervezetek által szervezett képzéseken, konferenciákon és szakmai napokon vettek részt a munkatársak. A munkavállalók közül néhányan felsőfokú szakirányú felnőttképzésen vettek részt, továbbá megkezdtek tanulmányaikat a mesterkurzuson. Az Intézmény vezetése a munkatársak képzési, továbbképzési törekvéseit támogatja. Az intézmény továbbképzési tervvel rendelkezik, azonban a szakemberek továbbképzési rendszere jelenleg átalakítás alatt áll, a 2018-az évben a továbbképzési rendszer és a kötelezettségek tekintetében is jelentős változások következtek be, azonban az év végéig a vezetőképzés kivételével a kötelező képzési elemek még nem kerültek meghirdetésre. A munkatársak a szabadon választott képzési lehetőségeket használták ki az elmúlt évben.

4. Szupervízió

Munkatársak pszichés állapotának megőrzése és a munkával járó lelki terhek csökkentése céljából egyéni és csoportos szupervízió igénybevételével élhettek.

5. Munkahelyi közösség építő/fejlesztő programok

Megszervezésre került a munkatársak részére a „Tavaszi váró” rendezvény, melyen a szakmai egységek dolgozóinak módja volt a közös szórakozásra.

XI. Intézményi ellenőrzés

2018 évben a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya ellenőrizte az Intézmény szakmai működését. Az ellenőrzés során a telephelyek egyetlen épületében (Görcsöny) kifogásolták az akadálymentes mellékhelység hiányát. A 2017 évi ellenőrzés során észlelt hiányosságokat Intézményünk, intézkedési tervben meghatározottak szerint, megszüntette. A hatékony intézkedési terv megvalósításának köszönhetően, egy telephely kivételével, minden telephely vonatkozásában határozatlan időre szóló működési engedélyt adott ki a Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya.

XII. Megvalósult szakmai fejlesztések

Az intézmény szakmai törekvése, hogy minden szakmai egységben magas szintű, minőségi szakmai szolgáltatással biztosítsa a kliensek ellátását.

A jövőre vonatkozó tervek között a hiányosságok felszámolását célozzák meg, a törvényi kötelezettségek teljesítését, illetve az elmúlt évi szakmai kezdeményezések folytatását.

✓ Család program

Intenzív családgondozás program az elmúlt évben is folytatódott. Jelenleg 1 fő szociális munkás biztosítja a szolgáltatást.

✓ Óvodai, iskolai szociális segítség

A 2018-as évben pályázati keretek között és szeptembertől kötelező szolgáltatási elemként biztosított az óvodai és iskolai szociális segítség. 2018 szeptemberi bevezetés érdekében, a bevezetés módjának kidolgozásában, a szakmai anyagok elkészítésében az Intézmény munkatársai jelentős szakmai anyaggal és szakmai tapasztalattal vettek részt. A szakmai anyagok kidolgozása, valamint a szolgáltatás szeptemberi bevezetése tekintetében, jelentős segítséget nyújtott a pályázati tevékenység során szerzett szakmai tapasztalat. A bevezetés szakmai előkészítése, a munkatársak felvétele és a köznevelési intézmények felkeresése az év végére megtörtént. Az év zárására a köznevelési intézmények több mint felét elérte az intézmény, a szolgáltatás bevezetése ezekben az intézményekben megtörtént.

✓ Módszertani tevékenység folytatása

Az intézmény tovább biztosítja a módszertani munkavégzést, aktívan részt vesz a szakmai fórumokon, és támogatja a módszertani munkatárs tevékenységét.

✓ A fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakítása, fejlesztése” c. kiemelt projekt

Az Intézmény biztosítja a feladatellátás tárgyi feltételeit az együttműködési megállapodás szerint. Az intézmény vezetője szakmai koordinációs feladatokat lát el a projekt megvalósítása során.

✓ Szociális diagnózis felvétele

A szociális diagnózis felvételét pályázati finanszírozásban valósította meg az intézmény.

✓ *Szülői kompetencia fejlesztése*

A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról szóló (2013-2023) 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat megvalósítása, 8.2.3. Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése; D. A család védelmi funkciójának növelése alpont keretében a Szülői kompetenciák fejlesztésére, erősítésére vonatkozó modellprogram megvalósítására kérte fel az EMMI az Intézményt. Ennek megfelelően 2018 évben a program megvalósítása megtörtént. A támogatásnak köszönhetően, a szakmai szolgáltatás fejlesztésén túl, tárgyi eszközök beszerzésére is volt lehetőség.

A program a szülői kompetencia fejlesztésére, konfliktusmentes szülő-gyermek kapcsolat kialakítására adott beavatkozási technikákat.

✓ *Részvétel a szakmai szabályzó anyagok elkészítésében*

Az EMMI és az SZGYFI felkérésére az Intézmény munkatársai részt vettek a szakmai szabályzó anyagok, iránymutatások elkészítésében.

✓ *Együttműködés fejlesztése a jelzőrendszerrel*

A család-és gyermekjóléti szolgálat és központ kiterjedt jelzőrendszerrel rendelkezik. A jelzőrendszeri tagokkal tovább javult az együttműködés, a megszervezett szakmaközi megbeszélések során tájékoztató, korrektív és probléma megoldó tevékenység zajlott.

✓ *Együttműködés fejlesztése a képző intézményekkel*

Kiemelt jelentőségű a szociális szakembereket képző intézményekkel való munkakapcsolat fejlesztése, mely keretében az Intézmény munkatársai felkérést kaptak az Óvodai és iskolai szociális segítő képzési tematikájának elkészítésében és a képzésben való részvételre.

XIII. Intézmény fejlesztési terve

Tárgyi feltételek

Az Esztergár Lajos Család-és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ telephelyeinek épületei esetében szükségessé vált a felújítás. A telephelyek épületei tekintetében a változás megvalósítása szempontjából elsősorban a pályázati lehetőségek nyújthatnak megoldást. A tárgyi és informatikai fejlesztések területén az amortizáció okozta hiányosságok/cserék tekintetében intézményi önerő és pályázati források felhasználása az irányadó.

✓ *Óvodai és iskolai szociális segítség*

A szolgáltatás teljes bevezetése a járásban működő összes óvodában és iskolában.

✓ *Szociális diagnózis felvétele – EFOP-1.9.4-VEKOP-16 pályázat*

Szociális diagnózis felvételi esetmenedzser alkalmazásával, a járásban elérhetővé válik a szolgáltatás 2019 január 1-től.

✓ *Prevenció*

A prevenciós tevékenység további fejlesztése, egyéni, csoportos és közösségi programok szervezésével.

✓ *Jelzőrendszer aktivitásának növelése*

A jelzőrendszer működtetésének hatékonysága a rendszeres együttműködéssel, szakmai fórumok szervezésével, közös szakmai munkatervek kidolgozásával, közös pályázati lehetőségek felkutatásával, megvalósításával.

Szociális szakembereket képző intézményekkel való munkakapcsolat további fejlesztése, együttműködési területek meghatározása.

Az intézmény szolgáltatásait szórólapon népszerűsítik. A járás települései esetében a helyi újság, települési elektronikus szolgáltatók felületein teszik közzé az intézmény elérhetőségét és a nyújtott szolgáltatások körét ismertető kiadványokat. Az Intézmény rendezvényeiről újságcikkek tájékoztatják a lakosságot. Városi, járási rendezvényeken a szakemberek rendszeresen részt vesznek - tanácsadással, játszóházzal egybekötve, valamint a programok alkalmával szórólap terjesztéssel tájékoztatják a települések lakosságát.

Pécs, 2019.02.25.

Tartalomjegyzék	
Bevezetés,	1
Család-és Gyermekjóléti Központ.....	4
Védelembe vétel	6
Megelőző pártfogás	7
Ideiglenes hatályú elhelyezés	7
Nevelésbe vétel	7
Családba fogadás	8
Speciális szolgáltatások	10
Jogi segítségnyújtás.....	10
Pszichológiai tanácsadás	10
Utcai szociális munka.....	11
Kórházi szociális munka.....	12
Kapcsolattartási ügyelet	16
Készenléti ügyelet	17
Családterápia-családkonzultáció	17
Óvodai és Iskolai szociális segítség	18
Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	28
Család és Gyermekjóléti szolgálat Pécs területén.....	29
Család és Gyermekjóléti szolgálat Kistérség területén	42
Gyermekek Átmeneti Otthona	45
Prevenció	46
Adományozás	48
Főiskolai egyetemi hallgatók oktatása.....	49
Intézmény tevékenységének szervezése	49
Pályázatok.....	50
Személyi, tárgyi feltételek	59
Intézményi ellenőrzés	61
Megvalósult szakmai fejlesztések	61
Intézmény fejlesztési terve	62